

ଭାରତର
ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରତିବେଦନ
ଆର୍ଥିକ କ୍ଷେତ୍ର
ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
ପ୍ରତିବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 3 ବର୍ଷ 2014

ଭାରତର
ମହାଲେଖା ନିଷ୍ପତ୍ତିକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରତିବେଦନ

ଆର୍ଥିକ କ୍ଷେତ୍ର

ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
ପ୍ରତିବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 3 ବର୍ଷ 2014

ବିଷୟ ସାରଣୀ

ବିଷୟବସ୍ତୁ	ପୃଷ୍ଠା ସୂଚନା	
	ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ପୃଷ୍ଠା
ମୁଖବନ୍ଧ		(iii)
ଅଧ୍ୟାୟ 1 : ଉପକ୍ରମ		
ଉପକ୍ରମ		1-6
ଅଧ୍ୟାୟ 2 : କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା		
ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ		
ସରକାରୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ଅନୁରକ୍ଷଣର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା	2.1	7-30
ଅଧ୍ୟାୟ 3 : ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା		
ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ		
ଜଳ ସମ୍ପଦର ବିନିଯୋଗ	3.1	31-40
ରକ୍ଷାଲିପି ଅସୁଲ ହୋଇ ନଥିବା କାରଣରୁ ରାଜସ୍ୱର କ୍ଷତି	3.2	40-41
ବିଧିମାନତା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଟେଣ୍ଡରର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇ ନ ପାରିବା କାରଣରୁ ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ	3.3	41-42
ଅଟକଳରେ ବୃଦ୍ଧି ଫଳରେ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ଭାର	3.4	42-43
ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ଏବଂ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଫାଇଦା	3.5	43-44
ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଫାଇଦା	3.6	44-45
କୃଷି ବିଭାଗ		
ଜଳ ବିଭାଜିକା ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	3.7	45-60
କୃଷି ସମନ୍ୱୟ ଉପକରଣ ଓ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମର ସଂଗ୍ରହଣ ଓ ଯୋଗାଣ	3.8	60-62
ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗ		
ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଅନିୟମିତ ପାଣ୍ଠିର ଅନ୍ୟତ୍ର ବିନିଯୋଗ	3.9	63
ବର୍ତ୍ତମାନ ବାସ୍ତବିକ ମୂଲ୍ୟର ଅଣ ଆଦାୟ	3.10	63-64
ପୂର୍ତ୍ତ ବିଭାଗ		
ଉତ୍ତର -ଦକ୍ଷିଣ -ସଂଯୋଗିକରଣ ରାସ୍ତା ପ୍ରକଳ୍ପ	3.11	64-75
ନିଷ୍ଠଳ ବ୍ୟୟ	3.12	76-77

ପରିଶିଷ୍ଟ

ପରିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ ବସ୍ତୁ	ପୃଷ୍ଠା ସୂଚନା	
		ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ପୃଷ୍ଠା
3.1.1	ଓ.ଏଚ.ପି.ସି ଠାରୁ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ଭାର ଅସ୍ଥଳ ଯୋଗ୍ୟ	3.1.5.3	79
3.7.1	କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଜମିର ପ୍ରାବଲ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପର ବଛାବଛି	3.7.2.3	80-81
3.7.2	କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଜମିରେ ପ୍ରାବଲ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପର ଉପଚାର	3.7.2.3	82-83
3.7.3	ବସ୍ତୁଗତ ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ ସଫଳତା	3.7.3.1	84
3.7.4	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତାର କ୍ଷତି ବିବରଣୀରେ ଦିଆଗଲା	3.7.3.4	85
3.7.5	ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିଚାଳନା	3.7.4.1	86-87
3.11.1	ପରିକଳ୍ପନା ଅନୁସାରେ ପ୍ରକଳ୍ପର ସ୍ଥାନ	3.11.3.1	88
3.11.2	ପ୍ରକଳ୍ପର ବସ୍ତୁଗତ ଅବସ୍ଥା	3.11.3.1	89
3.11.3	ମଞ୍ଜୁରୀ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅବସ୍ଥା	3.11.5.1	90
ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଶବ୍ଦ କୋଷ			91-95

ମୁଖବନ୍ଧ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ହୋଇଥିବା ବ୍ୟୟର ସମୀକ୍ଷା ଉପରେ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁକ୍ଷେପ 151 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଅର୍ଥନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକ/ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ଅନୁପାଳନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ସମୀକ୍ଷାରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଥିବା ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି ।

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟ- ଏକରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଅଛି, ଯେଉଁଠିରେ ସମୀକ୍ଷା ପରିସର, ମାଷ୍ଟେର୍ ଏବଂ ଦେଖାହୋଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ ସମୀକ୍ଷା ଅନୁଶୀଳନ ଫଳାଫଳକୁ ରୂପରେଖ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତିବେଦନର ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ସମୀକ୍ଷା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷାରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ଭୌତିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଆଲୋଚନା କରୁଅଛି ।

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଯାହା 2012-13 ବର୍ଷରେ ହିସାବ ତନଖିର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ନଜରକୁ ଆସିଲା ଏବଂ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ବ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେହି ବର୍ଷର ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରି ନଥିଲା । ଯେଉଁଠାରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା, ସେଠାରେ 2012-13 ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟର ବିଷୟ ବସ୍ତୁକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି ।

ଅନୁବାଦିତ ପାଠାନ୍ତରରେ ଯଦି କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ଉପୁଜେ, ତେବେ ଇଂରାଜୀ ବିବରଣୀକୁ ପ୍ରାମାଣିକ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ବିଧେୟ ।

ଅଧ୍ୟାୟ 1

ଉପକ୍ରମ

ଅଧ୍ୟାୟ - 1

ଉପକ୍ରମ

1.1 ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ସନ୍ଦର୍ଭରେ

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ମହାସମାକ୍ଷକ (ସିଏଜି) କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ସରକାର କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ସମାପ୍ତ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକ / ସାଧାରଣ ଶାସିତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ସମାପ୍ତ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରେ ।

ସମାକ୍ଷକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଣାମ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାରେ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିବା ହେଉଛି ଏହି ପ୍ରତିବେଦନର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ସମାକ୍ଷକ ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ ନେଣଦେଣର ପ୍ରକାର ପରିମାଣ ଏବଂ ବିଶାଳତା ଅନୁପାତରେ ପ୍ରତିବେଦନ ପାଇଁ ବସ୍ତୁଗତ ସ୍ତର ହେବା ଉଚିତ୍ । ଅତିବ୍ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟାଶିତ କରେ ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧକମାନେ ସଂଶୋଧନାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ସହିତ ନୀତି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ କରିବେ ଯାହା ସଙ୍ଗଠନର ଉନ୍ନତି, ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା ଓ ଶାସନ ପଦ୍ଧତିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

ଅନୁପାଳନ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟୟ, ପ୍ରାପ୍ତି, ପରିସମ୍ପତ୍ତି ଓ ଦେୟତା ସଂପର୍କିତ ନେଣଦେଣର ପରୀକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥାଏ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନିୟମ କାନୁନ, ବିନିୟମ ଏବଂ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଆଦେଶ ଓ ଅନୁଦେଶ ଅନୁପାଳନ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ, ତାହା ନିରୂପିତ ହୋଇଥାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ସଙ୍ଗଠନ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କିମ୍ବା ପରିଚାଳନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କେତେ ମାତ୍ରାରେ ମିଳିବ୍ୟୟ, ଦକ୍ଷତାର ଏବଂ ଫଳ ପ୍ରଦାନ ସହିତ ସାଧିତ ହୋଇଛି, ସେ ବିଷୟରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ ।

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ସମାକ୍ଷକ ହୋଇଥିବା ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ପାର୍ଶ୍ୱଚିତ୍ର, ସମାକ୍ଷକ ଯୋଜନା ଓ ମାତ୍ରା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହେବା ସହିତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାକ୍ଷକ ମନ୍ତବ୍ୟର ସାର ସଂକ୍ଷେପ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସମାକ୍ଷକ ପ୍ରତିବେଦନର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନା ସମାକ୍ଷକର ଉପଲବ୍ଧଗୁଡ଼ିକୁ ସୂଚୀତ କରୁଅଛି ଏବଂ ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷକ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରତିବେଦନରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ 2012-13 ବର୍ଷରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଏବଂ ତତ୍ ପୂର୍ବବର୍ଷମାନଙ୍କର ନଜରକୁ ଆସିଥିବା କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିବେଦନରେ ସ୍ଥାନିତ ହୋଇ ନଥିବା ବିଷୟରୁ ଉଦ୍ଧୃତ, ମାତ୍ର ସେହି ବର୍ଷ ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା । 2012-13 ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟର ବିଷୟ ବସ୍ତୁକୁ ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ସ୍ଥଳେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି ।

1.2 ସମାକ୍ଷକ ହୋଇଥିବା ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ପାର୍ଶ୍ୱଚିତ୍ର

ରାଜ୍ୟରେ ସଚିବାଳୟ ସ୍ତରରେ 38 ଟି ବିଭାଗ ରହିଛି ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଅତିରିକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ/ ପ୍ରଧାନ ଶାସନ ସଚିବ / ଆୟୋଗୀ ତଥା ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ଅଧିକାରୀମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ 17 ଟି ବିଭାଗ

ଅଧିକାରୀ ଥିବା ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ/ସଂସ୍ଥା ଶାସିତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଧାନ ମହାଲେଖାକାର(ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ରାଜସ୍ୱ ସମାକ୍ଷା) କ୍ଷମା ପରିସର ଭୁକ୍ତ ଅଟେ ।

1.3 ସମାକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତିକାର

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 149 ଏବଂ 151 ଦ୍ୱାରା ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହା ସମାକ୍ଷକଙ୍କ (ସିଏଜି) କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କ୍ଷମତା ଏବଂ ସେବା ସର୍ଭିସ୍ (ଡିପିସି) ଅଧିନିୟମ, 1971 ରେ ସିଏଜିଙ୍କୁ ସମାକ୍ଷା କରିବା ପ୍ରାପ୍ତିକାର ଦିଆଯାଇଅଛି । ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ 1971 ର ପରିଚ୍ଛେଦ 13¹ ଅନୁଯାୟୀ ସିଏଜି, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟୟର ସମାକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯଥେଷ୍ଟ ପାଣ୍ଠି ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂସ୍ଥା ଶାସିତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସମାକ୍ଷା ସିଏଜି କରିଥାଆନ୍ତି । ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଲେଖା ଓ ଲେଖା ପରୀକ୍ଷା ଉପରେ ଅଧିନିୟମ, 2007 ରେ ବିଭିନ୍ନ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ନୀତି ଓ ପଦ୍ଧତି ବିହିତ କରାଯାଇଅଛି ।

1.4 ଯୋଜନା ଓ ସମାକ୍ଷା ସଞ୍ଚାଳନ

ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥ, କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଆବଶ୍ୟକତା / ଜଟିଳତା, ଅର୍ପିତ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷମତାର ସ୍ତର ଓ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟୟ ବିଶେଷଙ୍କ ସାଥୀ ଏବଂ ସେହିସବୁ ଶଙ୍କାଭୟର ପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ପ୍ରଭାବକୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶାଖା ଏବଂ ବିଭାଗ / ସଙ୍ଗଠନର ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଶଙ୍କାଭୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରୁ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପୂର୍ବ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରାଯାଏ । ଏହି ଶଙ୍କାଭୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉପରେ ଆଧାର କରି ସମାକ୍ଷାର ପୌନଃପୁନଃକ୍ରମ ଏବଂ ମାତ୍ରା ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥାଏ । ସେହିପରି ଶଙ୍କାଭୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଧାରରେ ସମାକ୍ଷା ସଞ୍ଚାଳନ କରିବା ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ସମାକ୍ଷା ଯୋଜନା ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରାଯାଏ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁନିଟର ସମାକ୍ଷା ଶେଷ ହେବା ପରେ ସେହି ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ନେଇ ହୋଇଥିବା ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ଜାରି କରାଯାଇଥାଏ । ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ପାଇବାର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ ଯୁନିଟ୍ ମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥାଏ, ଯେବେ ଉତ୍ତର ମିଳେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ମାମୁଁସା ହୋଇଥାଏ ଅଥବା ଅନୁପାଳନ ନିମିତ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନେବା ପାଇଁ ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏହି ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ଯାହାକୁ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 151 ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ ।

1.5 କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ସମାକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ତବ୍ୟ

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ସମାକ୍ଷା ରହିଛି । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ / ପରିକଳ୍ପନା ସମାକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀମାନଙ୍କୁ ସଂଗୋଧନାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ତଥା ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ସେବାର ଉନ୍ନତି କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁପାରିଶ

¹ (i) ରାଜ୍ୟ ଏକତ୍ରୀକୃତ ପାଣ୍ଠିରୁ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟର ଅତିର୍ (ii) ରାଜ୍ୟ ଆକସ୍ମିକ ପାଣ୍ଠି ଓ ସରକାରୀ ହିସାବରୁ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟର ଅତିର୍ ଏବଂ (iii) ସମସ୍ତ ନେଶଦେଶ, ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ହିସାବ, ବାଲାନ୍ସ ସାଟ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହକାରୀ ଅତିର୍

ଦେବା ଉପରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରିତ ଥିଲା । ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚନା କରାଗଲା ।

1.5.1 ସରକାରୀ କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ସମାକ୍ଷା

କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ସମାକ୍ଷାରେ 2008-13 କାଳାବଧି ପାଇଁ ସଂଚାଳିତ ହୋଇ ପ୍ରକଟିତ ହେଲା ଯେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଥିଲା ଯେଉଁଠି ପ୍ରଶାସନିକ ମଞ୍ଜୁରୀ ନ ଥାଇ, ଉଚିତ୍ ଜାଗାର ବକ୍ସାବନ୍ଧି ଓ ଉପଯୋଗିତା ସେବାର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ନ ହୋଇ ବାସଗୃହ ଓ ଅଫିସ୍ କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହା ଫଳରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରକଳ୍ପ ହୁଏତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରି ନଥିଲା କିମ୍ବା ଅଧାରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ଜାଗାଗୁଡ଼ିକ ରୂଡ଼ାନ୍ତ କରିବା, ପ୍ରଶାସନିକ ମଞ୍ଜୁରୀ / ଟେଣ୍ଡରରୁ ରୂଡ଼ାନ୍ତରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ଧ୍ୱଂସ ପ୍ରଗତି କାରଣରୁ ବିଭାଗର ଖର୍ଚ୍ଚ ଦକ୍ଷତା କମ୍ ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମାତ୍ର 71 ପ୍ରତିଶତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇପାରିଥିଲା ।

ବଜେଟ୍ ଭିତ୍ତିକ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅପ୍ରଭାବୀ ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି ଅନୁପୂରକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଫାଲତୁରେ ପୁନର୍ବିନିଯୋଗ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା ।

ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ, ଜାଗାଗୁଡ଼ିକୁ ରୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇନଥିବା / ବିଳମ୍ବ, ଉପଯୋଗିତା ସେବାରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ହୋଇ ନଥିବା ଚିତ୍ରାଙ୍କନ ଏବଂ ପରିକଳ୍ପନ ଗୁଡ଼ିକର ରୂଡ଼ାନ୍ତକରଣ ହୋଇନଥିବା ପ୍ରଭୃତି କାରଣରୁ ଅବଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା । ଟେଣ୍ଡରଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ, ପରିତ୍ୟାଗ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଶାସ୍ତିର ଆଦାୟ ହୋଇ ନଥିବା ଅସୁଲ ସମାପିତ ଲୋକସାନର ଆଦାୟ ହୋଇନଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ସେଥିରେ ଥିଲା ।

ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ହୋଇନଥିଲା । ପାଣ୍ଠିର ଅନ୍ୟତ୍ର ବିନିଯୋଗ , ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ନିରର୍ଥକ ପୁଞ୍ଜିଲଗାଣ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା । କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ ଅଭାବ ଫଳରେ କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ଜୀବନକାଳ ପୂର୍ବରୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ଲୋକସାନ ନିବାରଣରେ ଅସଫଳତା ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ନିର୍ମାଣାଧିନ କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ଅବିକଳକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ନଥିଲା । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଥିବା ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇ ନଥିଲା ।

(ଅନୁଲେଖ 2.1)

1.6 ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟ

1.6.1 ଜଳ ସମ୍ପଦର ଉପଯୋଗ

ସେଚନ, ଘରୋଇ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବହାରରେ ଜଳର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଉପଯୋଗର ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ କ୍ରମଶଃ ବିକଶିତ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିବା ଉଚିତ୍ । 35

ପ୍ରତିଶତ ସେଚନ ସୁବିଧାର ଲକ୍ଷ୍ୟ 152 ଟି ବ୍ଲକ୍‌ରେ ହାସଲ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା ଏବଂ ଭରସା ଦେଇଥିବା ନ୍ୟୁନତମ ପିଇବା ପାଣିର ଯୋଗାଣ 95 ଟି ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରେ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ଅଧିନିୟମ 1959 ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ନିୟମ 1961 କୁ ଅନୁସରଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା ଯୋଗୁଁ 9503.31 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅସୁଲ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.1)

1.6.2 ରକ୍ଷାମୂଳକ ଅସୁଲି ହୋଇ ନଥିବା କାରଣରୁ ରାଜସ୍ୱର କ୍ଷତି

ଟେଣ୍ଡର କମିଟିର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଡେଲେକ୍ଟିଭି ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପର ଯାଏଁ ତ୍ୟାମର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଠିକାଦାରଙ୍କର ବିଲଗୁଡ଼ିକରୁ ମାଟିରେ ରକ୍ଷାମୂଳକ ଚାର୍ଜ ବାବଦରେ 2.53 କୋଟି ଟଙ୍କା ଡେଲେକ୍ଟିଭି ହେଡ଼କ୍ୱାର୍ଟର୍ସ ବିଭାଜନର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଅସୁଲ କରି ନଥିଲେ ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2)

1.6.3 ବିଧିମାନ୍ୟତା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଟେଣ୍ଡରର ରୂପାନ୍ତ ହୋଇ ନପାରିବା କାରଣରୁ ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ

ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଏକତ୍ରୀକରଣ ଏବଂ ଜଳ ପରିଚାଳନା ବିନିଯୋଗ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିନରେ ଗୋହିରା ବାମ ମୁଖ୍ୟ କେନାଲର 2475 ରୁ 22350 ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋହିରା ସେଚନର ଉପପ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ୟାକେଜ-I (ରିଟ୍-II) ଥଇଥାନ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଏବଂ ଆଧୁନିକିକରଣ ପାଇଁ ଟେଣ୍ଡରଟି ଆଦ୍ୟରୁ ଥିବା ବିଧିମାନ୍ୟତା 120 ଦିନର ସମୟ ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିବା 150 ଦିନର ବିଧିମାନ୍ୟତା ଅତିକ୍ରମ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରୂପାନ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ 1.29 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3)

1.6.4 ଅଟକଳରେ ବୃଦ୍ଧି ଫଳରେ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ଭାର

ବୈତରଣୀ ନଦୀ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ବାମ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ୍ୟ ରେଗୁଲେଟର (ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ) ସହିତ ଆନନ୍ଦପୁର ବ୍ୟାରେଜର ନିର୍ମାଣରେ ଦୂରସ୍ଥାନରୁ ସିମେଣ୍ଟର ପରିବହନ ଭାରକୁ ଆକଳନରେ ଅନୁସରଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା 4.47 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆକଳିତ ମୂଲ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ଫଳରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ 3.05 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅନୁଚିତ୍ ଫାଇଦା ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.4)

1.6.5 ରାଜସ୍ୱର କ୍ଷତି ଏବଂ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଫାଇଦା

ରେଙ୍ଗାଲି ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ (ଆରଆଇପି) ଅଧିନରେ ଲୋକନାଥପୁର ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଟାରି ଏବଂ ରାଇବୋଲ ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଟାରିର କମାଣ୍ଡ ଏରିଆରେ ଗଢ଼ିବା ପଛଡ଼ିର ନିର୍ମାଣରେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ

ଠିକାଦାରଙ୍କଠାରୁ ବାହାରୁ ଆଣିଥିବା ମାଟି ଉପରେ ରକ୍ଷାଲଟି କାଟି ନଥିବା ଫଳରେ 1.24 କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ଏବଂ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଫାଇଦା ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.5)

1.6.6 ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଫାଇଦା

ଜାମିରା ମୁଖ୍ୟ କେନାଲର 37.50 ରୁ 63.755 କି. ମି. ନିର୍ମାଣାଧିନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଖୋଲାଯାଇଥିବା ରିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ 5.67 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ଉପଲକ୍ଷ ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ମାଟି ମଧ୍ୟରୁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ମାତ୍ର 2.21 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ବରୋ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଅତିରିକ୍ତ 3.45 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ପରିମାଣ ପରିବହନ କରିବା ଫଳରେ 2.05 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.6)

1.6.7 ଜଳ ବିଭାଜିକା ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନ

ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ/ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ପରିକଳ୍ପନା ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଜଳ ବିଭାଜିକା ଉନ୍ନୟନ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ସମାପ୍ତାରୁ ପ୍ରକଟ ହେଲା ଯେ, କେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକରେ ଉପତ୍ୟକାକୁ ହୁଡ଼ା କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପ ଯୋଜନାର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଜମିକୁ ବଛାଯାଇ ତିଆରି କରାଯାଇଥିଲା । ଅପ୍ରଚୁର ପାଣ୍ଡିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେତୁ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନରେ ଧାର ଅଗ୍ରଗତି ହେବା ଫଳରେ ଜଳ ବିଭାଜିକା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା ।

ପରିକଳ୍ପନା ପାଣ୍ଡି ଜଳ ବିଭାଜିକା କମିଟି ମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ 16 ଦିନରୁ 32 ମାସ ବିଳମ୍ବରେ ଖଲାସ ହେଉଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନରେ ଧାର ଅଗ୍ରଗତି କାରଣରୁ 82.54 କୋଟି ଟଙ୍କା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା । ଜଳ ବିଭାଜିକା କମିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ପ୍ରକଳ୍ପ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇ ନଥିଲା । ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନରେ ନିଷ୍ଫଳ ଏବଂ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ସମୁଦାୟ 394.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.7)

1.6.8 କୃଷି ସମନ୍ୱୟ ଉପକରଣ ଏବଂ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମର ସଂଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଯୋଗାଣ

ଫାର୍ମ ଯତ୍ନାକରଣର ସମାପ୍ତାରୁ ପ୍ରକଟ ହେଲା ଯେ କୃଷି ବିଭାଗ 143.80 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଟଙ୍କା ଅବ୍ୟୟିତ ଅଛି ।

ମାର୍ଗଦର୍ଶୀ ନୀତି ଅନୁସାରେ 30 ପ୍ରତିଶତ ବଦଳରେ ମହିଳା କୃଷକ ମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା 2011-12 ଏବଂ 2012-13 ବର୍ଷରେ ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚ ଓ ଛଅ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଥିଲା ।

ରାଜ୍ୟ ସୁରାୟ ଟେକ୍ନିକାଲ କମ୍ପାନିର ଅନୁଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ବିନା ପ୍ରମାଣ ପତ୍ରରେ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.8)

1.6.9 ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଅନିୟମିତ ପାଣ୍ଡିର ଅନ୍ୟତ୍ର ବିନିଯୋଗ

ଟିଲିକା ଉନ୍ନୟନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିଜସ୍ୱ ତ୍ରେଜର ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖୋଲାଯିବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପାଦିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇ ନଥିବା ଫଳରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଲାଭ ଏବଂ ତ୍ରେଜରର ଭଡା ଭାର ବାବଦରେ 1.62 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.9)

1.6.10 ବାସ୍ତବିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୂଲ୍ୟର ଅଣ ଆଦାୟ

ଅନ୍ୟତ୍ର ବିନିଯୋଗ ହୋଇଥିବା 1348 ଏକର ଜଙ୍ଗଲ ଜମିର ଅଣଜଙ୍ଗଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବା 10 ଟି ଏଜେନସିଙ୍କଠାରୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ମୂଲ୍ୟରେ ଏନ୍‌ପିଭି ବାବଦରେ ଯଥୋଚିତ ଆଦାୟ ପାଇଁ 11ଟି ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଜନରେ 24.77 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.10)

1.6.11 ଦକ୍ଷିଣ-ଉତ୍ତର-ସଂଯୋଗିକରଣ ରାସ୍ତା ପ୍ରକଳ୍ପ

ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡିତ ଭାବରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦ୍ୟପି ମାର୍ଚ୍ଚ 2014 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିଲା, କେବଳ 33 ପ୍ରତିଶତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) । ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହରେ ଖିଲାପ ଯୋଗୁଁ ସଫଳତାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ରାଜିନାମା ସର୍ଭକୁ ଅନୁପାଳନ ନ କରିବା ଏବଂ ଚୁକ୍ତି ପରିଚାଳନାରେ ଅଭାବ ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥିଲା । ଆଇଟମ୍ ରେଟରେ ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ହେତୁ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଫାଇଦା ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.11)

1.6.12 ନିଷ୍ଠଳ ବ୍ୟୟ

ରାଜମହଲ ଜଳସମ୍ବଳ ଫୁଲଓଭର ନିର୍ମାଣରେ 3.65 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଫୁଲଓଭର ତଳେ 39 ମିଟର ଲମ୍ବର 60 ମିଟରର ତଳ ରାସ୍ତା ସମ୍ପାଦିତ ହେବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଏହି ତଳ ରାସ୍ତାକୁ ବାଲିରେ ପୂରଣ କରାଗଲା । ତେଣୁ ଏହି ରାସ୍ତାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ମାଣ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ଏବଂ ତଳ ରାସ୍ତାଟି ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ହୋଇ ପାରି ନଥିବା ଫଳରେ ନିଷ୍ଠଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.12)

ଅଧ୍ୟାୟ 2

କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା

ପରିଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	ବିବରଣୀ	ପୃଷ୍ଠା
2.1	ସରକାରୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ଅନୁରକ୍ଷଣର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା	7-30

ଅଧ୍ୟାୟ 2 କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା

ପୂର୍ବ ବିଭାଗ

ସରକାରୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ଅନୁରକ୍ଷଣର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସାରାଂଶ

2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷାରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବାସିକ ଏବଂ ଅଣଆବାସିକ ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ, ସଠିକ୍ ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ, ଉପଯୋଗିତା ସେବା ସ୍ଥାନାନ୍ତର ବିନା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ କେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଆଦୌ ପ୍ରାରମ୍ଭ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ଅଥବା ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା ।

ସ୍ଥାନର ରୂପାନ୍ତରଣ, ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ, ନିଲାମ ଡାକର ରୂପାନ୍ତରଣରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ମନ୍ଦ ପ୍ରଗତି ଯୋଗୁଁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟୟସ୍ଥାର ମାତ୍ର 71 ପ୍ରତିଶତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ପାରିଥିଲା ଯାହାକି ବିଭାଗର ବ୍ୟୟ ଦକ୍ଷତା ଦୁର୍ବଳ ଥିବାର ସୂଚାଉଥିଲା ।

ବଜେଟ୍ ଓ ଆର୍ଥିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ପୁନର୍ବିନିଯୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁରୂପ ବ୍ୟୟସ୍ଥା ପ୍ରୟୋଜନାଦିରିକ୍ତ ଥିବାର ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।

ଠିକାଦାରଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହରେ ଖିଲାପ, ସ୍ଥାନର ରୂପାନ୍ତରଣ ହୋଇ ନଥିବାରୁ ଅବା ବିଳମ୍ବରେ ହୋଇଥିବାରୁ, ଉପଯୋଗିତା ସେବା ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇ ନଥିବାରୁ, ଡ୍ରଇଂ ଓ ନକସାର ରୂପାନ୍ତ ନହେବା ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗୁଁ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅସମାପ୍ତ ରହିଥିଲା । ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ନିଲାମ ଡାକ ଗ୍ରହଣରେ ବିଳମ୍ବ, କାର୍ଯ୍ୟ ପରିତ୍ୟାଗ ନିମନ୍ତେ ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ ହୋଇ ନଥିବା ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ଆଦାୟ ନ ହେବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା ।

ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଠିର ଅନ୍ୟତ୍ର ବିନିଯୋଗ, ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିନିଯୋଗ ବିଷୟ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ନିରୀକ୍ଷଣ ଅଭାବର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଜୀବନକାଳ ପୂର୍ବରୁ ଗୃହଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷତିକୁ ନିବାରଣ କରିବାରେ ବିଭାଗ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା। କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ସମାପ୍ତ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

2.1 ଉପକ୍ରମ

ରାସ୍ତା, ପୋଲ, ଆବାସିକ ଏବଂ ଅଣଆବାସିକ ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ ଦାୟୀ ଅଟେ । ବିଭାଗ ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ସ ଯଥା- ରାଜ୍ୟ ବଜେଟ୍, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପରିକଳ୍ପନା ଓ ଜମା ରାଶିର ଉପଯୋଗ କରି ନୂତନ ସରକାରୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସହିତ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟଭାର ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା 87.07 ଲକ୍ଷ ବର୍ଗ ମିଟର

ଭିତ୍ତିମୂଳ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଉଭୟ ଆବାସିକ ଏବଂ ଅଣଆବାସିକ ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରକ୍ଷିତ ହେଉଥିଲା ।

2.1.1 ସାଙ୍ଗଠନିକ ଗଢ଼ଣ

ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗର ସର୍ବମୋଟ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ ତଥା ସରକାରଙ୍କ ସଚିବଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଅଟେ । ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ (ଇଆଇସି) ସିଭିଲ, ମୁଖ୍ୟଯତ୍ନା ଗବେଷଣା ଉନ୍ନୟନ ଓ ଗୁଣବତ୍ତା ଉନ୍ନତି (ଆରଡିକ୍ୟୁପି), ମୁଖ୍ୟଯତ୍ନା(ସିଇ) ଗୃହ, ମୁଖ୍ୟସ୍ଥପତି ଏବଂ ସାତ ଜଣ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଯତ୍ନାଙ୍କ (ଏସଇ) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଶାସିତ ହୋଇଥାଏ । କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ସ୍ତରରେ ରାସ୍ତା ଓ ଗୃହ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା(ଇଇ)ମାନେ ଗୃହ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ବାହର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇଥାନ୍ତି ।

2.1.1.1 ସମାକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା ।

- ବିଶ୍ୱାସ ଯୋଗ୍ୟ ତଥ୍ୟକୁ ଭିତ୍ତିକରି ନିର୍ମାଣ ଓ ଅନୁରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଯୋଜନା ଏବଂ ସମ୍ପଲକୁ ବିଚାର କରି କାର୍ଯ୍ୟର ଯୋଜନା ଓ ଅଗ୍ରାଧିକାରିତା ଯଥେଷ୍ଟ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଥିବା;
- ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା ସୁନିଶ୍ଚିତ ପାଇଁ ଯୋଜନା ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ଅନୁସୂଚିତ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଗତି ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ସରୁ ପୁଞ୍ଜିର ଉପଲବ୍ଧତା;
- ମାନକ ଓ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗର ପ୍ରୟୋଜନ ଅନୁସାରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ପରିକଳ୍ପନା ପ୍ରସ୍ତାବ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାସ୍ତବ ବାଦ ରୂପରେ ତିଆରି କରିବା ଏବଂ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ବିଭାଗର ଅନୁଦେଶକୁ ପାଳନ କରି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନରେ ସଜ୍ଜତା;
- ଅତିରିକ୍ତ ସମୟ ଓ ମୂଲ୍ୟକୁ ପରିହାର କରି ଏବଂ ବିହିତ ଗୁଣାତ୍ମକମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ମିତବ୍ୟୟୀ, ଦକ୍ଷ ଓ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ଭାବେ ନିର୍ବାହ କରିବା;
- ସମସ୍ତ ନିର୍ମିତ ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ଅନୁରକ୍ଷଣର ଅବସ୍ଥାକୁ ସୂଚାରୁ ରୂପେ ଅଭିଲିଖିତ କରିବା ଏବଂ ସମୟାନୁଯାୟୀ ପୁନର୍ଲିଖିତ ହେବା;
- ସମସ୍ତ ସ୍ତରରେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଥିବା ଏବଂ ବିଭାଗର ସୁସଜ୍ଜତ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ସହିତ ଅନୁରୂପ ଥିବା ।

2.1.1.2 ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ

ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡର ଉତ୍ତର ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା:

- ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତା(ଓପିଡବ୍ଲୁଡି) ର ମାନକ ବ୍ୟବସ୍ଥା
- ବାର୍ଷିକ ଅନୁରକ୍ଷଣ ଯୋଜନା
- ସବିସ୍ତାର ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରତିବେଦନ, ବିନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାନକ ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିନାମା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ

- ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି ଓ ଅନୁରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ବିହିତ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା
- ଅନୁସୂଚିତ ମୂଲ୍ୟ
- ଓଡ଼ିଶା ବଜେଟ୍ ପ୍ରକରଣ ପୁସ୍ତକ
- ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଗୃହ ସଂହିତା

2.1.1.3 ସମାକ୍ଷାର ପରିସର ଓ ପରିଚି

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ (ସିଭିଲ), ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଓ 12 ଟି ବିଭାଜନ¹ (42 ମଧ୍ୟରୁ) ରେ ଥିବା ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ (2008-13) ରେ ନଥିପତ୍ର/ ତଥ୍ୟାବଳୀର ଯାଞ୍ଚ ଏପ୍ରିଲରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2013 ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିଲା । ନମୁନା ଗୁଡ଼ିକର ଚୟନ, ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଆଧାର କରି ସ୍ଥିରାକୃତ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା ।

ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ ଓ ସଚିବଙ୍କ ସହିତ ଏକ ପ୍ରବେଶ ସମ୍ମିଳନୀ 16 ଅଗଷ୍ଟ 2013 ରେ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସମାକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ପରିସର ସହ ପରିଚି ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷାର ଡ୍ରାଫ୍ଟ ପ୍ରତିବେଦନ ସରକାରଙ୍କୁ (ଅକ୍ଟୋବର 2013) ପଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ 28 ଜାନୁଆରୀ 2014 ରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାନ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିଲା । ସରକାରଙ୍କର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ ମତକୁ ପ୍ରତିବେଦନ ରୂପାନ୍ତରଣ ସମୟରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନର ସମାକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପରିଚାଳକ ବର୍ଗଙ୍କର ସଂପ୍ରସାରିତ ସହଯୋଗ ଏବଂ ସହାୟତା ସମାକ୍ଷାର ସାକାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ।

2.1.2 ଗୃହ ନିର୍ମାଣ

2.1.2.1 ପ୍ରକଳ୍ପର ଅବସ୍ଥା

2008-09ରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିକଳ୍ପନାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଓ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଆବାସିକ ଓ ଅଣଆବାସିକ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କରାଯାଇଅଛି ।

ସାରଣୀ 2.1 ଆବାସିକ ଓ ଅଣ ଆବାସିକ ଗୃହର ଅବସ୍ଥା

ବର୍ଷ	ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପର ସଂଖ୍ୟା				ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ				
	ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା	ଦ୍ୱାଦଶ/ ତ୍ରୟୋଦଶ ଆର୍ଥିକ ଆୟୋଗ	ଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ପ୍ରକଳ୍ପ	ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା	ଦ୍ୱାଦଶ/ ତ୍ରୟୋଦଶ ଆର୍ଥିକ ଆୟୋଗ	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ପ୍ରକଳ୍ପ	ପ୍ରତିଶତ
2008-09	1397	14	349	1760	990	4	349	1343	76

¹ ଅନୁଗୁଳ, ବାଲେଶ୍ୱର, ଗଞ୍ଜାମ ନଂ-1, ଭଦ୍ରକ, ଭୁବନେଶ୍ୱର -1 ଏବଂ 2, କଟକ, ପୁରୀ, ବରଗଡ଼, କଣ୍ଟାବାଞ୍ଜି ରାସ୍ତା ଓ ଗୃହ ବିଭାଜନ, ସାଧାରଣ ସାର୍ବଜନିନ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟ ବିଭାଜନ ନଂ-1 ଏବଂ ସାଧାରଣ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବିଭାଜନ ନଂ-2 ।

ବର୍ଷ	ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପର ସଂଖ୍ୟା				ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ				
	ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା	ଦ୍ଵାଦଶ/ ତ୍ରୟୋଦଶ ଆର୍ଥିକ ଆୟୋଗ	ଗୃହଣ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ପ୍ରକଳ୍ପ	ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା	ଦ୍ଵାଦଶ/ ତ୍ରୟୋଦଶ ଆର୍ଥିକ ଆୟୋଗ	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ପ୍ରକଳ୍ପ	ପ୍ରତିଶତ
2009-10	1241	39	355	1635	1188	10	355	1553	95
2010-11	1088	20	29	1137	976	11	0	987	87
2011-12	284	0	4	288	261	0	2	263	91
2012-13	467	4	5	476	271	2	5	278	58
ମୋଟ	4477	77	742	5296	3686	27	711	4424	

(ଉତ୍ସ : ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବିବରଣୀରୁ ସଂଗୃହୀତ ତଥ୍ୟ)

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଥିବା 5296 ପ୍ରକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ 4424 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପ (84 ପ୍ରତିଶତ) 2008-13 ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଥିବାର ଏହା ସୂଚାଉଥିଲା । 2011-12 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୃହଣ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ ହେଉଥିବା ସହିତ 2010-11 ଭୁଲନାରେ 2011-12 ରେ 75 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 2012-13 ରେ 58 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ପ୍ରକଳ୍ପର ସଂଖ୍ୟା କମିଥିବାର ଏହା ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ହ୍ରାସର କାରଣ ନଥିରେ ନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁୟାରୀ 2014) ଯେ ଅନେକ ବିଷୟ ଯେଉଁଠି ଅନୁଧିକାର ପ୍ରବେଶ ମୁକ୍ତ ଜମି / ସ୍ଥାନର ଉପଲବ୍ଧତା, ଉପଯୋଗିତା ସେବାର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ, ନିଲାମ ତାକର ରୂପାନ୍ତରଣ ଏବଂ ସର୍ବୋପରି ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଉପରେ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ନିର୍ଭର କରିଥାଏ । ଯଦିଓ ସମୟାନୁଯାୟୀ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଜନା ବିଷୟରେ ଉତ୍ତରଟି ନୀରବ ଥିଲା ।

2.1.2.2 ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ଚୟନରେ ଅଭାବ

ସବିସ୍ତାର ନକ୍ସା ଏବଂ ଅଟକଳ ତିଆରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହର ସ୍ଥାନର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତା ଅନୁବନ୍ଧ କରିଥାଏ । ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ସବିଶଦ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପରେ ପ୍ରାରମ୍ଭ ହେବା ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ସମୟ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିମନ୍ତେ କେତେକ ବିଷୟ ଯଥା- ସ୍ଥାନର ଅନୁଧିକାର ପ୍ରବେଶ, ଉପଯୋଗୀ ସେବାର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଓ ଅନ୍ୟ ଗତ୍ୟବରୋଧଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରସାର ସ୍ତରରେ ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ସୁସମାଧାନ କରିବା ଜରୁରୀ ଅଟେ ।

10 ଟି ବିଭାଜନରେ 2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ଗୃହଣ କରାଯାଇଥିବା (681 ମଧ୍ୟରୁ) 128 ଟି ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହରେ ଶିଳାପ ଯୋଗୁଁ (63 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ), ସ୍ଥାନର ରୂପାନ୍ତରେ ବିଳମ୍ବ/ ନ ହେବାରୁ (14 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ), ଉପଯୋଗୀ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ହୋଇନଥିବାରୁ (2 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ), ଭୁଲ୍ ଓ ନକ୍ସାର ରୂପାନ୍ତରଣ ହୋଇନଥିବାରୁ (2 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ) ତିସେମର 2013 ସୁଦ୍ଧା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ଏବଂ 6 ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ରୁକ୍ତିନାମା ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ 41 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ପାଞ୍ଚଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ଓ

ବାକି ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଗତି ପଥରେ ଥିଲା । ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରେ ବିଳମ୍ବର ଅବଧି ପାଞ୍ଚ ମାସରୁ 58 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।

ଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ଅନେକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନୁସୂଚିତ ଅନୁସାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନହେବା ପ୍ରକଳ୍ପର ଚୟନ, ଚିହ୍ନଟ ଓ ରୂପାନ୍ତରଣ ସମାପ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସାରେ ଏବଂ ପ୍ରଭାବୀ ଯୋଜନାରେ ଅଭାବ ଥିବାର ସୂଚାଉଥିଲା, ଯାହାକି କାର୍ଯ୍ୟର ପୂର୍ବ ପ୍ରୟୋଜନ ଅଟେ । ଏହା ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଆଲୋଚିତ ହେଉଅଛି ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟତିକ୍ରମର ପୁନରାବୃତ୍ତି ନ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗ ସହିତ ଉତ୍ତମ ସମନ୍ୱୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବ ।

2.1.2.3 ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ

ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ମଞ୍ଜୁର ବିନା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାରମ୍ଭ ଅଥବା ଦାୟିତ୍ୱର ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଏ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ପୁନରାକ୍ଷିତ ଅଟକଳ ମୂଳ ଅଟକଳ ଠାରୁ 10 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହୁଏ ତେବେ ପୁନରାକ୍ଷିତ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନର ପ୍ରୟୋଜନକୁ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁବନ୍ଧ କରିଥାଏ ।

ସମାପ୍ତରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, ବିନା ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନରେ 2011-13 ମଧ୍ୟରେ ନିଲାମ ଡାକ କମିଟି ଦ୍ୱାରା 6² ଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଲାମ ଡାକ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ରୂପାନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । 14.71 ଲକ୍ଷଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଦଲିଲ ଲେଖକ ଗୃହର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଠିକା, ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ନ ମିଳିବାରୁ ନାକଚ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ରୁକ୍ଷିନୀମାର ସମାପ୍ତ ଘଟିଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟଟି ଜୁଲାଇ 2013 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାରମ୍ଭ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ଅନ୍ୟ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ କଟକର ଜୁଡିସିଆଲ ଏକାଡେମି ଗୃହର ନିର୍ମାଣ ମୂଲ୍ୟ 20.63 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ଅନୁମୋଦନ (ଫେବୃଆରୀ 2011) ଲାଭ କରିଥିଲା । ଯଦିଓ କାର୍ଯ୍ୟଟିର ପୁନରାକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ (ମେ 2013) 32.73 କୋଟି ଟଙ୍କା (ଅନୁମୋଦିତ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ 59 ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ) ହୋଇଥିଲା, ପୁନରାକ୍ଷିତ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା (ଅଗଷ୍ଟ 2013) ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁୟାରୀ 2014) ଯେ, ଯଦିଓ ସମୟ ବଞ୍ଚାଇବା ନିମନ୍ତେ ନିଲାମ ଡାକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଗ୍ରାମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇଥିଲା, କାର୍ଯ୍ୟଟିର ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଜୁଡିସିଆଲ ଏକାଡେମି ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ରୂପାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ପୁନରାକ୍ଷିତ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତି କରାଯିବ । ଯଦିଓ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ, କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ ହେବା ପ୍ରୟୋଜନ ଅଟେ ।

² ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ଏମକେସିଜି ମେଡିକାଲ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର 100 ଶଯ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଛାତ୍ରାବାସ (ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ମହଲା), ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷଣ ବଙ୍ଗଳା, ବିନାୟକ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଜ୍ଞାନ ଗୃହ ପୁଞ୍ଜି, ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ସମ୍ମିଳନୀ ଗୃହ ଏବଂ ବୁର୍ଲାଠାରେ ଭିଏସଏସ ଟିକିସା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଟିକିସା ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରକୋଷ୍ଠର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ, ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଦଲିଲ ଲିଖନ ଗୃହ ।

2.1.2.4 ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକରେ ବର୍ଷା ଜଳ ଅମଳ, ଜଳ ଯୋଗାଣ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଣ ଠାରୁ ଅଗ୍ନି ନିରୋଧ ସାଜ, ବିଜୁଲିରୋଧକ ଓ ଶାରିରୀକ ଅନଗ୍ରସର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଫାଇଦା ନିମନ୍ତେ ଅବରୋଧ ବିହୀନ ପ୍ରବେଶ ଅଧିକାରର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଗୃହନିର୍ମାଣ ସଂହିତା 2005 ଅନୁବନ୍ଧ କରିଥାଏ ।

ଶକ୍ତି, ଜଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ବଳର ଦକ୍ଷତା ଭିତ୍ତିରେ ଉପଯୋଗ ସହିତ ବର୍ଜ୍ୟ, ପ୍ରଦୂଷଣ ଏବଂ ପରିବେଶ ଅଧିକାଂଶକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ବୃକ୍ଷର ବିନିଯୋଗରେ ସବୁଜିମା ଛାଡ଼ କରିବା ସକାଶେ ସବୁଜ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଯୋଜନାକୁ ମଧ୍ୟ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଦଶଟି ବିଭାଜନରେ ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ-

- ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିବା 128 ଟି ଗୃହ ପ୍ରକଳ୍ପର ନକ୍ସା ରୂପାନ୍ତରଣ ସମୟରେ ବର୍ଷା ଜଳ ଅମଳ ଏବଂ ଶାରିରୀକ ଅନଗ୍ରସର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଫାଇଦା ସକାଶେ ଅବରୋଧବିହୀନ ପ୍ରବେଶାଧିକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିର୍ମାଣର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ବୁର୍ଲା, ଭିଏସସସ ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ଫୁସ୍ ଫୁସ୍ ସଂକ୍ରମଣ ଔଷଧ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଗତଚି ବାଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।
- କଟକର ଏସସିବି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟର 10³ ଟି ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମପୁରର ଏମ.କେ.ସି.ଜି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର 6⁴ ଟି ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଟକଳରେ ବିଜୁଲି ରୋଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।
- ସବୁଜ ଗୃହ ନିର୍ମାଣକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ନିର୍ମାଣ ଧାରାରେ ଥିବା କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକରେ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବାକୁ ବିଭାଗ ପ୍ରାରମ୍ଭ କରିଅଛି ଏବଂ ଏହା ଭବିଷ୍ୟତରେ ନିର୍ମାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକରେ କାଳକ୍ରମେ ପାଳନ କରାଯିବ । ପରନ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସଂହିତାର ଅନୁସରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସମୟ ସାମା ଭଲିଖିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

2.1.2.5 ସ୍ଥାନ ରୂପାନ୍ତରଣ

ସବିସ୍ତାର ନକ୍ସା ଓ ଅଟକଳ ତିଆରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହର ସ୍ଥାନର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା ଅନୁବନ୍ଧ କରିଥାଏ ।

³ ରଞ୍ଜନ ରଶ୍ମି ବିଭାଗ ଗୃହ, ନୂତନ ଭେଷଜ ଡ୍ରାଟ୍ (ଚତୁର୍ଥ ମହଲା, ଶାନ୍ତି କୋଠରୀ ଓ ଔଷଧ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ), ହରାହର ଓ ଆଶୁ ଚିକିତ୍ସା ବିଭାଗ (ଚତୁର୍ଥ ପଞ୍ଚମ ମହଲା) ଦାନ୍ତ ବିଭାଗ (ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ମହଲା), ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହରିହର କର୍କଟ ଅନୁଷ୍ଠାନ (ତୃତୀୟ ମହଲା), ଚେଲିମେଡିସିନ୍ ବିଭାଗ, 150 ଶଯ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଚକ୍ଷୁ ବିଭାଗ ଗୃହ, ଅଣୁଜୀବ ବିଜ୍ଞାନ ଗୃହ, ଚୁମ୍ପା ଡ୍ରାଟ୍(ଦ୍ୱିତୀୟ ତୃତୀୟ ମହଲା) ଚକ୍ଷୁ ଡ୍ରାଟ୍ ଉପରେ ନିର୍ମିତ ଶିଶୁ ଓ କର୍ଣ୍ଣ, ନାସା ଓ ଗଳା ଡ୍ରାଟ୍ ।

⁴ 100 ଶଯ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଛାତ୍ରୀ ନିବାସ (ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ମହଲା) ନୂତନ ରଞ୍ଜନ ରଶ୍ମି ନିବାସ ଗୃହ, ପିଏମଆର କେନ୍ଦ୍ର, ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ ଗୃହ, 375+375 ଆସ୍ଥାନ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟାଖାନ ଶାଳା, ଉନ୍ନତ ବିଶେଷଜ ବିଭାଗ ଗୃହର ନିର୍ମାଣ ।

10 ଟି ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟରୁ 9 ଟି ବିଭାଜନରେ ସମାପ୍ତରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଜୁଲାଇ 2009 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2013 ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାପାଇଁ 14 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ⁵ ଜାମିନିଆରୀ 2009 ରୁ ଫେବୃଆରୀ 2013 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ରୂପାନ୍ତ ନ ହେବାର ଫଳସ୍ୱରୂପ 7 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାରମ୍ଭ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା । ଜମି ଉପଲବ୍ଧ ନ ହେବାରୁ 6 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ⁶ର ରୁକ୍ଷିନାମା ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ⁷ର ପୁନଃ ନିଲାମ ତାକ (ଜୁଲାଇ 2012) ହେବା ଫଳରେ ଅତିରିକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ 0.51 କୋଟି ଟଙ୍କା ହୋଇଥିଲା, ଯାହାକି ଜୁନ୍ 2013 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ନଥିଲା ।

ବାଲେଶ୍ୱରର ପାଣିପାଗ ଉପନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଗୃହର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ 32.06 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2012) ଯାହାକି ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଭୂମିଟି ଅଦାଲତ ବିଭାଗର ଅଧିକାରରେ ଥିବାରୁ 3.33 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ପରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା (ଜୁନ୍ 2013) । ଏଣୁ ଅନିୟମିତ ଭାବେ ସ୍ଥାନ ଚୟନ ଫଳସ୍ୱରୂପ 3.33 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅପଚୟକାରକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାମିନିଆରୀ 2014) ଯେ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗ ଅନୁଧିକାର ପ୍ରବେଶ ମୁକ୍ତ ଜମି / ସ୍ଥାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା କଥା । ବଜେଟ୍ ଅନୁଦାନକୁ ନ ହରେଇବା ପାଇଁ ଏବଂ ପ୍ରତିବନ୍ଧକଗୁଡ଼ିକର ନିରାକରଣ ନିମନ୍ତେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ଉପଲବ୍ଧ ଅନୁଧିକାର ପ୍ରବେଶ ମୁକ୍ତ ଜମିର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ନିଲାମ ତାକ ଔପଚାରିକତାକୁ ଅଗ୍ରୀମ ଭିତ୍ତିରେ ରୂପାନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ ସୁଲଭ କରିବା ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଘନିଷ୍ଠ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷାକରି କାର୍ଯ୍ୟର ଗତିବିରୋଧ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ବାଛିବା ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

2.1.2.6 ଉପଯୋଗୀ ସେବା ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ

ନିଲାମ ତାକ ଏବଂ ରୁକ୍ଷିନାମାର ରୂପାନ୍ତକରଣ ପୂର୍ବରୁ ଉପଯୋଗୀତାର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ହୋଇଥାଏ । ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅନୁଧିକାର ପ୍ରବେଶମୁକ୍ତ ଜମି ଯୋଗାଇବା ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱ ଅଟେ ।

⁵ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାର ସମ୍ମିଳନୀ କକ୍ଷ, କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍ ଓ ପୋଲିସ୍ ବାରାକ୍, ଭିଏସଏସ ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ପରିଚାଳିତ ଚାଳିଆ, ସିଟିକ ବାଲେଶ୍ୱର ନୂତନ ଛାତ୍ରାବାସ, ପାଟଣାଗଡ଼ ଉପଖଣ୍ଡ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ବନ୍ଧ୍ୟାକରଣ ବିଭାଗ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ସରକାରୀ ଆୟୁର୍ବେଦ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଔଷଧ ପରୀକ୍ଷାଗାର (ତଳ ମହଲା), ବାଲେଶ୍ୱର ପାଣି ପାଗ ବିଭାଗ, ଉପନିୟନ୍ତ୍ରଣକାର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରୟୋଗଶାଳା, ଏସସିବି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ଔଷଧ ମାଲଗୋଦାମ, ବାଲେଶ୍ୱରର 100 ଶଯ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ମାଆ ଓ ଶିଶୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟ, ବ୍ରହ୍ମପୁରର ତେପୁଟି ଇନସେକ୍ସର ଜେନେରାଲଙ୍କ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ରାଜ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ଭେଷଜ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଆବାସିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ(ପରିସର-1) ଏବଂ ଏଏନଏମ୍ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱରର ବିକଳ ବିବାଦ ପ୍ରତିକାର କେନ୍ଦ୍ର, ଅନୁଗୁଳର ସରକାରୀ ବହୁରୂପି ବିଦ୍ୟାଳୟ 'ଇ' ଟାଇପ୍ ବାସଗୃହ ସମ୍ମିଳନୀ କକ୍ଷ, କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍ ଓ ପୋଲିସ୍ ତେରା ।

⁶ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାର, ଭିଏସଏସ ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ପରିଚାଳିତ ଚାଳିଆ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ସରକାରୀ ଆୟୁର୍ବେଦ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ଔଷଧ ପରୀକ୍ଷାଗାର(ତଳ ମହଲା), ବ୍ରହ୍ମପୁର ତେପୁଟି ଇନସେକ୍ସର ଜେନେରାଲଙ୍କ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ଅନୁଗୁଳ ସରକାରୀ ବହୁରୂପି ବିଦ୍ୟାଳୟର 'ଇ' ଟାଇପ୍ ବାସସ୍ଥାନ ।

⁷ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାର ସମ୍ମିଳନୀ କକ୍ଷ, କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍ ଓ ପୋଲିସ୍ ବାରାକ ।

ସମାକ୍ଷାରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଦୁଇଟି ବିଭାଗରେ ମେ 2013 ଏବଂ ଅକ୍ଟୋବର 2013 ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଥିବା ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟ^୮ର ଉପଯୋଗିତା ସେବା ଯଥା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଲାଇନ୍, ଜଳ ଯୋଗାଣ, ପାଇପ୍ ଲାଇନ୍ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଖୁଣ୍ଟି ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ, ଗଛ କଟାଯିବା ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ନ କରି ନଭେମ୍ବର 2011 ଏବଂ ମେ 2012 ମଧ୍ୟରେ 12.16 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ 2.26 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇଟି ଅସମାପ୍ତ ରହାଥିଲା (ମେ / ଜୁନ୍ 2013) ।

2.1.2.7 ନକ୍ସା ରୂପାନ୍ତରଣ

ସଠିକ୍ ବିଶଦ ନକ୍ସା ଅନୁମୋଦନ ବିନା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ନ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଗୋଟିଏ ବିଭାଜନରେ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ମୁଖ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ଔଷଧ ପାଇଁ ଗୋଦାମ ଗୃହର ନିର୍ମାଣ ଫେବୃଆରୀ 2010 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ 30.40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା (ନଭେମ୍ବର 2009) ଯାହାକି ଗୃହର ନକସା ଏବଂ ବିନ୍ୟାସର ବିଳମ୍ବରେ ପ୍ରାପ୍ତି (ମାର୍ଚ୍ଚ 2010) ଯୋଗୁଁ ପ୍ରାରମ୍ଭ ହୋଇ ପାରି ନଥିଲା ଓ ଫଳସ୍ୱରୂପ ରୁକ୍ଷନାମାଟି ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା (ମେ 2010) ।

79.03 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ (ଡିସେମ୍ବର 2012) ଓ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2013 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଥିବା ପୁରୀ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଆୟୁର୍ବେଦ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ନକ୍ସା ନିଲାମ ତାକର ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଦ୍ୱିତଳରୁ ପ୍ରଥମ ମହଲା ସଂସ୍ଥାନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବାର ଫଳସ୍ୱରୂପ କାର୍ଯ୍ୟଟି ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଲା । ଏଥିରେ 33.05 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା (ଜୁନ୍ 2013) ।

ଏଣୁ, କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ ତ୍ରୁଟି ଓ ନକ୍ସାର ରୂପାନ୍ତରଣ କରା ନ ଯିବାର ଫଳସ୍ୱରୂପ 33.05 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିରର୍ଥକ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ ସହିତ ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ସମାପ୍ତିରେ ଅଧିକ ଅବଧି ଲାଗୁଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହ ସମୟରେ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିସର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବା ଫଳରେ ନକ୍ସାର ପୁନରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯଦିଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତ୍ରୁଟି ଓ ନକ୍ସାର ରୂପାନ୍ତରଣ ଏବଂ ଅନୁମୋଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ କରାଯିବା ପ୍ରୟୋଜନ ଅଟେ ।

2.1.3 ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା

2.1.3.1 ବଜେଟ୍ ଅନୁଦାନର ଉପଯୋଗ

ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ସରକାରୀ ବଜେଟ୍ ନିୟମ ପ୍ରତିବନ୍ଧ କରିଥାଏ । ଏଣୁ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁମୋଦିତ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ବାସ୍ତବିକ ପୁଞ୍ଜିକୁ ଭିତ୍ତିକରି ବିଭାଗ

^୮ ଭିଏସଏସ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ଶିଶୁ ରୋଗ ବିଭାଗ ଗୃହ ଏବଂ ଏମକେସିଜି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଗୃହ

ବଜେଟ୍ କରିବା ଆଶା କରାଯାଏ । ପୁଞ୍ଜିର ପୁନଃ ବିନିଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଅଭ୍ୟର୍ଚନା ଓ ଜମା ଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ପୂର୍ବରୁ ଜଣାଇବା ଦରକାର ଅଟେ । ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା (ଏସପି), କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା (ସିପି) ଅଣ ଯୋଜନା (ଏନ୍ପି) ଏବଂ ଦ୍ଵାଦଶ/ ତ୍ରୟୋଦଶ ଆର୍ଥିକ ଆୟୋଗ ଆବଶ୍ୟକରେ ନିର୍ମାଣ ସକାଶେ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବମୋଟ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ ନଂ 2.2 ବିଭିନ୍ନ ପରିକଳ୍ପନାରେ ହୋଇଥିବା ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ବ୍ୟୟର ବିଶଦ ବିବରଣୀ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ବର୍ଷ	ବଜେଟ୍ ଆବଶ୍ୟକ					ବ୍ୟୟ				
	ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା	ଅଣ ଯୋଜନା	ଦ୍ଵାଦଶ/ ତ୍ରୟୋଦଶ ଆୟୋଗ	ମୋଟ ଆବଶ୍ୟକ	ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା	ଅଣ ଯୋଜନା	ଦ୍ଵାଦଶ/ ତ୍ରୟୋଦଶ ଆୟୋଗ	ମୋଟ ବ୍ୟୟ
2008-09	73.23	1.83	209.07	41.75	325.88	73.23	1.83	209.07	41.75	325.88
2009-10	102.40	16.16	193.99	41.75	354.30	82.50	4.69	192.17	41.75	321.11
2010-11	106.83	8.42	288.17	6.48	409.90	106.83	0.20	288.17	6.48	401.68
2011-12	134.94	5.64	284.48	11.00	436.06	44.08	0.00	129.54	4.00	177.62
2012-13	227.67	4.90	362.92	7.31	602.80	48.75	0.58	222.76	2.75	274.84
ମୋଟ	645.07	36.95	1338.63	108.29	2128.94	355.39	7.30	1041.71	96.73	1501.13

(ଉତ୍ସ: ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନା (ଗୃହ) ଠାରୁ ସଂଗୃହୀତ ତଥ୍ୟ)

2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ମାଣ ଓ ଅନୁରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା, ଅଣ ଯୋଜନା ଓ ଦ୍ଵାଦଶ/ ତ୍ରୟୋଦଶ ଆର୍ଥିକ ଆୟୋଗ ଆବଶ୍ୟକରେ ହୋଇଥିବା 2128.94 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର 1501.13 କୋଟି ଟଙ୍କା (71 ପ୍ରତିଶତ) ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ 2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ମିତ ଆବାସିକ ଓ ଅଣ ଆବାସିକ ଗୃହ ପୃଥକ ଭାବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି ।

ସାରଣୀ ନଂ.2.3 ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ପୁନଃ ବିନିଯୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁରୂପକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ବର୍ଷ	ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା	ପୁନଃ ବିନିଯୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁରୂପକ ବ୍ୟବସ୍ଥା	ମୋଟ	ଅଭ୍ୟର୍ଚନା	ଅଭ୍ୟର୍ଚନା ପ୍ରତିଶତ
ଅଣ ଆବାସିକ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ					
2008-09	69.33	31.28	100.61	20.03	20
2009-10	81.46	28.52	109.98	33.94	31
2010-11	106.58	11.82	118.40	28.25	24
2011-12	115.74	15.52	131.26	51.25	39
2012-13	228.88	0.78 (-)	228.10	120.96	53
ମୋଟ	601.99	86.36	688.35	254.43	37
ଆବାସିକ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ					
2008-09	34.87	13.37	48.24	15.36	32
2009-10	18.63	15.13	33.76	6.21	18

ବର୍ଷ	ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା	ପୁନଃ ବିନିଯୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁରୂପକ ବ୍ୟବସ୍ଥା	ମୋଟ	ଅଭ୍ୟର୍ଚଣା	ଅଭ୍ୟର୍ଚଣା ପ୍ରତିଶତ
2010-11	23.66	2.18	25.84	3.39	13
2011-12	22.87	7.27	30.14	7.62	25
2012-13	45.70	6.53	52.23	10.62	20
ମୋଟ	145.73	44.48	190.21	43.20	23
ସର୍ବମୋଟ	747.72	130.80	878.56	297.63	

(ଉତ୍ସ: ମୁଖ୍ୟଯତ୍ନା (ଗୃହ) କାଠା ସଂଗୃହୀତ ତଥ୍ୟ)

- 2008-13 ମଧ୍ୟରେ ଅଣ ଆବାସିକ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ପୁନଃ ବିନିଯୋଗକୁ ମିଶାଇ ମୋଟ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା 688.35 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିବାର ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ରାଶିରୁ 254.43 କୋଟି ଟଙ୍କା (37 ପ୍ରତିଶତ) ଅଭ୍ୟର୍ଚଣା କରାଯାଇଥିଲା । ବାର୍ଷିକ ଅଭ୍ୟର୍ଚଣାର ହାର 20 ରୁ 53 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।
- 2008-13 ମଧ୍ୟରେ ଆବାସିକ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ପୁନଃ ବିନିଯୋଗକୁ ମିଶାଇ ମୋଟ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା 190.21 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 43.20 କୋଟି ଟଙ୍କା (23 ପ୍ରତିଶତ) ଅଭ୍ୟର୍ଚଣା କରାଯାଇଥିଲା । ବାର୍ଷିକ ଅଭ୍ୟର୍ଚଣା ହାର 13 ରୁ 32 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।

ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତି ନ ହେବା / ବିଳମ୍ବରେ ପ୍ରାପ୍ତି ହେବା, ସିଭିଲ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ହେବା, କାର୍ଯ୍ୟର ମନ୍ଦୁର ପ୍ରଗତି, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବୃତ୍ତାନ୍ତକରଣ ନ ହେବା ଏବଂ ନିଲାମ ତାକର ବୃତ୍ତାନ୍ତକରଣ ବିଳମ୍ବରେ ହେବା ଯୋଗୁଁ ପୁଞ୍ଜିର ଅଭ୍ୟର୍ଚଣା ଘଟିଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନାଙ୍କର ଆରୋପ ଥିଲା ।

- ଅଣ ଆବାସିକ ଗୃହ କ୍ଷେତ୍ରରେ 2009 ରୁ 2012 ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ଆବାସିକ ଗୃହ କ୍ଷେତ୍ରରେ 2008-09 ଏବଂ 2010 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଠିର ଅଭ୍ୟର୍ଚଣା ଅନୁପୂରକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା । ତେଣୁ ଅନୁପୂରକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗମାନେ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଶେଷ ଚତୁର୍ଥାଂଶରେ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଇବା ଯୋଗୁଁ ଏହା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା । କାରଣ ନିଲାମତାକ ବୃତ୍ତାନ୍ତକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାତ୍ରାଧିକ ସମୟ ନେଇଥାଏ । ପାଣ୍ଠିର ଅଭ୍ୟର୍ଚଣାକୁ ଏଡାଇବା ପାଇଁ ବର୍ଷ ଶେଷଭାଗରେ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଇବା ପରିବର୍ତ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ନାବିତ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଅଛି ।

2.1.3.2 ଦ୍ରୁତ ବ୍ୟୟ / ବ୍ୟୟର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତା

ଓଡିଶା ବଜେଟ୍ ପ୍ରକରଣ ପୁସ୍ତକର ନିୟମ 147 ଏକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଶେଷ ମାସରେ ଦ୍ରୁତ ବ୍ୟୟକୁ ଆର୍ଥିକ ନିୟମିତତା ଭଙ୍ଗ ହେବାର ଦର୍ଶାଇଥାଏ । ଏକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଶେଷ ଚତୁର୍ଥାଂଶର ବ୍ୟୟ ସେହି ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଆବଶ୍ୟକ 33 ପ୍ରତିଶତ ଅତିକ୍ରମ ନ କରିବାକୁ ନିୟମ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୋଧ କରିଥାଏ ।

ସମୀକ୍ଷାରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ମୁଖ୍ୟଯନ୍ତ୍ରୀ (ଗୃହ)ମୋଟ 73.94 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ 35.73 କୋଟି ଟଙ୍କା (48 ପ୍ରତିଶତ) 2008-09 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଶେଷ ଚତୁର୍ଥାଂଶରେ ରଖିଥିଲେ ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, 2011 ପରେ ଓଡ଼ିଶା ଏକାଭୂତ କୋଷାଗାର ପରିଚଳନା ପଦ୍ଧତି (ଆଇଓଟିଏମଏସ) ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ 2008-09 ପରେ ଆଉ ଦୃତ ବ୍ୟୟ ହୋଇନାହିଁ । ଯଦିଓ 2008-09 ରେ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟୟର ଦୃତତା ସମ୍ଭବରେ କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

2.1.3.3 କର୍ମା ପୁଞ୍ଜିର ଅନୁଯୋଗ

10 ଟି ବିଭାଜନରେ ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗ ଓ ନିକାୟର 272 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ 78.16 କୋଟି ଟଙ୍କା 2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥିଲା । ପରନ୍ତୁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ ମାତ୍ର 37.08 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଅବ୍ୟୟିତ 41.08 କୋଟି ଟଙ୍କା ବଳକା ରଖିଥିଲେ ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗର ଆବଶ୍ୟକତାର ରୂପାନ୍ତର, ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ବିଳମ୍ବ, ସ୍ଥାନର ବିବାଦ, କାର୍ଯ୍ୟର ପରିସର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ହଟିଯିବା କାରଣ ଯୋଗୁଁ ପରିମାଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା । ଯଦିଓ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ସ୍ଥାନ ରୂପାନ୍ତରଣ / ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରାରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ହେବା କଥା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ପରିସରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ଯଦି କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ, ତାହା ରୁକ୍ଷିନାମାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥାଏ ।

2.1.3.4 ପାଣ୍ଡିର ଅନୁଚିତ୍ ଅପସରଣ

ନୂତନ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସହିତ ବିଦ୍ୟମାନ ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ସଂପ୍ରସାରଣ ନିମନ୍ତେ ପୁଞ୍ଜି ସହାୟତା ଯୋଗାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସରକାରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ (ଉଭୟ ଡିଗ୍ରୀ ଓ କନିଷ୍ଠ) ଭିତ୍ତିଭୂମି ସହାୟତା ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ପରିକଳ୍ପନାର ଅନୁମତି ନଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷାରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ 17 ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର⁹ ମରାମତି ଓ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ 8.86 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 12 ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ 2.22 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ଗୃହଣ କରାଯାଇଥିବା ମରାମତି ଓ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବିଦ୍ୟମାନ ସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକର ସଂପ୍ରସାରଣ ଥିଲା ଯାହାକି ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗର

⁹ ଅନୁଗୁଳ ସରକାରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ବାଲେଶ୍ଵର ଫକିର ମୋହନ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ବାଲେଶ୍ଵର କେ.କେ.ଏସ ମହିଳା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭଦ୍ରକ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ବଲାଙ୍ଗିର ସରକାରୀ ମହିଳା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ବଲାଙ୍ଗିର ରାଜେନ୍ଦ୍ର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭେଙ୍କାନାଳ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଛତ୍ରପୁର ସରକାରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ରାଉରକେଲା ଏସ.ଜି ମହିଳା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ପି.ଏମ୍ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମଲପୁର, ସମଲପୁର ସରକାରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମଲପୁର ଏନ୍.ଏସ୍.ସି.ବି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ

ଅନୁରୋଧ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ପରିକଳ୍ପନା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇଥିଲା । ଯଦିଓ ମରାମତି ଓ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାରେ ନଥିଲା ଏବଂ ସେହିପରି ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଏହାର ଅନୁମତି ମଧ୍ୟ ନଥିଲା ।

2.1.3.5 ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ

ଓଡ଼ିଶା ସାଧାରଣ ଆର୍ଥିକ ନିୟମାବଳୀ ଓ ସମୟକୁ ସମୟ ଯାରି କରାଯାଉଥିବା ସରକାରୀ ପର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଅନୁସାରେ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନୁଦାନ ଗ୍ରହଣାତା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

ପାଞ୍ଚଟି¹⁰ ବିଭାଜନର ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ନିମନ୍ତେ 31.39 କୋଟି ଟଙ୍କା 2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ରାଶିରୁ ମାତ୍ର 8.99 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା, 21.33 କୋଟି ଟଙ୍କା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହରେ ବିଳମ୍ବ, ସ୍ଥାନ ରୂପାନ୍ତରଣ ନ ହେବା ଓ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ନଥିବା ଯୋଗୁଁ ଉପଯୋଗ ହୋଇ ନପାରି ରହିଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖିଥିଲା ଯେ, ଦୁଇଟି ବିଭାଜନରେ (ଅନୁଗୁଳ ଓ ଭଦ୍ରକ) 13 ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ବାସ୍ତବ ଖର୍ଚ୍ଚ 1.31 କୋଟି ଟଙ୍କା ତୁଳନାରେ 1.72 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାସ୍ତବ ବ୍ୟୟ ପୂର୍ବରୁ ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଅନୁଚିତ୍ ଥିଲା ।

ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ବିଷୟଟିକୁ ତଦନ୍ତ କରାଯିବ ଏବଂ ବାସ୍ତବ ଅବସ୍ଥା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବ ।

2.1.4 ନିଲାମ ତାଜ ପ୍ରକ୍ରିୟା

2.1.4.1 ନିଲାମ ତାଜ ସାକାରରେ ବିଳମ୍ବ

ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା ଅନୁସାରେ କୌଣସି ନିଲାମ ତାଜର ପ୍ରଚଳନ ଅବଧି ଗ୍ରହଣର ଶେଷ ତାରିଖର ତିନି ମାସରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ । ଯଦି ନିଲାମ ତାଜ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ବିଳମ୍ବ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ, ତେବେ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଅଧିକ ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାଏମ ରଖିବା ପାଇଁ ନିଲାମ ତକାଲିର ସମ୍ମତିକୁ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ହାସଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । କାର୍ଯ୍ୟର ନିଲାମ ତାଜ ସାକାର୍ଯ୍ୟ ଅବଧି ଗ୍ରହଣର ଶେଷ ତାରିଖ ଠାରୁ 90 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାଏମ୍ ରହିବାକୁ ନିଲାମ ତାଜ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅନୁବଦ୍ଧ କରିଥାଏ ।

ସାତଟି ବିଭାଜନ¹¹ର ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିବା 64 ଟି ମାମଲା ମଧ୍ୟରୁ 67.05କୋଟି ଟଙ୍କାର 21 ଟି ନିଲାମ ତାଜ (33 ପ୍ରତିଶତ) ନିଲାମ ତାଜ ଗ୍ରହଣର ଶେଷ ତାରିଖ ଠାରୁ 90 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସାକାର ଏବଂ ନିଲାମତକାଲିଙ୍କ ସହିତ ରୁକ୍ତିନାମାର ସାକ୍ଷର ହୋଇ ନଥିଲା । ରୂପାନ୍ତରଣରେ ବିଳମ୍ବ ଅବଧିର ହାର 13 ରୁ 255 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାରମ୍ଭ ଏବଂ ସମାପ୍ତିରେ

¹⁰ ଅନୁଗୁଳ, ଭଦ୍ରକ, ବାଲେଶ୍ୱର, ବରଗଡ଼ ରାସ୍ତା ଓ ଗୃହ ବିଭାଜନ ଏବଂ ସାଧାରଣ ସାର୍ବଜନିନ ସାମ୍ପ୍ୟ ବିଭାଜନ ନଂ-1, ଭୁବନେଶ୍ୱର
¹¹ କଟକ, ଅନୁଗୁଳ, ବରଗଡ଼, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ଭୁବନେଶ୍ୱର-1, ଭୁବନେଶ୍ୱର-2, ଗଞ୍ଜାମ -1 ରାସ୍ତା ଗୃହ ବିଭାଜନ

ବିଳମ୍ବ ଘଟୁଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ନିଲାମ ଡାକର ରୂପାନ୍ତରଣ, ନିଲାମଡାକର ସାକାର ଏବଂ ରୁକ୍ଷନାମାର ନିର୍ବାହ ଏକ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଟେ ଓ ଏହା ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ଅଟେ । ସରକାର ଏହା ମଧ୍ୟ ଜଣାଇଲେ ଯେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅବାଧ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ମାନଦଣ୍ଡକୁ ପୁନରାକ୍ଷିତ କରାଯାଇଅଛି । ଯଦିଓ ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକ ବିଚାର କରାଯାଇ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା 90 ଦିନ ଅବଧି ବିହିତ କରାଯାଇଅଛି ।

2.1.4.2

ନିଲାମ ଡାକ ଗ୍ରହଣ

ନିଲାମ ଡାକ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଜବାବରେ ଯଦି ଏକମାତ୍ର ନିଲାମ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥାଏ ତେବେ ନିଲାମ ଗ୍ରହଣ ନିମନ୍ତେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସାକ୍ଷିତ ପ୍ରାପ୍ୟ କରିବାଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତା ଅନୁବନ୍ଧ କରିଥାଏ ।

6.61 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆକଳନ ମୂଲ୍ୟରେ ଏସ.ସି.ବି ଚିକିତ୍ସା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଏବଂ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ଦତ୍ତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଏକମାତ୍ର ନିଲାମ ଡାକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ 2012 ରେ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଯାହାକି ସରକାରଙ୍କଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହେବା କଥା । ସେହିପରି ଭାବେ (0.46 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଆକଳନ ମୂଲ୍ୟ) ଏସ.ସି.ବି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ବିକିରଣ ବିଭାଗର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ (ବିଦ୍ୟୁତ କାର୍ଯ୍ୟ) ର ଏକମାତ୍ର ନିଲାମ ଡାକ ମୁଖ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ (ରାସ୍ତା ଓ ଗୃହ) ବୈଦ୍ୟୁତିକ ମଣ୍ଡଳ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ପ୍ରାପ୍ତି କରିଥିଲେ, ଯାହାକି ଏକମାତ୍ର ନିଲାମ ଡାକ ଯୋଗୁଁ ମୁଖ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହେବା କଥା ।

ସରକାର/ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ (ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରୀ)ଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ସେହି ନିଲାମ ଡାକଗୁଡ଼ିକ ଯଥାକ୍ରମେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ/ଅଧିକ୍ଷଣ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯଦିଓ ସରକାର ଉଭୟ ମାମଲାରେ ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇଥିବାକୁ ସରକାର କାଏମ କରିଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014), କିନ୍ତୁ ସଂହିତା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ବିଷୟରେ କୌଣସି କାରଣ/ଯଥାର୍ଥତା ଦର୍ଶାଇ ନଥିଲେ ।

2.1.5

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

2.1.5.1

ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅସମାପ୍ତ ରହିଥିଲା

ବହୁତଳ ସଂସ୍ଥାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ଥାପତ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ତ୍ରୁଟିର ରୂପାନ୍ତ ପରେ ବିଶଦ ଆକଳନର ମଞ୍ଜୁରୀ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ଓଡ଼ିଶା ସଂହିତା ଅନୁବନ୍ଧ କରିଥାଏ, ଯେହେତୁ ତ୍ରୁଟି ବିନା କୌଣସି ଆକଳନ ସଠିକ୍ ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇପାରେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ସଂସ୍ଥାନ ସଂଖ୍ୟାର ସଠିକ୍ ନକ୍ସା ଓ ରୂପାନ୍ତ ଆକାରର ଆଧାରରେ ମଞ୍ଜୁର ଦିଆଯିବା କଥା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରକୃତ ନିର୍ମାଣ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟର ପରିମାଣରେ ଗୁରୁତର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟି ନଥାଏ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗର ବାହ୍ୟ ସହାୟତା ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ନିର୍ମାଣର ନକ୍ସା ଛଅ ମହଲା ସହିତ ନିମ୍ନତଳ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ଗୃହର ତଳ ଓ ପ୍ରଥମ ମହଲାର କାର୍ଯ୍ୟ 5.02 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ଜାନୁଆରୀ 2010 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ଫେବୃଆରୀ 2009 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଠିକାଦାର 3.89 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ଡିସେମ୍ବର 2011 ସୁଦ୍ଧା କରିଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ କି ନକ୍ସାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ 0.24 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଯଦିଓ ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ବିନା କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅବଶିଷ୍ଟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଠାରୁ ଷଷ୍ଠ ମହଲାର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନଭେମ୍ବର 2012 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ଏକ ଠିକାଦାରକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା (ଜୁନ୍ 2011) । ଠିକାଦାର 4.93 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା ଓ କାର୍ଯ୍ୟଟି ପ୍ରଗତି ପଥରେ ଥିଲା (ନଭେମ୍ବର 2013) ।

19 ଫେବୃଆରୀ 2010 ସୁଦ୍ଧା ସ୍ଥାପତ୍ୟ ନକସା ବିନା ଗୃହର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଉଥିବାର ଦେଖା ଯାଇଥିଲା । ସଂରଚନା ନକ୍ସାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନର ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ନିର୍ମାଣ ସମୟରେ ସଂରଚନାତ୍ମକ ଦୁର୍ବଳତା ଦେଖାଯାଇଥିଲା (ଡିସେମ୍ବର 2011) । ପରନ୍ତୁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରତିକାରାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଅତଏବ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥପତିଙ୍କର କୌଣସି ସ୍ଥାପତ୍ୟ ନକସା ବିନା ମୁଖ୍ୟଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହର ଅନୁଚିତ୍ ଯୋଜନାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ସହିତ ନିକୃଷ୍ଟମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ସ୍ଥାପତ୍ୟ ନକ୍ସାର ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟଟି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିଶଦ ସଂରଚନା ନକ୍ସାଟି ସ୍ଥାନର ଅବସ୍ଥା ଓ ମୃତ୍ତିକା ସହନୀୟ କ୍ଷମତାର ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିବରଣୀର ଆଧାରରେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା । ଯଦିଓ ଏହି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ମାଣ ପୂର୍ବରୁ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

2.1.5.2 ଅନୁମୋଦନ ବିନା ନିଲାମ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ବାହ

ଚୁକ୍ତିନାମାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ସଭାବ, ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ପରିମାଣ ଓ ସଦରର ପରିବର୍ତ୍ତନ ମୂଲ୍ୟର ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତିର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତା ଅନୁରକ୍ତ କରିଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ, ଚୁକ୍ତିନାମାର ପରିମାଣ ଠାରୁ 10 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହେଇଥିବା ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକର ମାପ ବିଭାଜନ ଅଧିକାରୀ ଯାଞ୍ଚ କରିବା କଥା ।

ସାତୋଟି ବିଭାଜନରେ ଡିସେମ୍ବର 2010 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2013 ମଧ୍ୟରେ 83.55 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଓ ଜୁନ୍ 2011 ଏବଂ ଅକ୍ଟୋବର 2014 ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହେବାକୁ 26 ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚରୁ ଏହା ଜଣାଗଲା ଯେ କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ବାହ ଚୁକ୍ତିନାମାର ପରିମାଣଠାରୁ ଚାରିରୁ 406 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଥିଲା ଏବଂ ନିଲାମ ତାକର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ପରିବର୍ତ୍ତିତ ମୂଲ୍ୟ 10.60 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଆକଳନର ପରିମାଣର କେତେକ ତ୍ରୁଟି ରହିଥିଲା ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେହି ବିଷୟରେ ସଠିକ୍ ପ୍ରାମାଣିକତା ଦିଆଯିବ ।

2.1.5.3 ରୁଚ୍ଛିନାମା ବଳବତ୍ତର ନ ଥାଇ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ

ଓପିଡ଼ରୁ ଫର୍ମାଟିଭାନ୍ତରଣ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବନ୍ଧକର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଠିକାଦାରମାନେ ସମୟ ସଂପ୍ରସାରଣ (ଇଓଟି) ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ । ଯଦି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସମୟ ସଂପ୍ରସାରଣ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ଅଧିକାରୀଙ୍କଠାରୁ ଉଚିତ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତି ନହୁଏ ତେବେ ରୁଚ୍ଛିନାମାକୁ ବଳବତ୍ତର ରଖିବା ପାଇଁ ବିଭାଜନ ଅଧିକାରୀ ଇଓଟି ମଞ୍ଜୁର କରିବା କଥା ।

11 ଟି ବିଭାଜନରେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ଏବଂ ଫେବୃୟାରୀ 2013 ମଧ୍ୟରେ 77.80 କୋଟି ଟଙ୍କାର 63 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ମାର୍ଚ୍ଚ 2009 ଏବଂ ଜୁଲାଇ 2013 ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହେବାକୁ ଥିଲା । ଅନୁବନ୍ଧ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଠିକାଦାରମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ରୁଚ୍ଛିନାମା ବଳବତ୍ତର ନଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହର ମୂଲ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ସମୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ଦରଖାସ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପରୀକ୍ଷିତ ହେଉଅଛି ଏବଂ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣାମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଚାଲୁରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ଯଦିଓ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରଖିବାକୁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କୌଣସି ନଥି ସୂତ୍ରାଭ ନଥିଲା ।

2.1.5.4 ରୁଚ୍ଛିନାମା କରାର ନ କରି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ

ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ ଜାରି ଅଧ୍ୟାଦେଶ ଅନୁସାରେ (ଏପ୍ରିଲ 2012) 50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମୂଲ୍ୟର ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟର ସିଭିଲ୍/ ବୈଦ୍ୟୁତିକ/ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ମିଶ୍ର ନିଲାମ ତାକର ବିଜ୍ଞପ୍ତି କରାଯାଏ ଓ ନିଲାମ ତକାଳିମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପାଦାନ ପାଇଁ ପୃଥକ ରୁଚ୍ଛିନାମା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିତ କରିଥାନ୍ତି, ଯିଏ ମିଶ୍ରିତ କାର୍ଯ୍ୟର ଗୁଣାତ୍ମକମାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି ।

ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ଅଧ୍ୟାଦେଶର ଉଲ୍ଲଂଘନରେ 38 ଟି କାମରେ କୌଣସି ପୃଥକ ରୁଚ୍ଛିନାମା ନିର୍ବାହୀ ଏଜେନସିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୈଦ୍ୟୁତିକ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ସାଧାରଣ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବିଭାଜନ ସଂଖ୍ୟା 2 କଟକ (6 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ) ଏବଂ ସାର୍ବଜନିନ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଜନ ସଂଖ୍ୟା -1 (32 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ) ସହିତ ନିର୍ବାହ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ପୃଥକ ରୁଚ୍ଛିନାମା ନିର୍ବାହର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ପୃଥକ ମିଶ୍ର ରୁଚ୍ଛିନାମା ବିନା କାର୍ଯ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହୋଇନାହିଁ । ଯଦିଓ ପ୍ରଶାଳାଟି ସରକାରଙ୍କ ଜାରି ଅଧ୍ୟାଦେଶକୁ କାଏମ ରଖିନଥିଲା । ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ବୈଦ୍ୟୁତିକ / ପିଏଚ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗକୁ ସିଭିଲ୍ କାମର ସମାପ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା ଯାହା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.5.8 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଅଛି ।

2.1.5.5 କାର୍ଯ୍ୟର ଅଗ୍ରୀମ ଦେୟର ସମାକ୍ଷୋଜନ ହୋଇନଥିଲା

ପୂର୍ବରୁ ବିଦ୍ୟମାନ ଉତ୍ତୋଳକକୁ ହଟାଇ ଫେରସ୍ତ କ୍ରୟ ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା 12 ଟି ଉତ୍ତୋଳକର ନକ୍ସା, ନିର୍ମାଣ, ଯୋଗାଣ ଓ ସଂସ୍ଥାପନ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ଠିକାଦାରକୁ ତିସେମର 2012 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ 2.23 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା (ଜୁନ୍ 2012) । ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ ଏସବି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ନଅ¹²ଟି ଉତ୍ତୋଳକ ସଂସ୍ଥାପନ ହେବାର ଥିଲା ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଚୁକ୍ତିନାମାର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ବସ୍ତୁ ମୂଲ୍ୟର 75 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ 1.27 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଗ୍ରୀମ ରାଶି ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା (ଫେବୃଆରୀ 2013) । କାର୍ଯ୍ୟଟି ଏକ ବର୍ଷ ଧରି (ତିସେମର 2013) ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ଓ ରୋଗୀଙ୍କୁ ଅସୁବିଧା ଦେଇଚାଲିଥିଲା ଏବଂ ଅଗ୍ରୀମ ରାଶିର ମଧ୍ୟ ସମାକ୍ଷୋଜନ ହୋଇନଥିଲା ।

ସରକାର ବାସ୍ତବିକ ସ୍ଥିତିକୁ ସାକାର କରି ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଠିକାଦାର 85.75 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଞ୍ଚଟି ଉତ୍ତୋଳକ ସ୍ଥାପନ କରିସାରିଛି ଯାହାକି ଅଗ୍ରୀମ ଦେୟର ସମାକ୍ଷୋଜନ ହୋଇପାରିବ । ପରନ୍ତୁ ଉତ୍ତରଟି ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ସମୟରୁ ଅଗ୍ରୀମ ଦେୟ ବର୍ଷାଧିକ କାଳ ଅଣସମାକ୍ଷୋଜିତ ରହିବା ବିଷୟରେ ନୀରବ ଥିଲା ।

2.1.5.6 ଜୋରିମାନାର ଅସଲ ହୋଇ ନଥିଲା

ଚୁକ୍ତିନାମାର ଖଣ୍ଡ 2 (a), (b) (i) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟସମୟକୁ ଠିକାଦାର କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ଠିକାଦାର ଅନୁବନ୍ଧ ସମୟ ସାମା ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଏ ତେବେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଠିକାଦାରକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଛେଦନ ତାରିଦ୍ ଜାରି କରି ଥାଆନ୍ତି । ଯଦି ତାରିଦ୍ ଜାରି ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଠିକାଦାର କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଗତିକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ନ କରେ ତେବେ ଚୁକ୍ତିନାମାଟି ରଦ୍ଦ କରାଯାଏ । ଏହା କରିବା ପାଇଁ ବଳକା କାର୍ଯ୍ୟର 20 ପ୍ରତିଶତ ଜୋରିମାନା ଆକାରରେ ଠିକାଦାରଙ୍କଠାରୁ ଅସୁଲ କରାଯାଏ ।

ସମାକ୍ଷାରେ ଏଗା ଦେଖାଗଲା ଯେ 6.44 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଛଅଟି କାମ¹³ ଛଅ ଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ତିସେମର 2010 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2011 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଅଗଷ୍ଟ 2011 ରୁ ଫେବୃଆରୀ 2012 ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହେବାକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ଠିକାଦାରମାନେ 1.46 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ଚାରୋଟି କାମ ପାଇଁ ଚୁକ୍ତିନାମା ଛେଦନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଗୁଡ଼ିକ ଜୁଲାଇ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଅନୁମୋଦନ ହୋଇ ନଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟର ଚୁକ୍ତିନାମା (ଛାତ୍ରାନିବାସ ଓ ଅନୁଗୁଳର ସରକାରୀ ବହୁବୃତ୍ତି ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଶାସନିକ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ) ଚୁକ୍ତିନାମାର

¹² ନ୍ୟୁରୋଲୋଜି((ଜି+3) 8 ଯାତ୍ରୀ, ସର୍ଜରୀ (ଜି +2) 15 ଯାତ୍ରୀ, ମେଡିସିନି (ଜି+3) 15 ଯାତ୍ରୀ,ଲେକଚର ଅିଏଚର (ଜି +2) 15 ଯାତ୍ରୀ, ମେଡିସିନ (ଜି +3) 8 ଯାତ୍ରୀ, ଜାଇନେକୋଲୋଜି(ଜି+2) 15 ଯାତ୍ରୀ, ଦନ୍ତ ପକ୍ଷ(ଜି+3)ବିଛଣା ସହିତ 13 ଯାତ୍ରୀ, ଦନ୍ତ ପକ୍ଷ (ଜି +3) ବିଛଣା ସହିତ 13 ଯାତ୍ରୀ,କାର୍ଡିଓଥୋରାସିସ(ଜି +3) ବିଛଣା ସହିତ ଯାତ୍ରୀ
¹³ ଶିକ୍ଷା ସଂବର୍ଗ, ପ୍ରଶାସନିକ ସଂବର୍ଗ, ଛାତ୍ରାବାସ ଏବଂ ଛାତ୍ରୀ ନିବାସ, ଅନୁଗୁଳ ବହୁବୃତ୍ତି କୋଠା ନିର୍ମାଣ, ଏସବି ତାନ୍ତ୍ରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଟିକିଆଳୟର ଭିଡିଓମି ଉନ୍ନୟନ ତଥା ତାଳଚେର ଉପଖଣ୍ଡ ଟିକିଆଳୟର ଔଷଧ ଗୋଦାମ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ।

ଖଣ୍ଡ 2 (b)(i) ଅନୁସାରେ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । ରୁଚ୍ଛିନାମାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅସ୍ତୁଲ ଯୋଗ୍ୟ 99.68 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜୁଲାଇ 2013 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅସ୍ତୁଲ ହୋଇନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ରୁଚ୍ଛିନାମା ଛେଦନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି । କଟକ, ଏସସିବି ଭେଷଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରାନିବାସ ଏବଂ ଅନୁଗୁଳ ସରକାରୀ ବହୁବୃତ୍ତି ପ୍ରଶାସନିକ ଗୃହର ନିର୍ମାଣ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ଜୋରିମାନା ଆଦାୟର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

2.1.5.7 ପର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଖେସରାର ଅଣ ଆଦାୟ

ଠିକାଦାରମାନେ ଅନୁମୋଦିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ଉଚିତ୍ ଓ ଯଦି କାର୍ଯ୍ୟର ସମାପ୍ତ୍ୟାବଳୀ ଅଗ୍ରଗତି ହାସଲ ନ ହୋଇଥାଏ ତେବେ ପର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଖେସରା (ଏଲଡି) କାର୍ଯ୍ୟର ଆକଳନ ମୂଲ୍ୟର 10 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଠିକାଦାରଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା ରୁଚ୍ଛିନାମାରେ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ 11 ଟି ବିଭାଜନ¹⁴ରେ 70.15 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2008 ରୁ ଫେବୃଆରୀ 2013 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2009 ରୁ ଜୁଲାଇ 2013 ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହେବାକୁ 61 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁବନ୍ଧ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇ ନଥିଲା । ଯଦିଓ ରୁଚ୍ଛିନାମାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦାୟ ଯୋଗ୍ୟ 6.80 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଖେସରା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଆଦାୟ କରି ନଥିଲେ (ଜୁଲାଇ 2013) ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ସମୟ ସଂପ୍ରସାରଣ (ଇଓଟି) ଦରଖାସ୍ତଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପରାକ୍ଷାପିତ ଅଛି ଏବଂ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରଖିବାକୁ ଅସ୍ଥାୟୀ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିରେ ଠିକାଦାରମାନେ ବିଫଳ ହେବେ, ରୁଚ୍ଛିନାମାର ସତ୍ତାନ୍ତରଣ ରୁଚ୍ଛି ରଦ୍ଦ କରାଯିବ ।

ଯଦିଓ, କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ହୋଇନଥିଲା ଅଥବା ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ କାମ ଚାଲୁ ରଖିବାକୁ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେଇନଥିଲେ । ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ସମୟ ସଂପ୍ରସାରଣର ବିଶଦ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ, ଯାହା ଅପେକ୍ଷାରେ ଅଛି (ଫେବୃଆରୀ 2014) ।

¹⁴ କଟକ, ବରଗଡ଼, ଗଞ୍ଜାମ ନଂ-1, ଭୁବନେଶ୍ୱର ନଂ-1 ଏବଂ ନଂ-2, ଅନୁଗୁଳ, ଭଦ୍ରକ, ବାଲେଶ୍ୱର, ପୁରୀ, କଟକାଞ୍ଜି ରାସ୍ତା ବିଭାଜନ ଏବଂ ଜିଲଡି ନଂ -II, କଟକ

2.1.5.8 ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ହସ୍ତାନ୍ତର

ତିନୋଟି ବିଭାଜନରେ, 11.97 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଛଅ¹⁵ଟି କାର୍ଯ୍ୟ (ସିଭିଲ୍ ଓ ସାର୍ବଜନିନ ସାମ୍ପ୍ୟ) ଅଗଷ୍ଟ 2010 ଏବଂ ନଭେମ୍ବର 2011 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ସମାପ୍ତ ଅବସ୍ଥା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2011 ରୁ ଅକ୍ଟୋବର 2012 ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ଦୁଇଟି ଗୃହର ସିଭିଲ୍ ଓ ଜନସାମ୍ପ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାପ୍ତି ହୋଇଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ ଚାରୋଟି ଗୃହର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କାମ

ଡାକ୍ତରଖାନା ପାଇଁ ବହୁତଳ ଆବାସିକ କୋଠାବାଡ଼ି ଏସସିବି ଏମସିଏଚ, କଟକ

ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂସ୍ଥାପନ ଅଭାବରେ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା । ତେଣୁ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗମାନଙ୍କୁ ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା । ଏହି ଗୃହଗୁଡ଼ିକରେ 9.51 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂସ୍ଥାପନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କୌଣସି ନିଲାମ ଡାକ କରାଯାଇନଥିଲା (ଜୁଲାଇ / ଅଗଷ୍ଟ 2013) ।

କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟି (ରାସ୍ତା ଏବଂ ଗୃହ) ବିଭାଜନରେ ଚାରୋଟି ଗୃହ¹⁶ର ସିଭିଲ୍ କାର୍ଯ୍ୟ 48.31 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ଜୁଲାଇ 2010 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2011 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିଲା ଯାହାର ସମାପ୍ତ ଅବସ୍ଥା ଜାନୁଆରୀ 2011/ ମାର୍ଚ୍ଚ 2012 ଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା (ମେ/ ଜୁଲାଇ 2013) କିନ୍ତୁ ସାର୍ବଜନିନ ସାମ୍ପ୍ୟ ଏବଂ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବିଭାଜନର ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅବଗତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଭାବରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସଠିକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ଏବଂ ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଭାବେ କିଭଳି ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଗଲା ତାହାର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯିବ ।

2.1.5.9 ମାନକ ଠାରୁ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ

ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗ (ଜିଏ) ରାଜ୍ୟ ବୃହତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିନରେ ଥିବା ଆବାସ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକାର /ବର୍ଗକୁ ଆଧାର କରି ଏହାର ବାର୍ଷିକ ବିଶେଷ ମରାମତି ନିମନ୍ତେ ମାନକ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2009) । ସିଭିଲ୍ ଅଂଶର ବିଶେଷ ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ଆର୍ଥିକ ମୂଲ୍ୟ ଉକ୍ତ ବର୍ଗ ଆବାସ ନିମନ୍ତେ 1.30/ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ମଧ୍ୟମ ବର୍ଗ ପାଇଁ 0.60 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଓ ନିମ୍ନ ବର୍ଗର ଆବାସ ନିମନ୍ତେ 0.40 / 0.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଭାବେ ଅନୁବନ୍ଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

¹⁵ ଡାକ୍ତର ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବହୁତଳ ବିଶିଷ୍ଟ କୋଠାବାଡ଼ି ନିର୍ମାଣ, ରାତିଓଲୋଜି ବିଭାଗର ନିର୍ମାଣ, ନୂଆ ଡାକ୍ତରୀ କକ୍ଷ, ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ହରାହର ପାହ୍ୟାବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଜରୁରୀ ଅବସ୍ଥା ସୁବିଧା (ଗ୍ରାଉମା ଷ୍ଟାର୍ଟ) ଚତୁର୍ଥ ଏବଂ ପଞ୍ଚମ ଡାକ୍ତରୀ (ଏସସିବି, ଏମସିଏଚ, କଟକ) ଟାଉନ ହାଇସ୍କୁଲ ବାଲେଶ୍ୱରଠାରେ ସମ୍ମେଳନ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ, ଗ୍ରାଉମା କେନ୍ଦ୍ରର ଯୁନିଟ୍ , ଭଦ୍ରକ, ଡିଏଚଏଚ
¹⁶ ସାମ୍ପ୍ୟ ବିଭାଗ ପାଇଁ ଚାରୋଟି ଦ୍ୱିତଳ 'ଏଫ' ବର୍ଗ ଆବାସ ନିର୍ମାଣ, ପାଟଣାଗଡ, ବ୍ରହ୍ମପୁର ହାଇସ୍କୁ ପାଟଣାଗଡ ଠାରେ, ପାଟଣାଗଡ ଏସଡିଏଚ ଠାରେ ପ୍ରଥମ ଡାକ୍ତର ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ସାମ୍ପ୍ୟ ବିଭାଗ ପାଟଣାଗଡ ପାଇଁ ଦୁଇଟି 'ଇ' ବର୍ଗର ନିର୍ମାଣ ।

ଦୁଇଟି ବିଭାଜନ¹⁷ରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣାମାନେ 0.44 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ 9.10 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ବିଶେଷ ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ 2011 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ 2.65 କୋଟି ଟଙ୍କା ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗର ସ୍ଥିରାକୃତ ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ କରିଥିଲେ । ଅଧିକ ବ୍ୟୟର ମାତ୍ରା 0.04 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରୁ 7.80 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟୟକୁ ଏବଂ କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୁକ୍ତ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଏହାକୁ ବାସଯୋଗ୍ୟ କରିବାକୁ ବିଭାଗର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ବିଚାର କରି ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗର ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ଓ ପାଣ୍ଟିର ଉପଲବ୍ଧତା ଅନୁସାରେ ବିଶେଷ ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆବାସ ଗୁଡ଼ିକରେ ବିଶେଷ ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ବାବଦରେ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟୟ ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗର ଧାର୍ଯ୍ୟ ମାନକ ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା ।

2.1.5.10 ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ରେଜିଷ୍ଟର

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭାଜନ ଅଧିକାରୀ ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁରକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ଯାହା ଭୂମିର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଜମି ଉପରେ ନିର୍ମିତ ଗୃହ ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂରଚନାକୁ ପୃଥକ ଭାବେ ଦର୍ଶାଇ ଥାଏ । ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାପ୍ତ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂରଚନାର ମୂଲ୍ୟ ଦର୍ଶାଇ ଜମି ଓ ଗୃହକୁ ବିଶଦ ଭାବରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ଦରଜ କରାଯିବା ଅଟେ ।

10 ଟି ବିଭାଜନରେ, ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଯଦିଓ ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଅନୁରକ୍ଷିତ କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ 2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ନବ ନିର୍ମିତ ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଦରଜ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ ରାସ୍ତା ନିମନ୍ତେ ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟାବଳୀ ପରେ ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ସୁପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ ତାଟାବେସ୍ (ତଥ୍ୟାବଳୀ) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ବିଭାଗ ଉଦ୍ୟମ କରୁଅଛି । ଯଦିଓ ତାଟାବେସ୍ ଅନୁରକ୍ଷଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ସମୟ ସାମା ସୂଚୀତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

2.1.5.11 ଗୁଣବତ୍ତାର ସୁନିଶ୍ଚିତତା

କାର୍ଯ୍ୟର ଗୁଣବତ୍ତାର ଯାଞ୍ଚ ନିମନ୍ତେ 25 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର ଗୃହକାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଅଧିକାରୀ (କ୍ୟୁଏମପି) ନିୟମିତ ଅନ୍ତରରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଗବେଷଣା ଉନ୍ନୟନ ଓ ଗୁଣବତ୍ତା ଉନ୍ନତି (ରାସ୍ତା ଏବଂ ଗୃହ) ଅନୁଦେଶ ଜାରୀ କରିଥିଲେ (ଏପ୍ରିଲ 2012) । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅଭିଲିଖିତ ମାପର ଅତିକମରେ 10 ପ୍ରତିଶତ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଅଛି ।

10 ଟି ବିଭାଜନରେ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ (କ୍ୟୁଏମପି)ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା କ୍ୟୁଏମପି ନିୟୁକ୍ତିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ବିଫଳ କରୁଥିଲା । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣାମାନେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ମାପକୁ ଯାଞ୍ଚ କରି ନଥିଲେ ଏବଂ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରୁକ୍ତିନାମାର ପରିମାଣ ମୂଳ

¹⁷ ଭୁବନେଶ୍ଵର ରାସ୍ତା ଓ ପୂର୍ବ ବିଭାଜନ ନଂ -I & II

ପରିମାଣ ଠାରୁ 406 ପ୍ରତିଶତବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.5.2 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ବିଭାଗ ବିଭିନ୍ନ ପରାକ୍ଷା ବିଭାଗୀୟ ପ୍ରୟୋଗ ଶାଳାରେ କରି ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରୁଅଛି । ସରକାର ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଜଣାଇଲେ ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ମାପକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ଏବଂ ଅନୁପାଳନର ବିବରଣୀ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

2.1.6 ମରାମତି ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ

2.1.6.1 ମରାମତି ଯୋଜନାର ଅଭାବ

ବିଭାଗ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା 87.07 ଲକ୍ଷ ବର୍ଗ ମିଟର ଆବାସିକ ଓ ଅଣ-ଆବାସିକ ଗୃହର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରୁଥିଲା । ସମୟକ୍ରମରେ ସମସ୍ତ ଗୃହକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବାର୍ଷିକ / ପରିପ୍ରେକ୍ଷଣ ଯୋଜନା ନଥିବାରୁ ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ମରାମତିର ଚୟନ ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରଣାଳୀ / ମାନଦଣ୍ଡ ନଥିଲା । ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଅଭାବରେ କେତେକ ଗୃହ ସମୟକ୍ରମେ ବାସୋପଯୋଗୀ ହେଉ ନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ସକ୍ଷ ସମୟ ସୀମାରେ ସମସ୍ତ ଗୃହକୁ ମରାମତି / ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ସମ୍ବଳ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିମନ୍ତେ ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟାବଳୀ ପରି ଗୃହ ସମ୍ପତ୍ତିର ସୁପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ ତଥ୍ୟାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ବିଭାଗ ଉଦ୍ୟମ କରୁଅଛି । ଯଦିଓ ତଥ୍ୟାବଳୀର ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟ ଅବଧି ବିଷୟରେ ଉତ୍ତରଟି ନୀରବ ଥିଲା ।

2.1.6.2 ବାର୍ଷିକ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଜନା

ସମସ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରାକ ବିଭାଗ 2010-11 ବର୍ଷଠାରୁ ବାର୍ଷିକ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ଓ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଏହାର ଯାଞ୍ଚ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କରିବାକୁ ଅର୍ଥବିଭାଗ ଆଦେଶ କରିଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2009) । ସଂପତ୍ତିର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବନ୍ଦୋବସ୍ତକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ, ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଫଳପ୍ରଦ ଉପଯୋଗ, କାର୍ଯ୍ୟସଂପାଦନ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ଅବେକ୍ଷଣ ଆୟୋଜନ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ନିୟମିତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ଅନୁରକ୍ଷଣକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥାଏ ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ ବାର୍ଷିକ ଅନୁରକ୍ଷଣ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକୁ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ପ୍ରାରମ୍ଭପରେ ଦୁଇରୁ ଚାରି ମାସ ବିଳମ୍ବରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଥିଲା । ଏ ଗୁଡ଼ିକ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଚାରିରୁ ଛଅମାସ ବିଳମ୍ବରେ ରୂପାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହାର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ବିଳମ୍ବ ସହିତ ବର୍ଷର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚତୁର୍ଥାଂଶରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ସଂପତ୍ତିର ନିୟମିତ ଅନୁରକ୍ଷଣ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ବିଭାଗୀୟସ୍ତରରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିଯାଇଥିବାର ବିଷୟ ବିଭାଗର ନଥିପତ୍ରରେ ଦର୍ଶାଇନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ଏହି ପଇତିଟି ନୂତନଭାବେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଏଥିସହିତ ଖାପଖାଇବା ପାଇଁ ବିଭାଗୀୟ କର୍ମଚାରୀ ଓ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ତାଲିମର ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । କାଳକ୍ରମେ ଏହି ପଇତିରେ ବିଭାଗ ବିପୁଳ ଉନ୍ନତିର ଅଭିଜ୍ଞତା କରୁଅଛି ।

2.1.6.3 ମାନକ ମାପ ପୁସ୍ତିକା

ନିୟତକାଳିକ ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟର ଆକଳନ ପ୍ରସ୍ତୁତିକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର କାର୍ଯ୍ୟର ବିଶଦ ମାପ ଦର୍ଶାଇଥିବା ଏକ ମାନକ ମାପ ପୁସ୍ତିକା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭାଜନରେ ରଖାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

ସମାପ୍ତରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, 10 ଟି ବିଭାଜନରୁ ନଅଟିରେ ମାନକ ମାପପୁସ୍ତିକା ରଖାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହାର ଅଭାବରେ ଆକଳନ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ସଠିକତା ସମାପ୍ତ ଦ୍ଵାରା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ପୁସ୍ତିକାର ଅନୁରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ବାହୀଯତ୍ନ ମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

2.1.6.4 ଅଭିଯୋଗ ପୁସ୍ତିକା

ଗୃହ ଦଖଲକାରୀଙ୍କଠାରୁ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରାପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଏକ ଅଭିଯୋଗ ପୁସ୍ତିକାର ପ୍ରଚଳନ କରାଯିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଥାଏ ।

11 ଟି ବିଭାଜନରେ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ପୁସ୍ତିକା ନଥିଲା । ଏହା ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅପ୍ରଭାବୀ ଥିବାର ସୂଚାଉ ଥିଲା ।

ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ସୁସଙ୍ଗତ ନଥିବ ପ୍ରଚଳନ କରିବାକୁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

2.1.6.5 ଡାକ୍ତରଖାନା / ଶିକ୍ଷା ବିଷୟକ ଗୃହର ନିରୀକ୍ଷଣ

କୌଣସି ଅଘଟଣକୁ ଏତାଇବା ପାଇଁ ଡାକ୍ତରଖାନା ଓ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟକ ଗୃହର ସଂରଚନାତ୍ମକ ନିରୀକ୍ଷାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନ, ଗୃହ (ନଭେମ୍ବର/ଡିସେମ୍ବର 2012) ଏବଂ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଶାସନ ସଚିବ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିଲା । ଦେଖାଦେଇଥିବା ତୁଟିଗୁଡ଼ିକ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୁଧାରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

ସମାପ୍ତରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ 10 ଟି ବିଭାଜନରେ ଏପରି କୌଣସି ନିରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହାର ଅଭାବରେ ଛାତରୁ ପଲସ୍ତରା ଖସିବା, ପଞ୍ଜା ଖସିବା ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟ ଘଟିଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଜୀବନକୁ ସଙ୍କଟାପନ୍ନ କରିବା ସହିତ ମୂଲ୍ୟବାନ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ମଧ୍ୟ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥିଲା, ଯାହାର ନିରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇପାରିନାହିଲା ।

2.1.6.6 ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂସ୍ଥାପନାର ମରାମତି ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ

ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ, ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସମସ୍ତ ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା କଥା ଏବଂ ମରାମତି ବିନା କୌଣସି ଗୃହର ଅବନୃତି ଘଟି ବ୍ୟବହାରୀଙ୍କର ଜୀବନ ସଂକଟର କାରଣ ନହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ :

- ପଞ୍ଜୀଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ଭାବେ କାମ କରୁନଥିବାରୁ ରୋଗୀ ଓ ପରିଚାଳକମାନେ ବାରଣ୍ଡାରେ ଗଠୁଥିବା ବିଷୟରେ ଏସସିବି ଭେକ୍ସଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ଅଧିକାରୀ (ଜୁନ୍ 2012) ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟମାନେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ସାଧାରଣ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବିଭାଗକୁ ଜଣାଇଥିଲେ ।
- ଏସସିବି ଭେକ୍ସଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ନ୍ୟୁରୋଲୋଜି ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିପଥରେ ତ୍ରୁଟି ଯୋଗୁଁ ଆଇସିୟୁ ବନ୍ଦ ଥିବାର ୧୬ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୧୨ ରେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ଜିଲଡିକୁ ଅବଗତ କରାଇଥିଲେ ଯାହାକି ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ମାସ ଧରି ବନ୍ଦ ଥିଲା । ଏହି ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ ବାରମ୍ବାର ଘଟୁଥିବାରୁ ରୋଗୀଙ୍କର ସାଂଘାତିକ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲା ।
- ହୃଦରୋଗ ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ ଲିଫ୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା ଦିନ ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନଥିବାରୁ ଏବଂ ଶୀତତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଗୁଡ଼ିକ ସଠିକ୍ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁନଥିବାର ଜଣାଇଥିଲେ ।

ତେଣୁ, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅଭାବ ଓ ମନୁର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଗୁଁ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସରଞ୍ଜାମ ଗୁଡ଼ିକ ଅଚଳ ରହିବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଘଟୁଛି, ଯାହା ରୋଗୀ ସେବାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ସହିତ ରୋଗୀମାନଙ୍କୁ ଅସୁବିଧାରେ ପକାଇଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଅଧିକାରୀ, ଅପରିପକ୍ୱ ଓ ଅଣ ଅନୁଜ୍ଞିତ ପ୍ରାୟ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂସ୍ଥାପନ ଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି କରିବାରୁ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭାଗର ଅଜାଣତରେ କ୍ଷମତାଠାରୁ ମାତ୍ରାଧିକ ବୋର୍ଡ ଦେବା କାରଣରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିପଥର ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସରାବରାହରେ ବ୍ୟାଘାତ ଘଟୁଅଛି ।

ସରକାର ଏହା ମଧ୍ୟ ଜଣାଇଲେ ଯେ, ଏସସିବି ଭେକ୍ସଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, କଟକର ପଞ୍ଜୀ ଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରାରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ ତାଲୁକାଗାନା ଓ ଭେକ୍ସଜ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ବିଷୟ ଏବଂ ଏହି ବିଷୟର ପୁନରାବୃତ୍ତିକୁ ଏଡାଇବା ପାଇଁ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସୁଦୃଢ଼ିକରଣ ବିଷୟରେ ଉତ୍ତରଟି ନୀରବ ଥିଲା ।

2.1.7 ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

2.1.7.1 ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ତାଟାବେସର ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅନୁସୂଚି କରିବାକୁ ବିଭାଗ ନିକଟରେ କୌଣସି ସଂଯୋଜନା ନଥିଲା ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, ସାତୋଟି ବିଭାଜନରେ 1.07 ଲକ୍ଷ ବର୍ଗ ମିଟରର ଆବାସିକ ଏବଂ ଅଣଆବାସିକ ଗୃହଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଯଦିଓ ପାଞ୍ଚୋଟି ବିଭାଜନରେ 0.27 ଲକ୍ଷ ବର୍ଗ ମିଟର (1.07 ଲକ୍ଷର 25 ପ୍ରତିଶତ) ସକାଶେ ମରାମତି ଆକଳନର ମୂଲ୍ୟ ବା ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରଧାନ ମୂଲ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ।

ସରକାର ବାସ୍ତବିକ ସ୍ଥିତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ରାସ୍ତା ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଭଳି, କୋଠାବାଡ଼ିର ସୁପରିଚାଳନା ପାଇଁ ତାତ୍କାଳିନୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଅଙ୍ଗୀକାର ।

2.1.7.2 ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ନିରୀକ୍ଷଣ

ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତାର ମାନକ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟର ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଓ ସମୟାନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ନିର୍ବାହ ହେଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସି.ଇ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବେ ଓ କାର୍ଯ୍ୟମାନରେ ଥିବା ପୁଞ୍ଜିକାରେ ତାଙ୍କର ମତ୍ତବ୍ୟ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବେ ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟମାନରେ ରଖାଯାଇଥିବା ନିରୀକ୍ଷଣ ପୁଞ୍ଜିକାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମନ୍ତତା ଗୁଣବତ୍ତା ଓ ବିନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବିଷୟରେ ସି.ଇ କ୍ଷର ମତ୍ତବ୍ୟ 11 ଟି ବିଭାଜନରେ ନଥିପତ୍ର ଦର୍ଶାଇ ନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ କୌଣସି ପୃଥକ ନିରୀକ୍ଷଣ ବିବରଣୀ ଜାରି କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା ନିୟମର ଅନୁପାଳନର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇନଥିବାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ବୈଷୟିକ ଅଧିକାରୀ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅତ୍ୟୁଚ୍ଚ କରାଯାଇଛି ଓ ଅନୁଦେଶ ଜଣାଯାଇଅଛି । ସଂରଚନାର ନିରାପତ୍ତା ଓ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂସ୍ଥାପନାର ନିରାପତ୍ତା ଦାୟତ୍ୱରେ ଥିବା ଯତ୍ନାତ୍ମକ ଦ୍ୱାରା ନିୟମିତ ଭାବେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚିତ ହେଉଅଛି, ଯଦିଓ କୌଣସି ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ଅଥବା ପୁଞ୍ଜିକାରେ କୌଣସି ମତ୍ତବ୍ୟ ନଥିବାର ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ।

2.1.8 ଉପସଂହାର

- 2008-13 ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମାପ୍ତରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବାସିକ ଓ ଅଣଆବାସିକ ଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ, ସଠିକ୍ ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ, ଉପଯୋଗିତା ସେବାର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ବିନା ଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିଲା । ଏହାର ଫଳସ্বরୂପ କେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଆଦୌ ପ୍ରାରମ୍ଭ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ଅଥବା ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା ।
- ସ୍ଥାନର ରୂପାନ୍ତରଣ, ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ, ନିଲାମ ତାକର ରୂପାନ୍ତରଣ ରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ମନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଗତି ଯୋଗୁଁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମାତ୍ର 71 ପ୍ରତିଶତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ପାରିଥିଲା ଯାହାକି ବିଭାଗର ବ୍ୟୟ ଦକ୍ଷତା ଦୁର୍ବଳ ଥିବାର ସୂଚାଉଥିଲା ।
- ବଜେଟ୍ ଓ ଆର୍ଥିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ପୁନର୍ବିନିୟୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରୟୋଜନାତ୍ମକ ଥିବାର ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।

- ଠିକାଦାରଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହରେ ଖିଲାପ, ସ୍ଥାନର ଚୁଡ଼ାନ୍ତକରଣ ହୋଇ ନଥିବାରୁ ଅବା ବିଳମ୍ବରେ ହୋଇଥିବାରୁ, ଉପଯୋଗିତା ସେବା ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇ ନଥିବାରୁ, ଡ୍ରଇଂ ଓ ନକସାର ଚୁଡ଼ାନ୍ତ ହେବା ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗୁଁ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅସମାପ୍ତ ରହିଥିଲା । ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ନିଲାମ ତାକ ଗ୍ରହଣରେ ବିଳମ୍ବ, କାର୍ଯ୍ୟ ପରିତ୍ୟାଗ ନିମନ୍ତେ ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ ହୋଇଅଛି ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ଆଦାୟ ନ ହେବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା ।
- ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଠିର ଅନ୍ୟତ୍ର ବିନିଯୋଗ, ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ନିରର୍ଥକ ବିନିଯୋଗ ବିଷୟ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ନିରୀକ୍ଷଣ ଅଭାବର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଜୀବନକାଳ ପୂର୍ବରୁ ଗୃହଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷତିକୁ ନିବାରଣ କରିବାରେ ବିଭାଗ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ସମାପ୍ତ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଉପଯୋଗୀ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

2.1.9 ସୁପାରିଶ

ସମାକ୍ଷା ସୁପାରିଶ କରେ ଯେ:

- ପ୍ରାକ୍ ଆବଶ୍ୟକତା ଯଥା ସ୍ଥାନ, ନକ୍ସାର ଉପଲବ୍ଧ ଏବଂ ଉପଯୋଗୀ ସେବାର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ବିଷୟ ପ୍ରକାଶର ଅନୁମୋଦନ/ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଉ ।
- ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣକୁ ପଛଟି ଅନୁସାରେ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବାର୍ଷିକ/ ପରିପ୍ରେକ୍ଷଣ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ତାଗାବେସ୍ (ତଥାବଳୀ) ରେ ସମସ୍ତ ଗୃହକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଉ ।
- ଜାତୀୟ ଗୃହ ସଂହିତାରେ ବିହିତ ବର୍ଷା ଜଳ ଅମଳର ସୁବିଧା ଓ ଅଗ୍ନି ଏବଂ ବିଜୁଳି ନିରାପତ୍ତା ଉପାୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଗୃହଗୁଡ଼ିର ନକ୍ସାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଉ ।
- ରୁକ୍ଷଗୁଡ଼ିକୁ ନିରୂପଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିଶୋଧନ କରିବାକୁ ଗୃହଗୁଡ଼ିକୁ ନିୟମିତ ଭାବେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଉ ।

ଅଧ୍ୟାୟ 3

ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା

ପରିଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	ବିବରଣୀ	ପୃଷ୍ଠା
3.1	ଜଳ ସମ୍ପଦର ବିନିଯୋଗ	31-40
3.2	ରକ୍ଷାଲିଚି ଅସୁଲ ହୋଇ ନଥିବା କାରଣରୁ ରାଜସ୍ୱର କ୍ଷତି	40-41
3.3	ବିଧିମାନ୍ୟତା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଟେଣ୍ଡରର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇ ନପାରିବା କାରଣରୁ ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ	41-42
3.4	ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅଟକଳ ପାଇଁ ଅଧିକା ଖର୍ଚ୍ଚ	42-43
3.5	ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ଓ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ	43-44
3.6	ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ	44-45
3.7	ଜଳ ବିଭାଜିକା ବିକାଶ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା	45-60
3.8	କୃଷି ସମନ୍ୱୟ ସରଞ୍ଚାମ ଓ ଉପକରଣ ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ଯୋଗାଣ	60-62
3.9	ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇନଥିବା କାରଣରୁ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ	63
3.10	ବାସ୍ତବିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୂଲ୍ୟର ଅଣ ଆଦାୟ	63-64
3.11	ଉତ୍ତର -ଦକ୍ଷିଣ -ସଂଯୋଗିକରଣ ରାସ୍ତା ପ୍ରକଳ୍ପ	64-75
3.12	ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ	76-77

ଅଧ୍ୟାୟ 3 ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା

ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ, କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ସମୟରେ ସମ୍ପଲ ପରିଚାଳନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ବ୍ୟୟର ନିୟମିତତା ଓ ଐତିହ୍ୟରେ ଅସଫଳତା ଏବଂ ଉତ୍ତମ ଶାସନ ରୀତିର ଅଭାବର ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଆସିଥିଲା । ଏହି ବିଷୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଳେପମାନଙ୍କରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଅଛି ।

ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ

3.1 ଜଳ ସମ୍ପଦର ବିନିଯୋଗ

3.1.1 ଉପକ୍ରମ

ଜଳ ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ଏବଂ ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ (ଡିଓଡବ୍ଲ୍ୟୁଆର) ରାଜ୍ୟର ଜଳ ସମ୍ପଦର ଯୋଜନା, ଉନ୍ନତିକରଣ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଦାୟୀ ।

ଜଳସେଚନ କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣକୁ ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ଅଧିନିୟମ 1959 ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ନିୟମ 1961 ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ଜଳସେଚନ ପାଇଁ ମୌଳିକ ଜଳ ମୂଲ୍ୟ ବିହିତ କରେ । 1998 ରେ ସଂଶୋଧନ ହୋଇଥିବା ଅଧିନିୟମ, ଶିଳ୍ପ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା / ଉପଭୋଗ ହେଉଥିବା ଜଳକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ ।

ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ନିୟମ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ ଅକ୍ଟୋବର 2010 ରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟ 10 ଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ବୈଷୟିକ କମିଟି (ଜଳ ବର୍ଷନ କମିଟି) ର ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥା / ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ଜଳ ଯୋଗାଇ ଦିଆ ଯାଇଥାଏ । ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ମୂଲ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀ ମାନଙ୍କଠାରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅସୁଲି କରିବା କଥା । ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଜଳ ନୀତି 2007 କୁ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲା ଯାହାକି ଜଳର ସମ ଏବଂ ବିବେକୀ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ।

ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2008-13 ପାଇଁ ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଜନା ସମ୍ପର୍କିତ ପାଞ୍ଚୋଟି¹ ଜଳ ସେଚନ ବିଭାଜନର ନଥିପତ୍ର ଅପ୍ରେଲ 2013 ରୁ ଜୁଲାଇ 2013 ମଧ୍ୟରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ସହିତ ତିନୋଟି² ବୃହତ ନଦୀ ଅବବାହିକାର 27 ଟି ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟରୁ 10³ ଟି ବିଭାଜନକୁ ଅନିୟମିତ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରଣାଳୀରେ ବନ୍ଧାଯାଇଥିଲା । ସମୀକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ବିକାଶ, ସେକ୍ଟର ଭିତ୍ତିକ ବର୍ଷନ, ଉପଯୋଗ ଏବଂ ଜଳ ସମ୍ପଦର ପରିଚାଳନା ପ୍ରଭାବୀ ଥିଲା କି ନାହିଁ, ଜଳର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

¹ ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଧ ବିଭାଜନ, ରେଙ୍ଗାଲା ବନ୍ଧ ବିଭାଜନ, ଉପର କୋଲାବ ମୁଖ୍ୟ କାମ ବିଭାଜନ, ମାଟି ବନ୍ଧ ବିଭାଜନ ଏବଂ ବାମ କେନାଲ ବିଭାଜନ ନଂ-1, ବୁସ୍ତମଗୁଣ୍ଡି

² ମହାନଦୀ, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଏବଂ ବୈତରଣୀ

³ ମହାନଦୀ ଦକ୍ଷିଣ, ମହାନଦୀ ଉତ୍ତର, ଜାରକା ଜଳସେଚନ, ଅନୁଗୁଳ ଜଳସେଚନ, ରେଙ୍ଗାଲା ବନ୍ଧିଣ କେନାଲ ନଂ-II, ସାଲନ୍ଦା କେନାଲ, ବୈତରଣୀ ଜଳ ସେଚନ, ସମଲ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜଳସେଚନ ଏବଂ ସମଲପୁର ଜଳ ସେଚନ ବିଭାଜନ

ଏବଂ ଶିକ୍ଷ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଜଳ ଯୋଗାଣ ନିମନ୍ତେ ଜଳର ମୂଲ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଜଳ ନୀତି ଏବଂ କରାଯାଇଥିବା ରୁଚ୍ଛି ଅନୁସାରେ ହୋଇଅଛି କି ନାହିଁ, ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ।

3.1.2 ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ

ରାଜ୍ୟ ଜଳ ନୀତି 2007 ରେ ସହରାଞ୍ଚଳ ଏବଂ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ମାନବ ଏବଂ ପଶୁ ସମ୍ପଦମାନଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଇବାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଜଳସେଚନ ଏବଂ ବହୁମୂଖୀ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ସବୁବେଳେ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଉପାଦାନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା କଥା ଯାହାକି ଅନ୍ୟ ସେକ୍ଟରର ଚାହିଦାକୁ ପୂରଣ କରି ପାରୁଥିବ ।

ସମାକ୍ଷାରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ 105 ଟି ପୌର ସଂସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ 95 ଟି ପୌର ସଂସ୍ଥାରେ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଜନାଦିଷ୍ଟ ସ୍ତର (135 ଲିଟର ପ୍ରତି ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତି ଦିନ) ଠାରୁ କମ୍, ଏବଂ 10⁴ ଟି ପୌର ସଂସ୍ଥା ଜନାଦିଷ୍ଟ ସ୍ତରଠାରୁ ଅଧିକ ଜଳ ଉଠାଇ ଅଛନ୍ତି ।

3.1.3 ଜଳ ସେଚନ ନିମନ୍ତେ ଜଳ

ଜଳ ସେଚନର ସମାପ୍ତରାଜ୍ୟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରେ ବୃହତ⁵, ମଧ୍ୟମ⁶, କ୍ଷୁଦ୍ର⁷ ଏବଂ ଉଠା ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କର ସାଧତା ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ଜୀବନ କ୍ଷମତା ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଜଳସେଚନର ପ୍ରସାରଣ ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଭିତ୍ତି ସଂରଚନା ବୃଦ୍ଧିର ଲକ୍ଷ୍ୟ

ରଖାଯାଇଛି । ସରକାର 2005-06 ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଏକ ସାର୍ବିକ ରେଖାଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ । ଯେଉଁଥିରେ କି ଯୋଜନା କାଳ 2005-06 ରୁ 2009-10 ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ 314 ଟି ବ୍ଲକ୍‌ରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ 35 ପ୍ରତିଶତ ଜଳସେଚନ ଯୋଗାଇ ଦେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଗଲା ।

ମାର୍ଚ୍ଚ 2005 ସୁଦ୍ଧା 314 ଟି ବ୍ଲକ୍‌ର 61.65 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଚାଷ ଜମି ମଧ୍ୟରୁ 30.89 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଜଳସେଚନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ଏବଂ 198 ଟି ବ୍ଲକ୍‌ରେ 35 ପ୍ରତିଶତ ଠାରୁ କମ୍ ଜଳ ସେଚନ ସୁବିଧା ଥିଲା । 2006-12 ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗ ଆଉ 46 ଟି ବ୍ଲକ୍‌କୁ ନ୍ୟୁନତମ 35 ପ୍ରତିଶତ ଜଳସେଚନ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ବଳକା 152 ଟି ବ୍ଲକ୍ ଏବେବି 35 ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ପାଇଛନ୍ତି ଯଦିଓ 2005-06 ପୂର୍ବରୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆଞ୍ଚଳିକ ଭିତ୍ତିରେ ବ୍ଲକ୍ ମାନଙ୍କର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଦର୍ଶାଇ ଅଛି ଯେ, ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ (ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା) ର ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲାର 95 ଟି ବ୍ଲକ୍ ମଧ୍ୟରୁ 67 ଟି ବ୍ଲକ୍ (70 ପ୍ରତିଶତ) ନ୍ୟୁନତମ 35 ପ୍ରତିଶତ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ପାଇପାରି ନାହାନ୍ତି । ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ସାତୋଟି⁸ ଜିଲ୍ଲାରେ ଜଳସେଚନର

⁴ ଭୁବନେଶ୍ୱର ନଗର ନିଗମ (111 ପ୍ରତିଶତ), କଟକ ନଗମ ନିଗମ (22 ପ୍ରତିଶତ), ବୁର୍ଲା ଏନଏସି(24 ପ୍ରତିଶତ), ହିରାକୁଦ ଏନଏସି(12 ପ୍ରତିଶତ), ସମଲପୁର ପୌର ପାଳିକା (64 ପ୍ରତିଶତ), ରାଉରକେଲା ପୌରପାଳିକା (24 ପ୍ରତିଶତ), ଜୋଡା ପୌରପାଳିକା(18 ପ୍ରତିଶତ), କୋରାପୁଟ ପୌର ପାଳିକା (22 ପ୍ରତିଶତ), ସୁନାବେଡା ଏନଏସି(308 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରାପଡା ପୌର ପାଳିକା(1 ପ୍ରତିଶତ)
⁵ ବୃହତ ଜଳ ସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ- 10,000 ହେକ୍ଟର ସିସିଏ ଠାରୁ ଅଧିକ
⁶ ମଧ୍ୟମ ଜଳ ସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ- 2000 ହେକ୍ଟର ସିସିଏ ଠାରୁ ଅଧିକ ଏବଂ 10000 ହେକ୍ଟର ସିସିଏ ଠାରୁ କମ୍
⁷ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳ ସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ- 40 ହେକ୍ଟର ସିସିଏ ଠାରୁ ଅଧିକ ଏବଂ 2000 ହେକ୍ଟର ସିସିଏ ଠାରୁ କମ୍
⁸ ଅନୁଗୁଳ, ବରଗଡ, ବଲାଙ୍ଗିର, ଦେଓଗଡ, ଝାରସୁଗୁଡା, ସମଲପୁର ଏବଂ ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର

କୌଣସି ଉନ୍ନତି ବିଗତ ସାତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଘଟି ନାହିଁ । ସେହିପରି ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳର ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲାର 104 ଟି ବ୍ଲକ୍ ମଧ୍ୟରୁ 45 ଟି ବ୍ଲକ୍ (43 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ ମଧ୍ୟାଞ୍ଚଳର ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲାର 115 ଟି ବ୍ଲକ୍ ମଧ୍ୟରୁ 40 ଟି ବ୍ଲକ୍ (35 ପ୍ରତିଶତ) ନ୍ୟୁନତମ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ପାଇ ପାରିନାହାନ୍ତି ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁୟାରୀ 2014) ଯେ, ଜୁନ୍ 2013 ସୁଦ୍ଧା 198 ଟି ବ୍ଲକ୍ (35 ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଜଳସେଚନ ଥିବା) ମଧ୍ୟରୁ 60 ଟି ବ୍ଲକ୍ 35 ପ୍ରତିଶତ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଜଳସେଚନ ହାସଲ କରିପାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ନିଅଣ୍ଟ ବ୍ଲକ୍ ମାନଙ୍କରେ ଲୋକାଚାରିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଜଳ ସେଚନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ଜାରି ରହିଛି ।

3.1.4 କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ

କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟଯତ୍ନୀ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥାଆନ୍ତି । କୃଷିର ବିକାଶ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟମାନ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । ମାର୍ଚ୍ଚ 2009 ସୁଦ୍ଧା 458 ଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲା ଏବଂ 38653 ହେକ୍ଟର ଆୟାକଟ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ହରାଇ ସାରିଥିଲା । 2009 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିକଳ୍ପନା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି, ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଏବଂ ପୁନଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ନିମନ୍ତେ 528.79 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଅପ୍ରଚଳିତ 524 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ 43,665 ହେକ୍ଟର ଆୟାକଟ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ହରାଇଥିଲା । 2009 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ଅପ୍ରଚଳିତ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପର ସଂଖ୍ୟା 66 ଟି ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥିବା ବେଳେ ଆଉ 5012 ହେକ୍ଟର ଆୟାକଟ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ହରାଇଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ପ୍ରଭାବହୀନ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜଳସେଚନ ସୁବିଧାକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥିଲା ।

2009 ରୁ 2013 ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ 927.40 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ 1.52 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ପରିକଳ୍ପିତ ଆୟାକଟ ଥିବା 537 ଟି ନୂତନ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ହାତକୁ ନେଇଥିଲା । ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ, 231 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା 424.07 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି ଏକ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଆୟାକଟ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଥିଲା । ଜଳସେଚନ ନିୟମ ପୁସ୍ତିକା ଅନୁସାରେ ଜଳ କର ଆଦାୟ ପାଇଁ ଆୟାକଟର ଯୁଗ୍ମ ସତ୍ୟାପନ କରାଯିବା ଦରକାର । ଏହା କରାଯାଇ ନଥିବା ହେତୁ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜଳସେଚନ କ୍ଷମତା ଆକଳନ କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା ।

3.1.5 ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ

ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଞ୍ଚୋଟି⁹ ବହୁମୁଖୀ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ଅଧିନିୟମ 1959 ଓ ନିୟମ 1961 ଅନୁସାରେ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ପ୍ରତି ଏକ ଲକ୍ଷ ଗ୍ୟାଲନ୍ ଜଳ ପାଇଁ 60 ଟଙ୍କା କର ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି । ଅକ୍ଟୋବର 2010 ଠାରୁ ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ପ୍ରତି କିଲୋ ଓ୍ୱାଟ୍ ଘଣ୍ଟା (କେ ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଚ୍) ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ 0.01 ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲା ।

⁹ ହାରାକୁଦ, ରେଙ୍ଗାଲି, ଉପର କୋଲାବ, ଉପର ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଏବଂ ବାଲିମେଳା

3.1.5.1 ଜଳ କର ଆଦାୟ କରିବାରେ ବିଫଳତା

ଜଳସେଚନ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବ୍ୟବହୃତ ଜଳର ଏକକ ପରିମାଣ ଅନୁଯାୟୀ ଫି ଆକଳନ କରି ପ୍ରତି ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ଏହାର ଆଦାୟ ସମନ୍ଧ୍ୟାୟ ସୂଚନା ଜାରି କରିବା କଥା । ଏହି ନିୟମ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଏ ଯେ କରଦାତା ଯଦି ଜଳ ସେଚନ ଉତ୍ସରୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବା ଜଳ ପାଇଁ କର ସେହି ମାସରେ ପୈଠ ନ କରନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ବର୍ଷକୁ ଛଅ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସୁଧ ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅକ୍ଟୋବର 2010 ଠାରୁ ଏହି ସୁଧ ହାରକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ମାସିକ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତ ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ରଖାଯାଇଛି ।

ସମାକ୍ଷାରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ଅକ୍ଟୋବର 2010 ସୁଦ୍ଧା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜଳ ବାବଦରେ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଠାରୁ 735.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଦେୟ ଦୁଇଜଣ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା¹⁰ ଦାବି କରି ନାହାନ୍ତି । କର ଆଦାୟ ନ କରିବାର କାରଣ ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ । ଅକ୍ଟୋବର 2010 ପରେ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଜଳକର ବାବଦରେ ମାସିକ ଦାବି ପଇଠ କରୁଅଛି ।

ମୁଖ୍ୟ ବନ୍ଧ ବିଭାଜନ, ବୁର୍ଲା ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବା ଜଳ ବାବଦରେ ଅକ୍ଟୋବର 2010 ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ବକେୟା ଜଳ କର ଉପରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଛଅ ପ୍ରତିଶତ ବାର୍ଷିକ ସୁଧ ନ ବସାଇ ଦାବୀ ଉଠାଇ ଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ଯୁନିଟ¹¹ର ବକେୟା ଦେୟ ଉପରେ ଅକ୍ଟୋବର 2010 ପର ସମୟ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସୁଧ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନାହିଁ । କେବଳ ଅକ୍ଟୋବର 2010 ମାସ ଠାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେୟ ଦାବୀ କରାଯାଇଛି । ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଦାବୀ କରାଯାଇ ନଥିବା ସୁଧର ପରିମାଣ 7933.53 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟେ ।

ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଜଳ କର ପଇଠ କରି ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟବହାର ଠାରୁ 30 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 20 ମେଗାଓଟ୍ ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀକୁ ମେ 2006 ରେ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ସଂସ୍ଥାଟି ଅକ୍ଟୋବର 2009 ଠାରୁ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ଯଦିଓ ସେହି ସଂସ୍ଥା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010 ଠାରୁ ଜଳକର ପଇଠ କରି ଆସୁଛି, ତାହା ଅକ୍ଟୋବର 2009 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତି ଏକ ଲକ୍ଷ ଗ୍ୟାଲନକୁ 60 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ 29.63 କୋଟି ଟଙ୍କା ପଇଠ କରିନାହିଁ । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବକେୟା ଦେୟ ଏବଂ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ମାସିକ ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ସୁଧ ଅକ୍ଟୋବର 2010 ପରଠାରୁ ଦାବୀ କରିନାହାନ୍ତି ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁୟାରୀ 2014) ଯେ, ଜଳକର ଛାଡ଼ କରିବା ସରକାରଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ବିଚାର ମଧ୍ୟରେ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏହା ସତ ଯେ, ଜଳସେଚନ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବକେୟା ଅର୍ଥ ଉପରେ ସୁଧ ଦାବୀ କରାଯାଇ ନାହିଁ (ସରକାର ଛାଡ଼ କରିବା ପାଇଁ ଚିତ୍ରା କରୁଥିବା ଦେୟ ବାଦ) ।

3.1.5.2 ଆଦାୟ କରାଯାଇ ନ ଥିବା ଶକ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ ଅର୍ଥ

ବଣ୍ଟନ ଆଦେଶ ଏବଂ ରୁକ୍ଷିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ, ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାମାନେ ଜଳ କର ଦେବା ସହ, ଜଳ ଉତ୍ପାଦନରୁ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରିବା ହେତୁ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନର କ୍ଷତିକୁ ଭରଣା କରିବା କଥା । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା

¹⁰ ମାଟି ବନ୍ଧ ବିଭାଜନ, ଚିତ୍ରକୋଣ୍ଡା ଏବଂ ବାମ କେନାଲ ବିଭାଜନ, କୁସୁମଗୁଣ୍ଡି
¹¹ ରେଙ୍ଗାଲା ବନ୍ଧ ବିଭାଜନ ଏବଂ ଉପର କୋଲାବ ହେଡ଼ୱାର୍କସ ବିଭାଜନ

ମାନେ ଏହି କ୍ଷତି ବାବଦରେ କୌଣସି ଦାବି ଉଠାଇ ନାହାନ୍ତି । ତେବେ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ 2011-12 ବର୍ଷ ପାଇଁ ହିସାବ କରିଛି ଯେ ବିଭିନ୍ନ ଜଳ ଭଣ୍ଡାରରୁ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷତି (19.04 ମିଲିୟନ ଏକକ) ର ପରିମାଣ 10.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଏହାକୁ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷତି ବାବଦରେ 17 ଟି ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାଠାରୁ ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କୁ ବିବୃତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2012) । ଏହାକୁ ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମର ବର୍ଷ 2011-12 ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀରୁ ଏହା ସୂଚିତ ହୁଏ ଯେ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବାବଦକୁ 51.91 କୋଟି ଟଙ୍କା ବକେୟା ପଡ଼ିଛି ଏବଂ 2012-13 ବର୍ଷରେ ଉପରୋକ୍ତ 17 ଟି ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥା ମାନଙ୍କ ଠାରୁ 11.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ନିମନ୍ତେ ବାକି ଅଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ, ନାଲକୋ ଠାରୁ 20.65 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ହାଲ ଠାରୁ 13.17 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏ ବାବଦକୁ ବାକି ଅଛି ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁୟାରୀ 2014) ଯେ, ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମର ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବହୁମୁଖୀ ଜଳ ଭଣ୍ଡାରରୁ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଶିଳ୍ପସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଅନୁପୂରକ ଚୁକ୍ତି ସାକ୍ଷର କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଶକ୍ତିର କ୍ଷୟ ବାବଦରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବୀ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ସରକାର ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସୂଚନା ଦେଲେ ଯେ ବିଭିନ୍ନ ଜଳ ଭଣ୍ଡାରରୁ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଶିଳ୍ପସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ଉପରେ, ବର୍ଷନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତି କ୍ୟୁସେକ୍ ଜଳ ପିଛା 2.50 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦାବୀ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପ୍ରକାର ଭିତ୍ତି ସରକାରଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ବିଚାର ମଧ୍ୟରେ ଅଛି । ତେବେ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ଠାରୁ 96.85 କୋଟି ଟଙ୍କା¹² କେବେ ଆଦାୟ କରାଯିବ, ତା ଉପରେ ସରକାରଙ୍କ ଉତ୍ତର ନୀରବ ରହିଛି ।

3.1.5.3 ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ପରିଚାଳନା ସମନ୍ୱୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆଦାୟ ନ ହେବା

ଜଳ ସେଚନ ଓ ଶକ୍ତି ବିଭାଗର ମିଳିତ ସହଭାଗିତାରେ ବହୁମୁଖୀ ନଦୀବନ୍ଧ/ଶକ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ପରିଚାଳନା ଖର୍ଚ୍ଚ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ଓ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଏକ ମିଳିତ ସଭାରେ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ଯେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ପରିଚାଳନା ଖର୍ଚ୍ଚ ଚାରିଗୋଟି¹³ ବହୁମୁଖୀ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ହାରରେ 33.3 ଓ 50 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଠାରୁ ଆଦାୟ କରିବାର ଥିଲା । ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ 2009-13 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 201.57 କୋଟି ଟଙ୍କା ଉକ୍ତ ଚାରିଗୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରୁ କି 81.96 କୋଟି ଟଙ୍କା 2008-13 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ଠାରୁ ଆଦାୟ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା (ପରିଶିଷ୍ଟ 3.1.1) ।

¹² 51.91 କୋଟି ଟଙ୍କା + 11.12 କୋଟି ଟଙ୍କା + 20.65 କୋଟି ଟଙ୍କା + 13.17 କୋଟି ଟଙ୍କା

¹³ ହାରାକୁଦ, ରେଙ୍ଗାଲି, ଉପର କୋଲାବ ଓ ବାଲିମେଳା

ପରିଚାଳନା ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆଦାୟ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ଜାନୁଆରୀ 2014 ମସିହାରେ ଏକ କମିଟି ଗଠନ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଜଣାଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ଆଦାୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ସମୟ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

3.1.6 ଶିଳ୍ପ ସମାକ୍ଷୀ ଜଳ ଯୋଗାଣ

ରାଜ୍ୟ ଜଳ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ଜଳ ଯୋଜନାର ସମସ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା ଜଳର ପୁନଃ ବିନିଯୋଗ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯିବ । ସେହିଭଳି ଜଳର ପୁନଃ ବିନିଯୋଗ ନ କଲେ କଟକଣା ଅନୁସୂଚିତ ହେବା କଥା । କିନ୍ତୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଜଳର ପୁନଃ ବିନିଯୋଗ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ତଥା ବିନିଯୋଗ ନ ହେଲେ କଟକଣା ବିଷୟରେ ରୁଚ୍ଛିପତ୍ରରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ସଂଗୋଧନ ନିୟମ 2010 ଅନୁଯାୟୀ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ଶିଳ୍ପ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ଦରଖାସ୍ତ ସହିତ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଜମା ଭାବେ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ 1.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଡ୍ରାଫ୍ଟ (ପ୍ରତି କ୍ୟୁସେକ ଜଳ ପାଇଁ) ଉପରେ ଲାଇସେନ୍ସ ଦେବା ପାଇଁ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଆବେଦନ କରିଥିବା ଜଳ ଯୋଗାଣର ପରିମାଣ କେଉଁଠାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇନାହିଁ । ଫଳରେ ଆବେଦନ ପରିମାଣ ନଥିବୁକୁ ନ ଥିବା ହେତୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ସିକ୍ୟୁରିଟି ଜମାର ସତ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ପାରି ନଥିଲା ।

ପୁନଶ୍ଚ, ନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଦରଖାସ୍ତ ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଭାଗୀୟ ସଚିବ ଉକ୍ତ ଦରଖାସ୍ତକୁ ଜଳ ଆବଣ୍ଟନ କମିଟିକୁ ପଠାଇବେ । ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ କମିଟି ଏହାର ସୁପାରିଶ ସହିତ ଦରଖାସ୍ତକୁ ଫେରାଇବେ । ସୁପାରିଶ ଗ୍ରହଣ ଉପରେ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ଉକ୍ତ ଦରଖାସ୍ତକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ/ଆଂଶିକ ଭାବେ ସର୍ତ୍ତ ଓ କଟକଣା ଲାଗୁ କରି ଗ୍ରହଣ କରିପାରେ ବା ମନା କରିପାରେ । 2008-13 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଜଳଯୋଗାଣ ବିଭାଗ 19 ଟି ବଡ଼ ଶିଳ୍ପ (ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ) ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ 1185.88 କ୍ୟୁସେକ ଜଳ ଆବଣ୍ଟନ କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ କୌଣସି ରୁଚ୍ଛିନାମା କରିନାହାଁନ୍ତି । ଜଳ ଆବଣ୍ଟନରୁ ଅନ୍ୟ ଆବେଦକମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ସେମାନେ ଆବଣ୍ଟିତ ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରିନାହାଁନ୍ତି ।

ସରକାର ଜାନୁଆରୀ 2014 ରେ ଜଣାଇଲେ ଯେ ଅଧିକାଂଶ ଶିଳ୍ପମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଜଳ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଅଛି କିନ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାମାନେ ରୁଚ୍ଛିନାମା ଠିକ ସମୟରେ କରିନାହାଁନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏକଥା ସତ ଯେ ରୁଚ୍ଛିନାମା କରିନଥିବାରୁ ଜଳକର ସଂଗ୍ରହ କରାଗଲା ନାହିଁ । ସେ ଯାହାହେଉ ଅସଲ କଥା ଏହିକି ଯେ ରୁଚ୍ଛିନାମା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ ହେବାରୁ ଜଳ କର ସଂଗ୍ରହ କରାଗଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଜଳ ଆବଣ୍ଟନ ଦରଖାସ୍ତ ବିଚାର କରାଗଲା ନାହିଁ ।

3.1.6.1 ଜଳ ଯୋଗାଣର ସ୍ୱଳ୍ପ ମାପକ

ଜଳ ସେଚନ ସଂଗୋଧନ ନିୟମ 2010 ର ଧାରା 19 ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି କୌଣସି ଶିଳ୍ପସଂସ୍ଥା ବିନା ରୁଚ୍ଛିନାମାରେ ବା ଫ୍ଲୋ ମିଟର ନ ଲଗାଇ ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରୁଥାଏ ତେବେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳସେଚନ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ସାଭାବିକ ଦରଠାରୁ ଛଅ ଗୁଣା ଦଣ୍ଡନାୟ ଦର ଲାଗୁ କରିପାରିବେ । ପୁନଶ୍ଚ ଧାରା 23 କ (1) ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ (ସଂଗୋଧନ) ନିୟମ, 2010 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ,

ବ୍ୟବସାୟିକ ବା ଅନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଫ୍ଲୋ ମିଟର 90 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଲଗାଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବେ । ଫ୍ଲୋ ମିଟର ନ ଲଗାଇଲେ ଜଳ ଯୋଗାଣ ହେବ ନାହିଁ । 13 ଟି ବିଭାଜନ¹⁴ର ନଥିପତ୍ର ସମୀକ୍ଷା ପରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ-

- ଜଳସେଚନ ବା ସରକାରୀ ଉତ୍ସରୁ ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା 427 ଟି ଶିଳ୍ପ/ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 304 ଟି ସଂସ୍ଥା ଚୁକ୍ତିନାମା ସାକ୍ଷର କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ କୌଣସି ଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ଆରୋପ କରାଯାଇନାହିଁ ।
- ଏଭଳି 427 ଟି ସଂସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ 282 ଟି ଶିଳ୍ପ/ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଫ୍ଲୋ ମିଟର ବସାଇ ନାହାଁନ୍ତି । ଏମିତି ମଧ୍ୟ ଯେଉଁ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାମାନେ ଫ୍ଲୋ ମିଟର ବସାଇଛନ୍ତି ତାହାର ମାସିକ ରିଡିଂ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ମାନେ ନେଇ ନଥିଲେ ।
- 12 ଟି ବିଭାଜନର ପ୍ରଗତିପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ 183 ଟି ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥା ଉପରେ 331.33 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦାୟ ଜଳ କର ଅଛି ।
- ଏହା ମଧ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଜଳ ଆବଣ୍ଟନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିନା ଚୁକ୍ତିନାମା ସାକ୍ଷରରେ 17 ଟି ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାକୁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାମାନେ ଜଳ ଯୋଗାଣ କରିଥିଲେ ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଜଳ ଆବଣ୍ଟନ କମିଟି ଗଠନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଅଧିକାଂଶ ଖିଲାପି ସଂସ୍ଥାକୁ ଯେଉଁମାନେ ଚୁକ୍ତିପତ୍ର ସାକ୍ଷର କରିନାହାଁନ୍ତି ବା ଫ୍ଲୋ ମିଟର ବସାଇ ନାହାଁନ୍ତି, ଜଳ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । କ୍ଷେତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ, ଏହି ଖିଲାପି ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଚୁକ୍ତି ସାକ୍ଷର କରିବା ଓ ଫ୍ଲୋ ମିଟର ଲଗାଇବା ତଥା ବିଫଳ ହେଲେ ଜଳ ସେଚନ (ସଂଶୋଧନ) ନିୟମ 2010 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ନିମନ୍ତେ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସରକାର ପୁନଶ୍ଚ ଏହା ଜଣାଇଛନ୍ତି ଯେ ବିଭାଗୀୟ ଉଦ୍ୟମ ହେତୁ ଜଳକର ସଂଗ୍ରହରେ 2007-08 ରେ 39.55 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ 2011-12 ବର୍ଷରେ 313.42 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଆବର୍ତ୍ତ ଷ୍ଟି ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ବିହିତ ସମୟ ସୀମା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଉତ୍ତର ନୀରବ ଅଛି ।

3.1.6.2 ଜଳ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥା ଓ ଘରୋଇ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନିୟମର ଅଭାବ

ବୃହତ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥା ବା ବ୍ୟବସାୟିକ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହରରେ ଥିବା ଅନେକ ସଂଖ୍ୟକ ଘରୋଇ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜଳ ବିଭାଜନ ଉପରେ ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ଅଧିନିୟମ ଓ ନିୟମ ନୀରବ ଅଟେ । ଗ୍ରାହକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଗୀକରଣ ଅଭାବରୁ ଶିଳ୍ପ ବ୍ୟବହାର ଓ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଜଳ ଯୋଗାଣକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ହେଉନାହିଁ । ଏହା ଜଳ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ବିବାଦ ହେତୁକ ସର୍ବମୋଟ 52.85 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଦାବା ସୃଷ୍ଟିକରିଥିଲା । ବିବାଦର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ଓ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ପରିମାଣ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

¹⁴ ମୁଖ୍ୟ ତ୍ୟାମ୍ ବିଭାଜନ, ଉପର କୋଲାବ ହେଡ୍ ଓ୍ଵାର୍କସ ବିଭାଜନ, ମହାନଦୀ ଦକ୍ଷିଣ, ମହାନଦୀ ଉତ୍ତର, ଜାରକା ଜଳସେଚନ, ଅନୁଗୁଳ ଜଳସେଚନ, ଆରଆରସି ନଂ-II, ସାଲନ୍ଦୀ କେନାଲ, ବୈତରଣା ଜଳସେଚନ, ସମଲ ହେଡ୍ ଓ୍ଵାର୍କସ, ରେଙ୍ଗାଳି ତ୍ୟାମ୍, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜଳସେଚନ ଏବଂ ସମଲପତ୍ରୁ ଜଳସେଚନ ବିଭାଜନ ।

କ୍ର.ସଂ	ଶିକ୍ଷା ନାମ	ବିବାଦର ସାରାଂଶ	ପରିମାଣ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)
1	ପାରାଦ୍ୱିପ ବନ୍ଦର	ସେଠାରେ ଘରୋଇ ଓ ଶିକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିବା ଜଳର ପରିମାଣ ଉପରେ ବିବାଦ ଥିଲା । ରେଭେନ୍ସା ଡିଭିଜନାଲ କମିଶନର (ଆରଡିସି) 1999 ମସିହାରେ ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜଳର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଶତକଡ଼ା ହାର ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଅଗଷ୍ଟ 2011 ମସିହାରେ ଏପ୍ରିଲ 2000 ମସିହା ଠାରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010 ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାକିଆ ଜଳକର ବାବଦରେ 13.61 କୋଟି ଟଙ୍କାର ହିସାବ କରିଥିଲେ । ଏହି ବାବଦରେ ସ୍ୱଷ୍ଟକରଣ ସରକାରଙ୍କ ଠାରେ ବିଚାରାଧିନ ହେତୁ ବାକିଆ ଟଙ୍କା ଦାବି କରାଗଲା ନାହିଁ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନର ଜଳ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ଅକ୍ଟୋବର 2010 ପରଠାରୁ ଜଳକର ଆଦାୟ କରାଗଲା ନାହିଁ ।	13.61
2	ମହାନଦୀ କୋଲ ଫିଲ୍ଡ ଲିମିଟେଡ	ଯଦିଓ ନିୟମରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ତଥାପି ଉଭୟ ଶିକ୍ଷା ଓ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଜଳ ଯୋଗାଣ ନିମନ୍ତେ ରୁକ୍ଷି ପତ୍ର ସାକ୍ଷରିତ କରାଯାଇଛି । ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜଳସେଚନ ଓ ଅନୁଗୁଳ ଜଳସେଚନ ବିଭାଜନର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାକିଆ ଜଳ କର ବାବଦରେ 39.24 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଆକଳନ ଓ ଦାବୀ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ କିଛି ବି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହୋଇନାହିଁ ।	39.24
3	ଶିକ୍ଷା ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ	ଶିକ୍ଷା ଓ ଘରୋଇ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜଳର ପରିମାଣ ବ୍ୟବହାର ନେଇ ବିବାଦ ଥିଲା । ଫ୍ଲୋ ମିଟର ବସି ନଥିବା ହେତୁ ବ୍ୟବହୃତ ଜଳର ପରିମାଣ ବିବାଦ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଓ କେତେ ପରିମାଣ ଜଳକର ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥିର ହୋଇ ପାରି ନଥିଲା ।	

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ପ୍ରଚଳିତ ନିୟମାନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷା/ ବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟବହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷା/ ବ୍ୟବସାୟିକ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଜଳ ଯୋଗାଯାଇଛି । ସାଧାରଣ ଶତକଡ଼ା ହାର ଭିତ୍ତିରେ ଘରୋଇ ଓ ଶିକ୍ଷା ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ଜଳ ପରିମାଣ ବ୍ୟବହାରକୁ ବିଭାଜିତ କରିହେବ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଘଟଣା ଉପରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇପାରିବ । ସମାକ୍ଷା ବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଆଦାବରୁ ଏଭଳି ଘଟଣା ଦୀର୍ଘ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗତିଚାଲିଲା ତଥା ବିବାଦ ବଢ଼ି ଚାଲିଲା ଓ ଜଳକର ଅନାଦାୟ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଲା ।

3.1.6.3 ଦକ୍ଷିଣାୟ ଜର ଲାଗୁ ନ କରିବା ହେତୁ ରାଜସ୍ୱ ହାନୀ

ଜଳ ସେଚନ ଅଧିନିୟମ 1959 ଯାହା ଅକ୍ଟୋବର 2010 ରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଛି ସେଥିରେ ଜଳ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଉଚିତ୍ ପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଓ ସଠିକ୍ ଜଳ କର ବସାଇବା ତଥା ଶିକ୍ଷା ସଂଗ୍ରହ କଲା ଭଳି ଉଚିତ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସର୍ତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ବିଭାଗ ଫଳପ୍ରସୁ ଭାବେ ନିୟମ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାକିଆ ଆଦାୟ କରିବାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁତ କରୁନାହିଁ । ଫଳରେ ଜଳକର ବାବଦରେ 573.29 କୋଟି ଅନାଦାୟ ଥିଲା ଯାହାକି ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ତଥା ଚ୍ୟୁତି । ଏଭଳି କେତେକ ଘଟଣାର ତାଲିକା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

- ଅକ୍ଟୋବର 2010 ର ସଂଶୋଧିତ ପୁନର୍ଲିଖିତ ଜଳସେଚନ ନିୟମ 19 ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ଏକ ଶିକ୍ଷା ଅନୁଷ୍ଠାନ ରୁକ୍ଷି ସାକ୍ଷର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ଫ୍ଲୋ ମିଟର ନ ବସାଇ ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରୁଥାଏ ତେବେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ସାଭାବିକ ଦର ଠାରୁ ଛଅ ଗୁଣ ଅଧିକ ଦକ୍ଷିଣାୟ ଜର ବସାଇ ପାରିବ । ଏକ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀ ଏପ୍ରିଲ 2007 ମସିହା ଠାରୁ 20 କ୍ୟୁସେକ୍ ଜଳ ନେବା ଆରମ୍ଭ କଲା କିନ୍ତୁ ଜୁନ୍ 2008 ମସିହାରେ ରୁକ୍ଷି ସାକ୍ଷର କଲା । ନଭେମ୍ବର 2008 କୁ ଏହା 46 କ୍ୟୁସେକ୍‌କୁ ବୃଦ୍ଧି ହେଲା । ରୁକ୍ଷି ଅକ୍ଟୋବର 2010 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଅଗଷ୍ଟ 2011 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ନବୀକରଣ କରାଗଲା ନାହିଁ । ଏପ୍ରିଲ

2007 ଠାରୁ ଜୁନ୍ 2008 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓ ଅକ୍ଟୋବର 2010 ଠାରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2011 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁକୃତ ଜଳ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ 149.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦଣ୍ଡନାୟ ଜଳକର ଲାଗୁ କରାଗଲା ନାହିଁ ।

- ନିୟମର ଧାରା 23 A(2)(i) ଅନୁଯାୟୀ ଜଳକର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପଇଠ ନ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ସୁଧ ଲାଗୁ କରାଯିବ । ଜଳକର ପଇଠ ନ କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବ୍ରହ୍ମପୁର ଜଳସେଚନ, ମହାନଦୀ ସାଉଥ୍ ଓ ମେନ୍ ଡ୍ୟାମ୍ ବିଭାଜନର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ଚାରି ଗୋଟି ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ଉପରେ ସୁଧ ବାବଦରେ 147.24 କୋଟି ଟଙ୍କା କର ବସାଇ ନଥିଲେ ।
- ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଜଳସେଚନ ନିୟମର ଅନୁସୂଚୀ-II ଅନୁଯାୟୀ ଜଳସେଚନ ଉତ୍ତର 5 କ୍ୟୁସେକ୍ଟରୁ ଅଧିକ ଜଳ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଜଳକର ବାବଦରେ 5.60 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କ୍ୟୁ.ମି. ପାଇଁ ଓ ସରକାରୀ ଉତ୍ତର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ 4.50 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କ୍ୟୁ.ମି. ହାରରେ କର ଲାଗୁ ହେବାର ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ ବିଭାଗ ତିନି ଗୋଟି ଶିଳ୍ପସଂସ୍ଥାଙ୍କ ଠାରେ ଜଳସେଚନ ଉତ୍ତର ଜଳଗ୍ରହଣ ବାବଦରେ 5.60 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କ୍ୟୁ.ମି. ପାଇଁ କର ଲାଗୁ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସରକାରୀ ଉତ୍ତର ଜଳ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ପ୍ରୟତ୍ନ 4.50 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କ୍ୟୁ.ମି. ହାରରେ କର ଲାଗୁ କରିଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଅକ୍ଟୋବର 2010 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ଜଳ କର ବାବଦରେ 37.18 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସଙ୍କ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା ।
- ନିୟମର ଧାରା 23(2)(h) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ପ୍ରତିଟି ମାତ୍ରା କିମ୍ବା ଜଳ ଗ୍ରହଣର ପରିମାଣ ବା ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସିଟି ଅଧିକ ପାଇଁ ପାଉଣା ଲାଗୁ କରିବାକୁ ଆକଳନ କରିବେ । କଳାହାଣ୍ଡି ଜଳସେଚନ ବିଭାଜନର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ନ୍ୟୁନତର ପରିମାଣର ଜଳ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ ଯାହାଫଳରେ ଅକ୍ଟୋବର 2007 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ମଧ୍ୟରେ 183.68 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ ଜଳକର ଲାଗୁ ହୋଇଥିଲା ।
- ଏକ ଆଲ୍ୟୁମିନିୟମ କମ୍ପାନୀ ତାହାର ଆଲ୍ୟୁମିନିୟମ ସ୍ତୋକରୁ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 10 କ୍ୟୁସେକ୍ଟ ପରିମାଣର ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲା । କମ୍ପାନୀର ସ୍ତୋକରୁ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବାର୍ଷିକ 10 କିଲୋ ଟନ୍ (କେଟିପିଏ) ରୁ 146 କିଲୋ ଟନ୍ କୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଓ 367.5 ମେଗାଓଫ୍ଟର କ୍ୟାପ୍ସିଟି ପାଓ୍ୱାର ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ଫେବୃଆରୀ 2006 ମସିହାରେ 10 କ୍ୟୁସେକ୍ଟର ଅତିରିକ୍ତ ଜଳ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିଲା । 2012-13 ମସିହାରେ ଆଲ୍ୟୁମିନିୟମ ଉତ୍ପାଦନ ବାର୍ଷିକ 145 କିଲୋ ଟନ୍ ଥିଲା ଏବଂ 330 ମେଗା ଓଫ୍ଟରେ କ୍ୟାପ୍ସିଟି ପାଓ୍ୱାର ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ପରିଚାଳନା ହେଉଥିଲା । ଏହି ପ୍ରକାରେ 10 କ୍ୟୁସେକ୍ଟର ଅତିରିକ୍ତ ଜଳଗ୍ରହଣ ହେଉଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସମ୍ବଲପୁର ଜଳସେଚନ ବିଭାଜନର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ଏହି ଆଳରେ କେବଳ ମୂଳ 10 କ୍ୟୁସେକ୍ଟ ପାଇଁ ଜଳକର ଆଦାୟ କରୁଥିଲେ ଯେହେତୁ ତିନିଗୋଟି ପାଇପ ଲାଇନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ପାଇପ ଲାଇନ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଉନଥିଲା ଏବଂ 20 କ୍ୟୁସେକ୍ଟ ଜଳ ଗ୍ରହଣ ସମ୍ଭବ ନଥିଲା । ତାହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅତ୍ୟଧିକ ସ୍ଥାନ ନିକଟରେ ଫ୍ଲୋ ମିଟର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ସେଠାରେ 12.33 କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜସ୍ୱାଦାୟ ହୋଇଥିଲା ।

- ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜଳ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଜୁନ୍ 2006 ମସିହାରେ ଜାରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁଯାୟୀ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟିତ ଜଳର ପରିମାଣ ପାଇଁ ଜଳକର ଜମା କରିବାକୁ ହେବ । ତିନିଗୋଟି ଶିଳ୍ପସଂସ୍ଥା ଜଳ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ବୁଝିନାମା ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଜଳକର ବାବଦରେ ପ୍ରାପ୍ୟ ରାଶି 40.21 କୋଟି ଟଙ୍କା ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଦାବା କରାଗଲା ନାହିଁ ।
- ଏକ ଘରୋଇ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ପାନୀ 37 ମେଗାଓର୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଏପ୍ରିଲ 2008 ମସିହାରୁ କୋଲାର ନଦୀରୁ ଜଳଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲା । ଆର୍ଥି ତ୍ୟାମ୍ ତିଭିଜନ, ଚିତ୍ରକୋଣ୍ଡାର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଅକ୍ଟୋବର 2010 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2011 ମଧ୍ୟରେ ଜଳକର ବାବଦରେ 8 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦାବା କରିଥିଲେ । ଏପ୍ରିଲ 2008 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାବା ଉପସ୍ଥାପନା ନ କରିବା ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ ନଥିଲା । ଏପରିକି ଉକ୍ତ କମ୍ପାନୀ ଦାବା କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ପଇଠ କରି ନଥିଲା । ଏହି ପ୍ରକାରେ ଦକ୍ଷିତ ରାଶି ସହିତ 2.80 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଧନ ରାଶି ଅନାଦାୟ ଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ, ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଶିଳ୍ପସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଜଳସେଚନ ନିୟମାନୁଯାୟୀ ଜଳକର ଦାବାପତ୍ର ପଠାଇବା ପାଇଁ ବିଭାଜନମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

3.1.7 ଉପସଂହାର

ଜଳ ସେଚନ, ଘରୋଇ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଶିଳ୍ପ ବ୍ୟବହାରରେ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ଜଳ ଆବଣ୍ଟନ ଓ ବ୍ୟବହାରରେ ସୁପ୍ରବାହୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଗତିଶୀଳ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । 35 ପ୍ରତିଶତ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଯାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ତାହା 152 ଟି ବ୍ଲକ୍ରେ ହାସଲ ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ 95 ଟି ସହରାଞ୍ଚଳକୁ ନ୍ୟୁନତମ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ନିଶ୍ଚିତ ହେଲା ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ନିୟମ 1959 ଏବଂ 1961 ନିୟମ ଅନୁଧ୍ୟାନର ବିଫଳତା ହେତୁ 9503.31 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦାୟ ରହିଲା ।

3.2 ରକ୍ଷାଲିପି ଅସୁଲ ହୋଇ ନ ଥିବା କାରଣରୁ ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି

ଖୋଲାମାଟି ରକ୍ଷାଲିପି ଅସୁଲ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ 2.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା

ଡେଲେଙ୍ଗିରି ଜଳ ସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପର ମାଟିବନ୍ଧ ତ୍ୟାମର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଜଣେ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 46.21 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2008 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2005) । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଉପରିଦେୟ ବାବଦରେ 15 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରଦତ୍ତ କରିବାର ଥିଲା । ସମୟ ସମ୍ପ୍ରସାରଣର ମଞ୍ଜୁରୀ ସହିତ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଟି ଅଗ୍ରଗତି ହୋଇଥିଲା । ଠିକାଦାର 53.70 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦିତ କରିଥିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2013) । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ସହିତ 27.83 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟରରୁ ମାଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ପାଇଁ ରାଜିନାମାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା, ଯାହାକି ବରୋ ଏରିଆରୁ ଅଣା ଯାଇଥାନ୍ତା । ଠିକାଦାର 25.230 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2013 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ ।

ଡେଲେଜିଟି ହେଡ଼କ୍ୱାର୍ଟର ବିଭାଜନର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା (ଇଇ)ଙ୍କ ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାଗଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ପ୍ରକଳ୍ପସରର କମିଟି (ପିଏଲସି) ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2004) ଯେ ଆର୍ଥ ଡ୍ୟାମ୍ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବରୋ ଏରିଆରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ମାଟିର ରୟାଲଟି ବିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକରୁ କାଟିବା କଥା । ଟେଣ୍ଡର କମିଟି (ଟିସି) ମଧ୍ୟ ପି.ଏଲ.ସି.ର ଉପରୋକ୍ତ ମତବ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2005) । ପି.ଏଲ.ସି.ର ବିବରଣୀ ଏବଂ ଟିସିର ସୁପାରିଶ ରୁକ୍ଷିର ଏକ ଅଂଶ ଭାବରେ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ କୋରାପୁଟର ଡିପ୍ୟୁଟି କମିଶନର ଦ୍ୱାରା ଇ.ଇ କୁ ଦାବୀ ନୋଟିସ ପଠାଯାଇଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2008) କିନ୍ତୁ ଠିକାଦାରଙ୍କ ବିଲରୁ ବରୋ ଏରିଆରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ମାଟିର ରୟାଲଟି ବାବଦରେ 2.53 କୋଟି ଟଙ୍କା (25.30 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର X 10.00 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ଘନମିଟର) ଅସ୍ତୁଲ ହୋଇ ନଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ 2.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ଏବଂ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଫାଇଦା ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2013) ଯେ ଏଜେନସିଙ୍କଠାରୁ ମାଟି ଉପରୁ ରୟାଲଟି ଆଦାୟ ପ୍ରଭାବ କରାଯିବ ଏବଂ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2013 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 3.82 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରାଯାଇଅଛି ।

3.3 ବିଧିମାନୀତା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଟେଣ୍ଡରର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହୋଇ ନପାରିବା କାରଣରୁ ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ

ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ବିଧିମାନୀତା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଟେଣ୍ଡର ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ବିଭାଗର ଅସଫଳତା ହେତୁ 1.29 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା

ଗୋହିରା ବାମ ମୁଖ୍ୟ କେନାଲର 2475 ରୁ 22350 ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋହିରା ଜଳସେଚନର ଉପପ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ୟାକେଜ୍-I ଓ (ରିଟ୍ -II) ର ଅଭିଯାନ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଏବଂ ଆଧୁନିକୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ 5.07 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଆକଳିତ ମୂଲ୍ୟରେ ଏସିଆନ୍ ଡେଭେଲପମେଣ୍ଟ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ (ଏ.ଡି.ବି) ରୁ ରଣ ସହାୟତା ସହିତ ଅପର ମହାନଦୀ ବେସିନ୍, ବୁର୍ଲାଠାର ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନା ଏବଂ ବେସିନ୍ ମ୍ୟାନେଜର (ସି.ଇ ଆଣ୍ଡ ବି ଏମ) ନିଲାମ ତାକିଥିଲେ (9 ଜୁନ୍ 2010) । ଜବାବରେ ଦୁଇଟି ନିଲାମ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ନିଲାମ ଖୋଲା ହେବା ଦିନରୁ ଯାହାକି 8 ଜୁଲାଇ 2010 ରୁ 120 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଟେଣ୍ଡରଟି ବୃତ୍ତାନ୍ତ ହେବା କଥା ।

ସମ୍ବଲପୁର ଜଳସେଚନ ବିଭାଜନ, ବୁର୍ଲାଠାର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା (ଇଇ) ଙ୍କ ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାଗଲା (ଜାନୁଆରୀ 2013) ଯେ, ନିଲାମ ଗୁଡ଼ିକର ବୈଷୟିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ବିଭାଜନ ଦସ୍ତରରେ କେତେକ ତଥ୍ୟ ଭୁଲ୍ ସ୍ଥାନରେ ରହିଯାଇଥିବା କାରଣ ପାଇଁ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନର୍ବାର ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ନିଲାମ ତକାଳିଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଥିଲା । ଟେଣ୍ଡର ଖୋଲା ହେବାର 57 ଦିନ ପରେ ମୁଖ୍ୟଯତ୍ନା (ଯୋଜନା ଏବଂ ପରିକଳ୍ପନା) ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କଲା ପରେ ଟେଣ୍ଡର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ଟେଣ୍ଡର କମିଟି ନିକଟକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ପାଇଁ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ (2 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010) । ଗୋଟିଏ ବୈଷୟିକ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ନିଲାମକୁ ଟିସି ଅନୁମୋଦନ କଲେ (31 ଡିସେମ୍ବର 2010) । ସେହି କାରଣରୁ ଏକ ମାତ୍ର ଉତ୍ତର ଦାୟୀ ନିଲାମ ତକାଳିର ଆର୍ଥିକ ନିଲାମକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ସରକାର ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ସମ୍ମତି ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2011) ।

ଅର୍ଥନୈତିକ ନିଲାମତି ଖୋଲା ହୋଇଥିଲା (18 ଜାନୁଆରୀ 2011) ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ସ୍ତରର କମିଟି (ପିଏଲଟିସି) 6.15 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଲାମ ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2011) । ପିଏଲଟିସିର ସୁପାରିଶକୁ ଏଡିବି ମଧ୍ୟ 21 ମାର୍ଚ୍ଚ 2011 ରେ ସହମତି ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ନିଲାମ ଡକାଳି ଯଦିଓ ନିଲାମର ବିଧିମାନ୍ୟତାକୁ 4 ଏପ୍ରିଲ 2011 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରିଥିଲେ, କାରଣ ଗୁଡିକ ନଥିବାରୁ ନ ହୋଇ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନିଲାମଟି ଗ୍ରହଣ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ତାହାପରେ ନିର୍ବାହି ଯନ୍ତ୍ରାଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ନିଲାମ ଡକାଳି ପୁନର୍ବାର ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରଥମ ଦିନରୁ ସାଭାବିକ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିର ଦେୟର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ନିଲାମଟିର ବିଧିମାନ୍ୟତା 4 ଜୁନ୍ 2011 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରିଥିଲେ । ଟିସି ସର୍ତ୍ତମୂଳକ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ (ମେ 2011) ଏବଂ ନିଲାମଟି ରଦ୍ଦ କରଣ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ । ସରକାର ଟେଣ୍ଡରଟିକୁ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2011) ଏବଂ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ନୂଆ ଟେଣ୍ଡର ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ଦୁଇଟି ରିଟରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସାନି ନିଲାମ ଗୁଡିକୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2011) ଓ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡିକୁ ଦୁଇ ଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 7.60 କୋଟି ଟଙ୍କା (4.22 କୋଟି ଟଙ୍କା + 3.38 କୋଟି ଟଙ୍କା) ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାର ସମାପ୍ତି ମାର୍ଚ୍ଚ 2014 ଥିଲା । ଏଣୁ, ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଟେଣ୍ଡରର ଗ୍ରହଣ ହୋଇ ନଥିବାରୁ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପୁନର୍ବାର ଟେଣ୍ଡର ହେବା ଫଳରେ 1.29 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2013) ଯେ ବୈଷୟିକ ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ ନିଲାମର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଏଡିବି ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କ୍ରିୟାବିଧିର ଅନ୍ତରାଳ କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାର କାରଣ ପାଇଁ ଟେଣ୍ଡରଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ ଆମେ ମତବ୍ୟ ଦେଲୁ ଯେ ଓପିଡିଟରୁଟି ସଂହିତାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା 90 ଦିନ ବଦଳରେ ଟେଣ୍ଡରଟିର ବୈଧତା 120 ଦିନ ହୋଇଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିଲାମ ଡକାଳିଙ୍କର ସର୍ବାଧିକ 150 ଦିନ ପାଇଁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ବିଧିମାନ୍ୟତା ଥିଲା ଏବଂ ଏଡିବି ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱୀକୃତିକରଣ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2011 ରେ ଦେଇଥିଲେ ।

3.4 ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅଟକଳ ପାଇଁ ଅଧିକା ଖର୍ଚ୍ଚ

ସିମେଣ୍ଟର ଅଧିକା ମୂଲ୍ୟ ଅନୁସରଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅଟକଳ 4.47 କୋଟି ଟଙ୍କା ବର୍ଦ୍ଧିତ ହେଲା

ଓଡିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତାର ପରିଚ୍ଛେଦ 3.4.2 ରାଜ୍ୟ ଅନୁସୂଚିତ ଦର (ଏସଓଆର) କୁ ଅନୁସରଣ କରି କାର୍ଯ୍ୟର ଅଟକଳ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛି ଯେ ରାଜ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ତିନୋଟି ସିମେଣ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ପାନୀର ହାରାହାରି ସିମେଣ୍ଟ ମୂଲ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଟକଳରେ ଅନୁସରଣ ହେବ ।

ଆନନ୍ଦପୁର ବ୍ୟାରେଜର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଟକଳ 206.75 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ମଞ୍ଜୁର ହେଲା (ମେ 2008) ଏବଂ ଏହାକୁ ଡିସେମ୍ବର 2011 ମଧ୍ୟରେ ସାରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 251.54 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ (ଟେଣ୍ଡର ଡାକିବା ଅଟକଳ 202 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠାରୁ 24.53 ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ) ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା (ଜାନୁଆରୀ 2009) । କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥା ସମୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ଯାହା ପାଇଁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2014 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକା ସମୟ ଦିଆଗଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ମାଣାଧିନ ଥିଲା ଏବଂ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 161.32 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି (ଏପ୍ରିଲ 2013) । ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ

ଅଟକଳର ଚନଖିରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ 2.71 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ କରିବା ପାଇଁ 8.88 ଲକ୍ଷ କୁଇଣ୍ଟାଲ ସିମେଣ୍ଟ ଦରକାର ଥିଲା । ଏପ୍ରିଲ 2013 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିକାଦାର 1.53 ଘନ ମିଟର ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ କରିଛନ୍ତି ।

ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ (ପିଆର) ବିଭାଗ 2008-09 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଯାଜପୁର ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା ସିମେଣ୍ଟ କୁଇଣ୍ଟାଲ ମୂଲ୍ୟ 430 ଟଙ୍କାକୁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଆନନ୍ଦପୁର ବ୍ୟାରେଜ୍ ବିଭାଜନ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ ଯଦିଓ ସରକାର କେଉଁଝର ଜିଲ୍ଲା (ଯେଉଁଠି କାର୍ଯ୍ୟଟି ଅବସ୍ଥିତ) ପାଇଁ ସିମେଣ୍ଟର ମୂଲ୍ୟ କୁଇଣ୍ଟାଲ ପ୍ରତି 410 ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ଏହି ମୂଲ୍ୟରେ କର ଏବଂ ବୁକ୍ ସଦର ମହକୁମାକୁ ପରିବହନ, ବୋର୍ଡେଇ ଓ ଖାଲି କରିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଏହି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି, ଯାଜପୁର ରୋଡ଼ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିମେଣ୍ଟ କୁଇଣ୍ଟାଲ ପ୍ରତି ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ 30.40 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଅଧିକା ଖର୍ଚ୍ଚ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କଲେ । ତେଣୁ ସିମେଣ୍ଟ କୁଇଣ୍ଟାଲ ପ୍ରତି ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସାମା ଦର 410 ଟଙ୍କା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସିମେଣ୍ଟ କୁଇଣ୍ଟାଲ ପ୍ରତି ଦର 460.40 ଟଙ୍କା (430 ଟଙ୍କା + 30.40 ଟଙ୍କା) ରେ ଅନୁସରଣ କରାଗଲା । ଅଧିକା ସିମେଣ୍ଟ ମୂଲ୍ୟ କୁଇଣ୍ଟାଲ ପ୍ରତି (50.40 ଟଙ୍କା) ଅନୁସରଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟର ଅଟକଳ 4.47 କୋଟି ଟଙ୍କା ବର୍ଦ୍ଧିତ ହେଲା । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 5.57 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ (ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରିମିୟମ ସହିତ) ଦିଆଗଲା । ଏହା ମଧ୍ୟରୁ ଏପ୍ରିଲ 2013 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରାଯାଇଥିବା 1.53 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ ପାଇଁ 3.05 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇଛି ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜୁଲାଇ 2013) ଯେ ଯଦିଓ ଏସଓଆର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛି ଯେ ରାଜ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ତିନୋଟି ସିମେଣ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ପାନୀର ହାରାହାରି ସିମେଣ୍ଟ ମୂଲ୍ୟ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍, ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ସିମେଣ୍ଟର ମୂଲ୍ୟକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଯେହେତୁ ଯାଜପୁର ରୋଡ଼ ରେଲ ପ୍ରାଙ୍ଗଣଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀର ଦୂରତା କେଉଁଝର ରେଲ ପ୍ରାଙ୍ଗଣ ଠାରୁ କମ୍ । ସରକାର ପୁଣି ଜଣାଇଲେ ଯେ ଆଇଟମ୍ ରେଟ୍ ଆଧାରରେ ଟେଣ୍ଡର ଡକାଯାଇଥିଲା । ଯଦି ଏହା ପରସେକ୍ସେଜ୍ ରେଟ୍ ଆଧାରରେ ଡକାଯାଇଥାନ୍ତା ତେବେ ଅଟକଳ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇଥାନ୍ତା । ବିଭାଗର ମୂଲ୍ୟ ସହ ବିତରମାନେ ଦେଇଥିବା ମୂଲ୍ୟର ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ ।

ଯାହାହେଉ, ଆମ୍ଭେ ମତ୍ତବ୍ୟ ଦେଲୁ ଯେ ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଦରରେ ଜିଲ୍ଲାର ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ଏବଂ ଆନନ୍ଦପୁରଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀ ନିକଟରେ ସ୍ଥାନୀୟ ମାର୍କେଟରେ କୁଇଣ୍ଟାଲ ପ୍ରତି ସିମେଣ୍ଟର ଦର 390 ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯାହାକୁ ଆନନ୍ଦପୁରଠାରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଏକ ଜଳସେଚନ ବିଭାଜନରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ କେଉଁଝର ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ବିଭାଗର ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଦର ଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା ।

3.5 ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ଓ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ

ଖୋଲାମାଟିର ରକ୍ଷାଲିପି ନ କାଟିବା ଦ୍ୱାରା 1.24 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହେଲା ଓ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2003) ଯେ 31 ଅଗଷ୍ଟ 2004 ଠାରୁ ପ୍ରତି ଘନ ମିଟର ମାଟି ଉପରେ 10 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ରକ୍ଷାଲିପି ଆଦାୟ କରାଯିବ । ଏହା ପ୍ରତି ଚତୁର୍ଥ ବର୍ଷରେ 40 ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ ବୃଦ୍ଧି ହେବ ।

ଚୁକ୍ତି ପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ, ଠିକାଦାରମାନେ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଦାୟିତ୍ୱରେ କେନାଲ ବନ୍ଧ ପାଇଁ ମାଟି ଯୋଗାଡ କରିବେ । ଉତ୍ତୃତ ମୂଲ୍ୟରେ ମାଟିର ରକ୍ଷାଲିପି ଥିଲା କାରଣ ଠିକାଦାରମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ତୃତ ମୂଲ୍ୟରେ ସବୁ ଶୁଳ୍କ, କର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେୟକୁ ମିଶାଇବାର ଥିଲା ।

ଜାନୁଆରୀ 2013 ରେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ଓ.ଇ.ସି.ଏଫ୍ ବିଭାଜନ ନଂ-VI ଭୁବନଙ୍କର ନଥିପତ୍ର ତନଖିରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ଲୋକନାଥପୁର ଓ ରାଇବୋଲ ଶାଖା ପ୍ରବାହର କମାଣ୍ଡ ଏରିଆରେ ଦୁଇଟି ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ 34.25 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ସାରିବା ପାଇଁ ଦୁଇଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଏପ୍ରିଲ 2006/ ମାର୍ଚ୍ଚ 2007 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଫାଇନାଲ ବିଲରେ 38.16 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦିଆଗଲା (ଜାନୁଆରୀ 2012/ ଜାନୁଆରୀ 2011) । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ କେନାଲ ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ 9.40 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ମାଟି ବାହାରୁ ଆଣିବାର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ 1.24 କୋଟି ଟଙ୍କାର ମାଟି ଉପରେ ରକ୍ଷାଲିପିକୁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା କାଟିଲେନି କି ଠିକାଦାରମାନେ ଏହି ରକ୍ଷାଲିପିକୁ ରାଜସ୍ୱ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦେଇଥିବାର ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଦାଖଲ କଲେ ନାହିଁ ।

ଏହି ରକ୍ଷାଲିପିକୁ ଏକ ପୃଥକ ଆଇଟମ୍ ଭାବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନା କାର୍ଯ୍ୟର ପୁନରୀକ୍ଷଣକ ଅଟକଳ ମଞ୍ଜୁର କଲେ (ମେ 2012) । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା 1.24 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରକ୍ଷାଲିପି ରାଜସ୍ୱ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦେବା ପାଇଁ ବିଲ୍ ଏଫ୍.ଏ. ଓ ସି.ଇ.ଏ. ଓ, ଆର.ଆଇ.ପି ସମଲଙ୍କ ପାଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କଲେ (ମେ 2012) କିନ୍ତୁ ଏହା ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ (ଏପ୍ରିଲ 2013) । ତେଣୁ ମାଟି ଉପରେ ରକ୍ଷାଲିପି ନ କାଟିବା ଦ୍ୱାରା 1.24 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହେଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା କି ଠିକାଦାରମାନେ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ ପାଇଲେ ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜୁଲାଇ 2013) ଯେ ସାଧାରଣ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ କେନାଲ ବନ୍ଧ ପାଇଁ ଯଦି ସରକାରୀ ଜମିରୁ ମାଟି ଅଣାଯାଏ ତେବେ ରକ୍ଷାଲିପି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ, କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟକଳରେ ରକ୍ଷାଲିପି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଓ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦାୟ ନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହୋଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଠିକାଦାରମାନେ ସେମାନଙ୍କ ମୂଲ୍ୟରେ ସବୁ ଶୁଳ୍କ କର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ବିଭାଗର ଅନ୍ୟ କାମରେ କେନାଲ ବନ୍ଧ ପାଇଁ ମାଟି ଉପରେ ରକ୍ଷାଲିପି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

3.6 ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ

କେନାଲ ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣରେ ଉପଯୋଗୀ ମାଟିର ଉପଯୋଗ କରିବାରେ ନିଅଣ୍ଟ ହେତୁ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ 2.05 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଜମିରା ମୁଖ୍ୟ କେନାଲ ଆରଡି 37,500 ଠାରୁ 63,775 ଏବଂ ଆରଡି 63,755 ଠାରୁ 82,646 ମିଟରର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଜାନୁଆରୀ 2011 ମଧ୍ୟରେ ସାରିବା ପାଇଁ ଦୁଇଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 198.98 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା (ଜାନୁଆରୀ 2009) । ଅଧିକ ସମୟ (ଡିସେମ୍ବର 2012 ଏବଂ ଅକ୍ଟୋବର 2013) ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁଅଛି । ଠିକାଦାର ମାନେ 236.65 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାମ କରିଛନ୍ତି (ଏପ୍ରିଲ 2013/ ଜୁନ୍ 2013) । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ସହିତ ଚୁକ୍ତିନାମାରେ 31.49 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ମାଟି ଉତ୍ତୋଳନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିଲା ।

20 ପ୍ରତିଶତ ଉତ୍ତୋତ୍ତିତ ଉପଯୋଗୀ ମାଟିକୁ କେନାଲ ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣରେ ଉପଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ଅଟକଳରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଉପଯୋଗୀ ମାଟିକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ବାହାରୁ ଆଣିବାକୁ ଥିବା ମାଟିର ପରିମାଣ ବାହାର କରାଯାଇଥିଲା ।

ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରା ଜମିରା କେନାଲ ବିଭାଜନ ନଂ -II କ୍ଷେତ୍ର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାଗଲା (ନଭେମ୍ବର 2012) ଯେ କେନାଲ ନିର୍ମାଣରେ 28.33 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ମାଟି ଉତ୍ତୋତ୍ତିତ ହୋଇଥିଲା । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ଅନୁସାରେ, 5.67 ଘନ ମିଟର (20 ପ୍ରତିଶତ) ଉତ୍ତୋତ୍ତିତ ମାଟି କେନାଲ ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣରେ ଉପଯୋଗ ହେବାର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ 2.20 ଘନ ମିଟର ମାଟି କେବଳ ଉପଯୋଗ ହୋଇଥିଲା । ଯାହା ଦ୍ୱାରା 2.05 କୋଟି ଟଙ୍କାର 3.47 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ମାଟି ବାହାରୁ ଅଣାଗଲା । ଉତ୍ତୋତ୍ତିତ ମାଟିକୁ ଉପଯୋଗ ନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ସେହି ପରିମାଣ ମାଟିକୁ ବାହାରୁ ଆଣିବା ଦ୍ୱାରା 2.05 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2013) ଯେ କଟିଙ୍ଗ୍ ରିଟରୁ ଉତ୍ତୋତ୍ତିତ ମାଟି ମଧ୍ୟରୁ 3.47 ଘନ ମିଟର ମାଟି କେନାଲ ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣରେ ଉପଯୋଗ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବଳକା 2.10 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ମାଟି (5.57 ଘନ ମିଟର - 3.47 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର) ଉପଯୋଗିତା ବିଷୟରେ ଏହି ଜବାବ ନୀରବ ଅଛି ।

କୃଷି ବିଭାଗ
(ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଭାଗ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା)

3.7 ଜଳ ବିଭାଜନା ବିକାଶ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା

3.7.1 ଉପକ୍ରମ

ମାଟିର ଅଧୋପତନ, ମରୁଡ଼ି ସମସ୍ୟାର ଦୂରୀକରଣ ତଥା ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ବର୍ଗର ବିକାଶ ନିମିତ୍ତ ରାଜ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଜଳ¹⁵ ବିଭାଜନା ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ଯଥା ତାହା ମରୁଡ଼ି ପ୍ରବଣ ଅଞ୍ଚଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଡି.ପି.ଏ.ପି) ସମନ୍ୱିତ ପଡିତ ଜମି ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି), ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କୃଷି ବିକାଶ ଯୋଜନା (ଆଇ.କେ.ଭି.ଆଇ) ସମନ୍ୱିତ ଜଳ ବିଭାଜନା ପରିଚାଳନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଏମ.ପି) ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ କୃଷି ପରିଚାଳନା (ଏମ.ଏମ.ଏ) ଅଧିକରେ ଦୁଇଟି ଉପଯୋଜନା ଯଥା ବର୍ଷାଶ୍ରୀତ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ଜଳ ବିଭାଜନା ଉନ୍ନୟନ ପ୍ରକଳ୍ପ (ଏନ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ) ଏବଂ ନଦୀ ଉପତ୍ୟକା ଯୋଜନା (ଆର.ଭି.ପି) ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଅନୁବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଗଲା । କେ.ବି.କେ¹⁶ ଜିଲ୍ଲାରେ ସଂଶୋଧିତ ଦୀର୍ଘମିଆଦୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପନ୍ଦୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଆର.ଏଲ.ଟି.ଏ.ପି) ଏବଂ ଜାବିକା ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟ ଜଳ ବିଭାଜନା ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନିଆଗଲା ।

¹⁵ ଜଳ ବିଭାଜନା ହେଉଛି ଏକ ସମାନ ନିର୍ଗମ ପ୍ରଣାଳୀ ଥିବା ଭୂ ଜଳ ଖଣ୍ଡ । ପ୍ରତି ଜଳବିଭାଜନା ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରେ 30 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କରାଯାଏ ।
¹⁶ କେବିକେ- (ଅବିଭକ୍ତ ତିନୋଟି ଜିଲ୍ଲା - କଳାହାଣ୍ଡି, ବଲାଙ୍ଗିର ଏବଂ କୋରାପୁଟ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଠଟି ଜିଲ୍ଲା କଳାହାଣ୍ଡି, ବଲାଙ୍ଗିର, ନୂଆପଡା, ରାୟଗଡା, ନବରଙ୍ଗପୁର, ମାଲକାନଗିରି, ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର ଏବଂ କୋରାପୁଟ ।

ଅପ୍ରେଲ ରୁ ଜୁନ୍ 2013 ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଓଡ଼ିଶା ଜଳବିଭାଜିକା ଉନ୍ନୟନ ମିଶନ (ଓ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ଏମ), ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା (ଡି.ଆର.ଡି.ଏ) ଏବଂ ମନୋନୟନ କରାଯାଇଥିବା ଆଠଟି କେ.ବି.କେ ଜିଲ୍ଲା (ପଛୁଆ ଏବଂ ଜନଜାତି ଅଧିକାଂଶ ଦୁର୍ଗମ ଅଞ୍ଚଳ) ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ମରୁଡ଼ି ପ୍ରବଣ ଜିଲ୍ଲା¹⁷ର ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ 2008-13 ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ଜଳ ବିଭାଜିକା ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସବୁ ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିଥିବା ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର / ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ତଥା ପ୍ରଦତ୍ତ ପାଣ୍ଠି ଆଧାରରେ ମନୋନୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ସମାକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଜଳ ବିଭାଜିକା ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଯୋଜନା କରାଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ, ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକରେ ମିତବ୍ୟୟତା, ଦକ୍ଷତା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ଜଳବିଭାଜିକା କମିଟିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ପ୍ରଭୃତିର ଆକଳନ କରିବା ।

3.7.2 ଯୋଜନା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

3.7.2.1 ଜଳବିଭାଜିକା ପାଇଁ ଯୋଜନା

ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା¹⁸ ଅନୁଯାୟୀ ପଡ଼ିତ ଜମି, ସରକାରୀ ଜମି ଏବଂ ସାର୍ବଜନିନ ଜମି ସମେତ ସମସ୍ତ ଅଣଗଣ୍ୟ ଜମି ପାଇଁ ହେବାକୁ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିମିତ୍ତ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା, ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ଏବଂ ଜଳବିଭାଜିକା ଉପଚାର ଯୋଜନାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ମାତ୍ର ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଡି.ପି.ଏ.ପି/ ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି/ ଆର.ଏଲ.ଟି.ଏ.ପି ଏବଂ ଜୀବିକା ପାଇଁ କୌଣସି ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନ ଥିଲା ।

ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଏମ.ପି ଏବଂ ଏମ.ଏମ.ଏ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କେବଳ ଭୌତିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ତଥ୍ୟ ଯଥା ସ୍ଥାନୀୟ ଆବଶ୍ୟକତା, ଭୌଗୋଳିକ ଅନୁଶୀଳନ, ଭୂଜଳ ପ୍ରବହନ, ମୃତ୍ତିକା ଉପାଦାନ ପାଇଁ କରିବାକୁ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ବିବରଣୀ ରହିଲା । ମାତ୍ର କେଉଁ ପଦ୍ଧତିରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚୟନ କରାଗଲା ତାର ବିବରଣୀ ରହିଲା ନାହିଁ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ବିଭାଗ, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସେକ୍ସାସେବା ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରକଳ୍ପ ରୁପାନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା (ପି.ଆଇ.ଏ) ଚୟନ କରାଯାଇ ଜଳବିଭାଜିକା ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବାର ଥିଲା । ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ କେବଳ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଭାଗର ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ (ପି.ଆଇ.ଏ) ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲାରେ 68 ଜଣ ପିଆଇଏ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 65 ଜଣ କନିଷ୍ଠ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ (ପି.ଆଇ.ଏ) ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା । ଏତଦ୍ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ବୃଦ୍ଧ ଆପାତତଃ ଭାଗାଦାରୀ ରହିଲା ନାହିଁ ।

ସରକାର (ଜାନୁଆରୀ 2014) ରେ ଜଣାଇଲେ ଯେ, ଭବିଷ୍ୟତରେ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ମିଳିଥିବା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳର ବ୍ୟାପକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଆଧାର କରି ଜଳବିଭାଜିକା ଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ । ପି.ଆଇ.ଏ ଚୟନ ବିଷୟରେ ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ କନିଷ୍ଠ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ / କନିଷ୍ଠ କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପୂର୍ଣ୍ଣକାଳୀନ ପି.ଆଇ.ଏ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା । କମ୍ ପାରିଶ୍ରମିକରେ ଠିକାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା

¹⁷ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଓ ଦେବଗଡ଼
¹⁸ ସାଧାରଣ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା , ହରିୟାଲ, ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି ଏବଂ ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ

ଜଳବିଭାଜିକା ଉନ୍ନୟନ ଜଳ (ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ଟି) ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଅଧିକ ଯୋଗଦାନ ରହୁଛି । ତେଣୁ ବିଭାଗୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପି.ଆଇ.ଏ ସ୍ତରରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହା ହେଉନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶୃଙ୍ଖଳାରୁ ଦଳ ଚୟନ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

3.7.2.2 ଚର୍ଚ୍ଚିତ ପିଇବା ପାଣି ଉତ୍ପାଦନ ଅମଳ ସମ୍ପର୍କିତ ତଥ୍ୟର ଅଭାବ

ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା¹⁹ ଅନୁଯାୟୀ (ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ଟି) କ୍ଷେତ୍ର ସହାୟତାରେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଦ୍ୱାରା ଏକ ପିଇବା ପାଣି ସମିତି ଗଠନ କରାଯିବ । ଏହି ସମିତି ପିଇବା ପାଣି ସମ୍ପର୍କିତ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଜଳବିଭାଜିକା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ତଦାରଖ କରିବ । ପିଇବା ପାଣି ସୁରକ୍ଷା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଜଳବିଭାଜିକା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଜନାରେ ସତର୍କ ଭାବେ ଅଧିକ ଜଳ ଅମଳ ପାଇଁ ଏକ ଅଂଶ / ଉପବିଭାଗ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଭା ଏବଂ ପି.ଆଇ.ଏ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ତ୍ରୟମାସିକ ପ୍ରଗତି ବିବରଣୀରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ କରାଯିବ । ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଭାବେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଏହା ପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ ପାଇଁ ପିଇବା ପାଣି ଅଭାବ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଯୋଗ୍ୟ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନ୍ତରରେ ନବୀକରଣ ହେଉଥିବା ତଥ୍ୟ ଉତ୍ତର/ ତାଟାବେସ୍ ତିଆରି କରାଯିବ । ସରକାର ପୁନଶ୍ଚ କହିଲେ ଯେ ଜଳବିଭାଜିକା ବିକାଶ ଯୋଜନା 2001 ଏବଂ ହରିୟାଲି 2003 ରେ ଜଳବିଭାଜିକା ବିକାଶର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପିଇବା ପାଣି ସମିତି ଗଠନ ଏବଂ ପିଇବା ପାଣି ସୁରକ୍ଷା ଆଦେଶ ନାମା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ଅଥଚ, ନଭେମ୍ବର 2004 ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହରିୟାଲି 2003 ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ପରିଶିଷ୍ଟର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁସାରେ ଜଳବିଭାଜିକା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପିଇବା ପାଣି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ଟି କ୍ଷେତ୍ର ସହାୟତାରେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଏକ ପିଇବା ପାଣି ସମିତି ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ନାମା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ।

3.7.2.3 ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପର ଚୟନ

ଚାଷ ଜମିର ଚୟନ

ଡି.ପି.ଏ.ପି/ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି ଯୋଜନା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପ ଚୟନର ମୁଖ୍ୟ ଆଧାର ହେବ ଅଣ ଜଙ୍ଗଲ ଚାଷ ଅନୁପଯୋଗୀ / ପତିତ ଜମି ଏବଂ ସର୍ବସାଧାରଣ ଜମିର ବ୍ୟବହାର । ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 10 ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 256.63 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଉପଚାର ପାଇଁ ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା 4.19 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମି ମଧ୍ୟରେ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ 2.39 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର (57 ପ୍ରତିଶତ) ଚାଷଜମି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । 2000-13 ମଧ୍ୟରେ 3.84 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମିର ଉପଚାର ନିମିତ୍ତ ଟଙ୍କା କରାଯାଇଥିବା 234.84 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ନିୟମାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ଅନୁପଯୁକ୍ତ 2.26 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମି (ପରିଶିଷ୍ଟ 3.7.1 ଏବଂ 3.7.2) ଯେଉଁଥିରେ 138.15 କୋଟି ଟଙ୍କା (59 ପ୍ରତିଶତ) ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଜଳବିଭାଜିକାରେ ଅଧିକାଂଶ ଅଣବ୍ୟୁତ ଚାଷଜମି ଗୁଣାଧର୍ମ ଅନୁସାରେ ପତିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ଉପଚାର ପାଇଁ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ

¹⁹ ହରିୟାଲି ନିୟମାବଳୀ 2003 ର ପରିଶିଷ୍ଟ ।

ଭାରତର ପଡିତ ଜମି ମାନଚିତ୍ର ଅନୁସାରେ ଏ ସବୁ ଜିଲ୍ଲାରେ 7.07²⁰ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ପଡିତ ଜମି ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ।

ଜଳବିଭାଜିକାର ଆକାର

ମାର୍ଚ୍ଚବର୍ଷିକା ଅନୁସାରେ²¹, ଜଳବିଭାଜିକାର ଆକାର 500 ହେକ୍ଟର କରିବାକୁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଉତ୍ତମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଉନ୍ନତି କରିବା ପାଇଁ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲାରେ, ପ୍ରସାବିତ ନମୁନା ଜଳବିଭାଜିକାର ଆକାର 500 ହେକ୍ଟର ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଳେ 502 ରୁ 1618 ହେକ୍ଟର ଆକାରର 556 ଟି ବୃହତାକାର ଜଳବିଭାଜିକା ଉପଚାର ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ 163.33 କୋଟି ଟଙ୍କା ସମେତ 443.71 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ବିବରଣୀ ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ସାରଣୀ 3.1 ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ବୃହତାକାର ଜଳବିଭାଜିକାର ବିବରଣୀ :

(ଆକାର ହେକ୍ଟର ରେ/ ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ଯୋଜନାର ନାମ	ଜଳବିଭାଜିକା ସଂଖ୍ୟା	ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟ	ପରିସୀମା	ଅତିରିକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ
ଆଇଡବ୍ଲୁଏମ୍ପି	381	371.37	515 to 1618	135.27
ଡିପିଏପି	125	53.29	502 to 1033	16.69
ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	37	15.66	510 to 1106	10.90
ଏନ୍ଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ	13	3.39	521 to 782	0.47
ମୋଟ	556	443.71		163.33

(ଉତ୍ସ : ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ)

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ପ୍ରସାବିତ ଅଧିକତମ 500 ହେକ୍ଟର ଆକାରର ଜଳବିଭାଜିକା କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଚଳିତ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଉପଚାର କ୍ଷେତ୍ରକୁ 500 ହେକ୍ଟର ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯିବ ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭାଗିଦାରୀ

ମାର୍ଚ୍ଚବର୍ଷିକା ଅନୁଯାୟୀ²², ଯେଉଁ ଗ୍ରାମରେ ଜଳବିଭାଜିକାର ବିକାଶ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ସହଭାଗିତା, ଶ୍ରମ, ଜଞ୍ଜାଳ, ନଗଦ ଟଙ୍କା ପ୍ରଭୃତି ସେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ମିଳିବାର ଭରସା ଥିବ, ସେହି ଗ୍ରାମକୁ ଚୟନ କରାଯିବ । ଜଳବିଭାଜିକା ମାଧ୍ୟମରେ ବିକଶିତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପତ୍ତିର ସଂରକ୍ଷଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ/ଗୋଷ୍ଠି ହାତକୁ ନେବା ପାଇଁ ସଂକଳ୍ପ କରିବା ଉଚିତ । ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିବାର ଛଅରୁ ଆଠ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉପଭୋକ୍ତା ମଣ୍ଡଳୀ ଗଠନ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

²⁰ କୋରାପୁଟ- 121285 ହେକ୍ଟର, ମାଲକାନଗିରି- 128079 ହେକ୍ଟର, ନବରଙ୍ଗପୁର- 85637 ହେକ୍ଟର, ନୁଆପଡା- 51748 ହେକ୍ଟର, ରାୟଗଡା- 67920 ହେକ୍ଟର, ସୋନପୁର- 27395 ହେକ୍ଟର, ସୁନ୍ଦରଗଡ- 52624 ହେକ୍ଟର, ବଲାଙ୍ଗିର- 54028 ହେକ୍ଟର, ଦେବଗଡ - 29884 ହେକ୍ଟର, କଳାହାଣ୍ଡି- 88843 ହେକ୍ଟର ।

²¹ ସଂଶୋଧିତ ନିୟମାବଳୀ 2011 ଏବଂ ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ.

²² ସଂଶୋଧିତ ମାର୍ଚ୍ଚବର୍ଷିକା 2001 ଏବଂ ସାଧାରଣ ମାର୍ଚ୍ଚବର୍ଷିକା

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଦୁଇଟି ଜିଲ୍ଲାରେ (ବଲାଙ୍ଗିର ଏବଂ ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର) 2005-13 ମଧ୍ୟରେ ଆର୍.ଏଲ୍.ଟି.ଏ.ପି/ଡି.ପି.ଏ.ପି/ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି ଯୋଜନାରେ 285 ପ୍ରକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ 2.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ରେ ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିଥିବା ସାତଟି²³ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଯେଉଁଥିରେ 3624 ହେକ୍ଟର ଉପଚାର କରିବାର ଯୋଜନା ରହିଥିଲା, କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ (ସାତଟି ମଧ୍ୟରୁ ପାଞ୍ଚଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ କମିଟି ଗଠନ ନ ହୋଇପାରିବାରୁ ଗୋଟିଏ ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବାରୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ବିଚାରାଧିନ ଥିବାରୁ କମିଟି ଗଠନ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ) । ଏହାର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ଏଥିରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା 0.43 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅପବ୍ୟୟ ହେଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ନ ଥିବା 12.25 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା²⁴ କେନ୍ଦ୍ର/ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଫେରାଯାଇ ନାହିଁ (ଜୁନ 2013) ।

ଜାନୁଆରୀ 2014 ରେ ସରକାର ଜଣେଇଲେ ଯେ ଅଡିଟ୍ ମତବ୍ୟକୁ ନୋଟ୍ କରାଗଲା । ବଲାଙ୍ଗିର ଏବଂ ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର ଜିଲ୍ଲାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡିକ ବନ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ବକେୟା ପାଣ୍ଠି ସମେତ ସମୀକ୍ଷା ହୋଇଥିବା ହିସାବ ଖାତା ଫେରାଇ ଆଣିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ।

3.7.3 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

3.7.3.1 ଭୌତିକ ଉପଲବ୍ଧି

ହରିୟାଲା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡିକ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିବାର ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ ହେବ । ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିବା ଜଳବିଭାଜିକା ଓ ଏହାର ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ଥିତି ଯଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜିମା ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ କେତେ ପରିମାଣରେ ଜମି ଉପଚାର ହୋଇଛି ତାହା ପରିଶିଷ୍ଟ

3.7.3 ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଛି । ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ :

- ଡି.ପି.ଏ.ପି ଏବଂ ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି. ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ସାତରୁ ଦଶ ବର୍ଷ ଅତିକ୍ରମ ହେବାପରେ 17 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଛି । ଯଦିଓ 96 ପ୍ରତିଶତ ପାଣ୍ଠି ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି ଏଥିରେ 83 ପ୍ରତିଶତ କ୍ଷେତ୍ର ଉପଚାର ହୋଇଛି ।
- ଆର୍.ଏଲ୍.ଟି.ଏ.ପି. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପରେ, 80 ପ୍ରତିଶତ ପାଣ୍ଠି ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି ଏବଂ 18 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଶେଷ ହୋଇଛି ।
- ଜାବିକା ଯୋଜନାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଭୂମିହୀନ ଓ ନାମମାତ୍ର ପରିବାର ମାନଙ୍କର ଜାବିକା ନିର୍ବାହରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ପାଇଁ ମିଳିଥିବା 69.29 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 50.57 କୋଟି ଟଙ୍କା (73 ପ୍ରତିଶତ) ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ।

²³ ବଲାଙ୍ଗିର ଡି.ପି.ଏ.ପି. ଯୋଜନାରେ - ସାରଗୁଲ, କୁକୁଡାହାଡ, ବୁରୋମାଲ, ମହଦା ସରଗୁମୁଣ୍ଡା, ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି. ଯୋଜନାରେ ମଣ୍ଡିରା, ଆର୍.ଏଲ୍.ଟି.ଏ.ପି. ଯୋଜନାରେ ବୁଝନଗର, ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର - ଜମେଶ୍ୱର ଚେତୁଲି ମହଦା ।

²⁴ ଜମେଶ୍ୱର ଏମ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଏସ୍., ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଚେତୁଲି ମହଦା ଜଳବିଭାଜିକା - ନଭେମ୍ବର 2009 ସୁଦ୍ଧା ଦିଆଯାଇଥିବା 25.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିଚାରାଧିନ ଥିବାରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 12.25 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

- ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଏମ୍.ପି. ଯୋଜନାରେ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ପାଣ୍ଠି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତି କରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ ହେବା କଥା, ମାତ୍ର ତିନି ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଛି ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଚାର କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବିଭିନ୍ନ ଅବସ୍ଥା ଯଥା ପ୍ରଶାସନ, ସମୁଦାୟ ଗଠନ, ଡାଲିମ୍, ଜାବିକା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ବିଭାଗରେ ଏକ ସଙ୍ଗେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ସମୁଦାୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପଚାର ହୋଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ର ସହ ସମାନ୍ୱୟପାତ୍ରିକ ହୋଇନପାରେ । ସରକାର ଏ କଥା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ ଜାବିକା ଯୋଜନାରେ ବଳକା ଖର୍ଚ୍ଚ 2013-14 ରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ।

ତେବେ ପ୍ରକୃତ ଗୁଡ଼ିକ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ ହେବା କଥା, ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା ଉପଚାର କ୍ଷେତ୍ର, ପ୍ରକୃତ ସମୟସୀମା ଏବଂ ସମାନ୍ୱୟପାତ୍ରିକ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ନେଇ କଳନା କରାଯାଇଥିଲା । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତିତ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରକୃତ ଶେଷ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଏମ୍.ପି ଯୋଜନା ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିବାର ତିନିବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପର୍ବ ସରିନାହିଁ ।

- ଆର୍.ଭି.ପି. ଏବଂ ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଛଅରୁ ନଅ ବର୍ଷ ପରେ ଯଦିଓ 99 ପ୍ରତିଶତ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା, 33 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରକୃତ ଶେଷ ହୋଇନଥିଲା

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଯଥେଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ନ କରିବାରୁ ଯୋଜନାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରର ଉପଚାର ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଯାହାହେଉନା କାହିଁକି ଉପଯୋଗ ପତ୍ର ଦାଖଲ ନ କରିବା କାରଣରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିଲା ।

3.7.3.2 ହୁଡା ଠାରୁ ଉପତ୍ୟକା ରଣନୀତି ଅବଲମ୍ବନ ନ କରିବା

ମାର୍ଚ୍ଚବର୍ଷ²⁵ ଅନୁସାରେ, କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ହୁଡା/ ଉଇଜାଗା ଠାରୁ ଉପତ୍ୟକା ରଣନୀତି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଜଳବିଭାଜିକାର ଉପରିଭାଗରେ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ବର୍ଷରେ ତଳଭାଗରେ ଜଳସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଜଳବିଭାଜିକାର ଉପରିଭାଗରେ ପ୍ରଥମେ କାମ କରିବା ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟ ଦ୍ୱାରା ତଳସ୍ତରରେ ପରୁମାଟି ମାଡିଯିବା କାମକୁ ରୋକାଯାଇଥାଏ । ମାତ୍ର ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, ପାଞ୍ଚଟି²⁶ ଜିଲ୍ଲାର 1162 ଜଳବିଭାଜିକା ମଧ୍ୟରୁ 77 ଟିରେ ହୁଡାଠାରୁ ଉପତ୍ୟକା ରଣନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ତଳସ୍ତରରେ କାମ କରାଯାଇଥିଲା ।

²⁵ ସାଧାରଣ ନିୟମାବଳୀ, ଆର୍.ଭି.ପି., ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ ।
²⁶ କୋରାପୁଟରେ 187 ରୁ 36 ଜଳବିଭାଜିକା, କଳାହାଣ୍ଡି 386 ରୁ 6, ନୁଆପଡା 278 ରୁ 3, ରାୟଗଡା 187 ରୁ 15 ଏବଂ ମାଲକାନଗିରିରେ 124 ରୁ 17 ଜଳବିଭାଜିକା ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ସାବଧାନତାର ସହ ହୁଡ଼ା ଠାରୁ ଉପତ୍ୟକା ରଖିନାତି ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବ । ତେବେ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିବା ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକରେ ନିୟମାବଳୀର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରାଯାଇଥିବା ସଂପର୍କରେ ଜବାବ ନୀରବ ରହିଛି ।

3.7.3.3 ଯତ୍ନ ବ୍ୟବହାର

ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସମୁଦାୟଙ୍କ ପାଇଁ ନିୟୁତ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଅବକାଶ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଏକଥା ମଧ୍ୟ ନିୟମାବଳୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯେ ଜଳବିଭାଜିକା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଧିକ ଶ୍ରମ ଗୁରୁତ୍ୱ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ନିୟୁତ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଂଯୋଜନା କରାଯିବ । ବ୍ୟୟବହୁଳ ରାଜନୀତି କାମ, ସିମେଣ୍ଟ କାମ ଓ ଯତ୍ନ ବ୍ୟବହାର ନିରୁସ୍ତାହିତ କରାଯିବ ଏବଂ ଠିକାଦାରଙ୍କ ବିନା ସହାୟତାରେ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରାଯିବ ।

ନିୟମାବଳୀର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରି ପାଞ୍ଚଟି ଜିଲ୍ଲାର 41ଟି ଜଳବିଭାଜିକାରେ କ୍ଷେତ୍ରସ୍ଥ ପୋଖରୀ, ଜଳ ଅମଳ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ/ ସଂରଚନା ପ୍ରତିରୋଧକ ହିତରେ 1.89 କୋଟି ଟଙ୍କାର²⁷ ମାଟି କାମ ଯତ୍ନ (ଜେସିବି/ ଟ୍ରାକ୍ଟର) ମାଧ୍ୟମରେ ସଂପାଦନା କରାଗଲା²⁸ ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ କ୍ଷେତ୍ର ସ୍ତରୀୟ ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କୁ ମାଟିକାମ ଯତ୍ନ ଦ୍ୱାରା ନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରୀ କରାଯିବ ।

3.7.3.4 କେନ୍ଦ୍ର ଅନୁଦାନର ଛାନ

ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପର ଅନୁମୋଦନର ଆଦେଶନାମା ଅନୁସାରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ଅନୁଦାନ ସେହି ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷର ଜୁଲାଇ ଏକ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର (ୟୁ.ସି.) ଅନୁମୋଦନକାରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠେଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସିଧାସଳଖ ଭାବରେ ଡି.ଆର୍.ଡି.ଏ/ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ପି.ଡି) କୁ ପାଖରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅବଧି ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପାଞ୍ଚଟି କିସ୍ତିରେ ପାଣ୍ଠି ଜମା କରିଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ ପର ଠାରୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ବିଗତ ବର୍ଷର ପରୀକ୍ଷିତ ଖର୍ଚ୍ଚର ବିବରଣୀର ପ୍ରଦାନ, ପ୍ରକଳ୍ପର ସନ୍ତୋଷଜନକ ପ୍ରଗତି ଏବଂ ପୂର୍ବ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅର୍ଥର 50 ପ୍ରତିଶତର ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ କିସ୍ତି ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର 2012-13 ସୁଦ୍ଧା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ 517.91 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ (କେନ୍ଦ୍ର ଭାଗ 440.65 କୋଟି ଟଙ୍କା + ରାଜ୍ୟ ଭାଗ 77.26 କୋଟି ଟଙ୍କା) 7.83 ଲକ୍ଷ

²⁷ ବଲାଙ୍ଗିର 0.91 କୋଟି ଟଙ୍କା, ନୁଆପଡା- 0.07 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଭବାନିପାଟଣା 0.26 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଦେବଗଡ଼ 0.48 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ 0.17 କୋଟି ଟଙ୍କା ।
²⁸ ସାଧାରଣ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା, ହରିୟାଲା ନାୟମାବଳୀ ଏବଂ ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ ।

ହେକ୍ଟର ଉପଚାର କରିବା ନିମିତ୍ତ 1515 ଟି ଜଳବିଭାଜିକା ଅନୁମୋଦନ (2003-07) କଲେ (ପରିଶିଷ୍ଟ - 3.7.4) । ଏହି ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣରୁ 2003-04 ରୁ 2012-13 ମଧ୍ୟରେ ସରକାର 422.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କଲେ (କେନ୍ଦ୍ର ଭାଗ 358.11 କୋଟି ଟଙ୍କା + ରାଜ୍ୟ ଭାଗ 64.25 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଯେଉଁଥିରୁ 2003-04 ରୁ 2012-13 ମଧ୍ୟରେ 6.27 ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର (80 ପ୍ରତିଶତ) କ୍ଷେତ୍ର ଉପଚାର ପାଇଁ 407.31 କୋଟି ଟଙ୍କା ଉପଯୋଗ କରାଗଲା । କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଧୂମା ପ୍ରଗତି, ନିରୁପିତ ପାଣ୍ଡର ବିନିଯୋଗ ନ କରିବା ଏବଂ ଠିକ୍ ସମୟରେ ବିନିଯୋଗ ପତ୍ର ଦାଖଲ ନ କରିବାରୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କଲେ ନାହିଁ ।

ଏହି ପ୍ରକାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଧୂମା ପ୍ରଗତି ଯୋଗୁଁ 82.54 କୋଟି ଟଙ୍କାର କେନ୍ଦ୍ର ଅନୁଦାନ ହାତଛତା ହେଲା । ଯାହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରକୃତ ଗୁଡିକ ଅସମାପ୍ତ ରହିବା ସହିତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଶେଷ ଭାଗରେ କେନ୍ଦ୍ର ଭାଗର ଦ୍ୱିତୀୟ କିଛି ମିଳିବାରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଖର୍ଚ୍ଚର ଗତି ଧିମେଇ ଯାଇଥିଲା । ସରକାର ଏକଥା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି ଏବଂ ଡିପିଏପି ର ଉପଚାର ହୋଇ ନଥିବା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଆଇଡବ୍ଲୁଏମ୍ପି ଯୋଜନାରେ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟରେ ହେକ୍ଟର ପିଛା 0.12 - 0.15 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଉପଚାର କରାଯିବ । ଯାହାହେଉନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ 2000-01, 2002-05 ଏବଂ 2006-07 ରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକୃତ ଗୁଡିକ ଡିସେମ୍ବର 2013 ସୁଦ୍ଧା ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଅଛି ।

3.7.3.5 ଅଳ୍ପ ବୃକ୍ଷରାଜୀ ବଞ୍ଚି ରହିବା

ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ଅବଧି ଶେଷରେ ପ୍ରକୃତ ସଫଳତା ପରଖିବା ପାଇଁ ନିଜସ୍ୱ ଓ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଜମିରେ ରୋପଣ କରାଯାଇଥିବା ଗଛ ମଧ୍ୟରୁ 60 ପ୍ରତିଶତ ଗଛ ବଞ୍ଚି ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସରକାର ସ୍ଥିର କଲେ (ନଭେମ୍ବର 2007) ଯେ ମୃତ୍ତିକା ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ଅନୁସାରେ ସର୍ବନିମ୍ନ 50 ପ୍ରତିଶତ ଚାରା ବଞ୍ଚିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଏହି ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଠାରୁ କମ୍ ଚାରା ବଞ୍ଚିଲେ ବନୀକରଣ ଅସଫଳ ଧରାଯିବ ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ (ଜୁନ୍ 2013) 2006-07 ରୁ 2012-13 ମଧ୍ୟରେ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାରେ 85 ଟି ଜଳବିଭାଜିକା ସମିତି²⁹ ଦ୍ୱାରା 1.31 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ବନୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା । 85 ଟି ଜଳବିଭାଜିକାର ହିତାଧିକାରୀ ମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନ କରିବାରୁ ଜଗୁଆଳି ସମସ୍ୟା, ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ମୃତ୍ତିକା ଆମ୍ଳ ଓ କାଜୁ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନ ହେବାରୁ, ବଞ୍ଚୁଥିବା ଗଛ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରସାବିତ 50 ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ହେଲା । ଏଥିରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ଉଚିତ୍ ଭାଗରେ ସ୍ଥାନ ନିରୁପଣ ନ କରିବାରୁ ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ଗଛ ବଞ୍ଚିଲା । ତେଣୁ ଏଥିରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା 56 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅପବ୍ୟୟ ହେଲା ।

²⁹ କଳାହାଣ୍ଡି -33, କୋରାପୁଟ -12 , ଦେବଗଡ - 3 , ସୁନ୍ଦରଗଡ -13 , ମାଲକାନଗିରି-23, ନୂଆପଡା -1

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ବିଭିନ୍ନ ମାଟି ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଚାରା ଚୟନ କରି ଜଳବିଭାଜିକା ଅଞ୍ଚଳରେ ହେଉଥିବା ବନୀକରଣରେ ମରୁଥିବା ଗଛ ସଂଖ୍ୟା କମ୍ କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରୀ କରାଯିବ ।

3.7.3.6 ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠି (ଏସ୍.ଏଚ୍.ଜି) କୁ ରଣ

ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା³⁰ ଅନୁସାରେ, ପି.ଆଇ.ଏ ମାନେ ପ୍ରତି ଜଳବିଭାଜିକାରେ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଭିତରେ ଏକ ଘୂର୍ଣ୍ଣାୟମାନ/ପୁନଃ ଭରଣଶୀଳ ପାଣ୍ଡି ଗଠନ କରିବେ, ଯେଉଁଥିରୁ ଆୟତ୍ତଭିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ବ୍ୟବହାରିକ ବିକାଶ ପାଇଁ (ପ୍ରତି ଏସ୍.ଏଚ୍.ଜି ପାଇଁ 0.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ନୁହେଁ) ରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଏହି ରଣ ବର୍ଷକ ମଧ୍ୟରେ ଅସୁଲ ହୋଇ ସେହି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଏସ୍.ଏଚ୍.ଜିକୁ ପୁନର୍ବାର ଦିଆଯିବ ।

ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ପରୀକ୍ଷା ମୂଳକ ଯାଞ୍ଚରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ 408 ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପରେ 2004-12 ମଧ୍ୟରେ 2365 ଏସ୍.ଏଚ୍.ଜିକୁ 5.34 କୋଟି ଟଙ୍କା ରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିବା ଏସ୍.ଏଚ୍.ଜି ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କଠାରୁ 4.82 କୋଟି ଟଙ୍କା³¹ (90 ପ୍ରତିଶତ) ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଅସୁଲ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ବକେୟା ଅର୍ଥ ଅସୁଲ କରିବାକୁ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

3.7.3.7 ଜଳବିଭାଜିକା ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଡିର ଯୋଗଦାନ ପଇଠ ନ ହେବା

ଜଳବିଭାଜିକା ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଡି (ଡବ୍ଲୁଡିଏଫ୍) ଯୋଗଦାନ ହେଉଛି ଜଳବିଭାଜିକା ଗ୍ରାମ ଚୟନ ପାଇଁ ଏକ ଅନିର୍ବାହ୍ୟ ସର୍ତ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜମିରେ କାମ ହେଲେ ଡବ୍ଲୁଡିଏଫ୍ ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟମୂଲ୍ୟର 10 ପ୍ରତିଶତ ଯୋଗଦାନ ରହିବ । ଏସ୍.ସି/ ଏସ୍.ଟି ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ଯୋଗଦାନ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରତିଶତ ହେବ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲାଭ ପାଇଁ ହେଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ/ମରାମତି ଖର୍ଚ୍ଚ ଏହି ପାଣ୍ଡି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ 88 ଜଳବିଭାଜିକାରେ 2011-12 ରେ ନିଜସ୍ୱ ଜମିରେ 6.76 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାମ ହେଲା । ଚାଷିମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଡବ୍ଲୁଡିଏଫ୍ ବାବଦରେ 35 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଇବାକୁ ଥିବାବେଳେ ମାତ୍ର 10 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହେଲା । ଯାହାଫଳରେ 25 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା³² କମ୍ ଆଦାୟ ହେଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଡବ୍ଲୁଡିଏଫ୍ ବାବଦରେ ଜମାରେ ନିଅଣ୍ଟ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହା ଆଦାୟ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

³⁰ ସାଧାରଣ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା, ହରିୟାଲା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା, ଜାବିକା ଏବଂ ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁଡିଏଫ୍ ଆରବ ।
³¹ ନବରଙ୍ଗପୁର - 0.49 କୋଟି ଟଙ୍କା, କୋରାପୁଟ - 12.5 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର - 0.33 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଦେବଗଡ-0.11 କୋଟି ଟଙ୍କା, ବଲାଙ୍ଗିର - 0.56 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଭବାନୀପାଟଣା - 0.84 କୋଟି ଟଙ୍କା, ନୂଆପଡା - 0.32 କୋଟି ଟଙ୍କା, ରାୟଗଡା - 0.63 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସୁନ୍ଦରଗଡ -0.05 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଏବଂ ମାଲକାନଗିରି- 0.21 କୋଟି ଟଙ୍କା ।
³² ବଲାଙ୍ଗିର 18 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, କଳାହାଣ୍ଡି 0.89 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ନବରଙ୍ଗପୁର -0.41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ କୋରାପୁଟ - 6.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ।

3.7.3.8 ଗୋଷ୍ଠି ସଂଚାଳନ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କ ଭାଗୀଦାରୀ

ମାର୍ଚ୍ଚଦର୍ଶିକା³³ ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧି ସମେତ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ସେମାନେ କାର୍ଯ୍ୟଭାର ଗ୍ରହଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜଳଛାୟା ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଚାଳନା ବିଷୟରେ ଗୋଷ୍ଠି ଏବଂ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣକାରୀ ଜିଲ୍ଲା, ବ୍ଲକ୍ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ତାଲିମ୍ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ପୁନଶ୍ଚ, ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସାରେ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ ରେ ଗ୍ରାମ ସଭା ପ୍ରତି ଉତ୍ତରଦାୟୀ ରହୁଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀ ସମୁଦାୟଙ୍କ ଭାଗୀଦାରୀ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଡବ୍ଲୁଡିଟିଙ୍କ ବୈଷୟିକ ସହାୟତାରେ ଗ୍ରାମସଭା ଦ୍ୱାରା ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଜଳବିଭାଜିକା କମିଟି ଗଠନ କରାଯିବ ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ପିଆଇଏ କୁହା 2009-13 ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଗୋଷ୍ଠି ସଂଚାଳନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କିମ୍ବା ତାଲିମ୍ ନ କରି ପାଞ୍ଚଟି ଜଳବିଭାଜିକାରେ 1.46 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ । ଆର୍ଭିପି ଯୋଜନାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ନଅଟି ଜଳବିଭାଜିକାରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଦେବଗଡ଼ କୌଣସି ଜଳବିଭାଜିକା ସମିତି ଗଠନ ନ କରି 2007-13 ମଧ୍ୟରେ 5.58 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ କୁହା ବ୍ଲକ୍ରେ କିଛି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା । ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ପିଆଇଏଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିବା ଅବଶିଷ୍ଟ କ୍ଷମତା ବାଦ୍ ନକରି ତାଲିମ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଶୀଘ୍ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସରକାର କହିଲେ ଯେ ଆର୍ଭିପି ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମର କାରଣ ଜାଣାଇବା ପାଇଁ ଦେବଗଡ଼ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ କୁହାଯିବ ଏବଂ କିଛି ତୃଟି ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଲେ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଦାୟୀ ରହିବେ ।

3.7.3.9 ବଳକା ରାଶି

ମାର୍ଚ୍ଚଦର୍ଶିକା³⁴ ଅନୁସାରେ ଜଳଛାୟା ପ୍ରକଳ୍ପ ର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶରୁ ଯଦି କିଛି ବଳକା ରାଶି ବଞ୍ଚୁଥିବ ତେବେ ତାହା କେବଳ ଜଳବିଭାଜିକା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଏ କଥା ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଲା ଯେ ଏନ୍ଡ୍‌ଉଡିପିଆରଏ ଯୋଜନାରେ ତାଲିମ୍ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା 80 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ସହକାରୀ ମୂଲ୍ୟକା ସଂରକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ, ଜୟପୁର, ଗାଡ଼ି ମରାମତି, ଲିଖନ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ, ଘରଭଡ଼ା ଦେୟ, କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ରର ମରାମତି ଏବଂ ନବୀକରଣ ପାଇଁ 6.44 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି ତଥା ଅବଶିଷ୍ଟ ରାଶି ମୂଲ୍ୟକା ସଂରକ୍ଷଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ହିସାବ ଖାତାରେ ପଡ଼ି ରହିଛି ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଅବ୍ୟବହୃତ ତାଲିମ୍ ରାଶିରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା 6.44 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ବଳକା ରାଶି ଫେରସ୍ତର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ତର୍ଜମା ପାଇଁ ଏସ୍‌ସିଓ, ଜୟପୁରଙ୍କ ଠାରୁ ଅପେକ୍ଷା କରାଯାଇଛି ।

³³ ହରିୟାଲା ଏବଂ ଆର୍.ଭି.ପି. ମାର୍ଚ୍ଚଦର୍ଶିକା ।

³⁴ ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ. ଏବଂ ସାଧାରଣ ମାର୍ଚ୍ଚଦର୍ଶିକା ।

3.7.3.10 କାର୍ଯ୍ୟ ମଞ୍ଜୁରୀ

ଅନୁମୋଦନ ଆଦେଶନାମା ଅନୁସାରେ ଏବଂ ବୃହତ୍ ପରିଚାଳନା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆଧାରରେ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ/ନିର୍ବାହ ହେବା ଉଚିତ୍ । ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଧିକୃତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁରୀପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଏସ୍‌ସିଓ, ଦେବଗଡ଼ ଆର୍‌ଭିପି ଯୋଜନାରେ ବରଗଡ଼ ଠାରେ ପ୍ରବେଶ ଦ୍ୱାର, ସୋପାନଶ୍ରେଣୀ ନିର୍ମାଣ ଓ ବରଗଡ଼ ଠାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉନ୍ନତି ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ବିନା ଅନୁମୋଦନରେ 18.60 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ, ଯାହା କୌଣସି ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସଂରକ୍ଷଣ କାମରେ ସହାୟକ ହେଲା ନାହିଁ ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଆର୍‌ଭିପି ଯୋଜନାରେ ଦେବଗଡ଼ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାର କାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଜଣାଇବାକୁ କୁହାଯିବ ଏବଂ ଜବାବ ମିଳିବା ପରେ ଅବଗତ କରାଇ ଦିଆଯିବ ।

3.7.3.11 ପରୁମାଟି ପରିଚାଳନା କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ନ ହେବା

ସାତବର୍ଷ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଜଳ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଏବଂ ପରୁମାଟି ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମାପିବା ପାଇଁ ଅତିକମରେ ପାଞ୍ଚଟି ଜଳବିଭାଜିକା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିକରେ ପରୁମାଟି ପରିଚାଳନା କେନ୍ଦ୍ର (ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍) ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ 2004-10 ମଧ୍ୟରେ 9.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା 13 ଟି ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ଅଟଳ ହେବାଦ୍ୱାରା ଜଳ ଏବଂ ପରୁମାଟିରେ ହୋଇଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ତଥ୍ୟ ମିଳିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି ଜାଣିବା ପାଇଁ ସଂପୃକ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପଚରାଯିବ ।

3.7.3.12 ଜଳଛାୟା ସମିତି କୁ ସଂପଦ ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ନ ହେବା

ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା³⁵ ଅନୁସାରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଳଛାୟା ପ୍ରକଳ୍ପ ମାନଙ୍କର ସଂପଦ ସବୁ ଜଳଛାୟା ସମିତିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ବିଧେୟ । ଯାହାର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଜଳବିଭାଜିକା ବିକାଶ ପାଣ୍ଡିରୁ କରାଯିବ । ପ୍ରକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟାୟମାନ ସଂପଦ ଏବଂ ଦସ୍ତାବିଜ ମାନ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବ ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଜଳଛାୟା³⁶ ଦ୍ୱାରା ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିବା 1071 ଜଳଛାୟା ପ୍ରକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା (2003-13) 332.88 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସଂପଦ ଜଳଛାୟା ସମିତି କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର

³⁵ ପ୍ରକଳ୍ପ ପର ପରିଚାଳନା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା, ହରିୟାଲା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା, ଏନ୍‌ଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ ଏବଂ ସାଧାରଣ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ।

³⁶ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼-ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି-10, ଏନ୍‌ଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ-4, ଆରଏଲଟିଏପି.-12, ତିପିଏପି-37, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼-ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି-30, ଏନ୍‌ଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ-17, ଆର୍‌ଭିପି-9, ମାଲକାନଗିରି-ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି.-40, ଏନ୍‌ଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ-6, ଆରଏଲଟିଏପି-25, ବଲାଙ୍ଗିର - ଆରଏଲଟିଏପି-28, ତିପିଏପି-72, ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି.-20, କୋରାପୁଟ - ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି.-30, ଏନ୍‌ଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ -11,

କରାଯାଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଜଳଛାୟା କମିଟିକୁ ସଂପଦର ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ନ ହେବାରୁ ଏହାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଯଦିଓ ଏହି ସମସ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପର ଅବଧି ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ରୁ ସରିଯାଇଛି, ପ୍ରକଳ୍ପର ରୁଡାକ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ପିସିଆର ଦାଖଲ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ସଂପୃକ୍ତ ଜଳଛାୟାର ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଜଳଛାୟା ସମିତିକୁ ସଂପଦର ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିସମାପ୍ତି ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବ ।

3.7.4 ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା

3.7.4.1 ପ୍ରକଳ୍ପର ଗୁଡିକ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଣ

ଭାରତ ସରକାର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟ ଆବଣ୍ଟନ ଭିତ୍ତିରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡିକ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ପୃଷ୍ଠପୋଷକତା ବିଶିଷ୍ଟ ଅଟନ୍ତି । ହେକ୍ଟର ଦର ଜଳବିଭାଜିକାର ଉନ୍ନୟନ ମୂଲ୍ୟ ଭାରତ ଓ ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟ ବହନ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।

ସାରଣୀ ନଂ.3.2 ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ଆଦର୍ଶ ଏବଂ ଜଳ ବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡିକର ପାଣ୍ଠି ଆବଣ୍ଟନ

ପରିକଳ୍ପନାର ନାମ	ମୂଲ୍ୟ ଆବଣ୍ଟନ ଭାରତ ସରକାର ଓ ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ	ହେକ୍ଟର ପିଛା ମୂଲ୍ୟ ମାନକ (ଟଙ୍କାରେ)
ଡିପିଏପି	75:25	6000
ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	11:1	6000
ଆଇଡବ୍ଲୁଏମପି	90:10	12000
ଏନଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ	90:10	12000
ଆରଭିପି	90:10	12000
ଆରଏଲଟିଏପି	100(ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ)	9500
ଜୀବିକା	100 (ପ୍ରଦେଶ ଅଂଶ)	3500

(ଉତ୍ସ - ମଞ୍ଜୁରୀ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ)

ଭାରତ ସରକାର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା (ଡି.ଆର.ଡି.ଏ) ଗୁଡିକୁ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଯିଏକି ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପାଦନ ସଂସ୍ଥା ଓ ଜଳବିଭାଜିକା କମିଟି ଗୁଡିକୁ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ଜଳ ବିଭାଜିକା କମିଟି ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପାଦନ ସଂସ୍ଥା ମାସିକ ଭୌତିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଗତି ବିବରଣୀ ଡିଆରଡିଏ / ପିଡିଏ ପାଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି । ଡି.ଆର.ଡି.ଏ/ ପିଡିଏ ଜଳବିଭାଜିକା ସେମାନଙ୍କର ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀ ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ସହିତ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି । ସମୁଦାୟ 645.68 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜଳ ବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡିକରେ 2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା । 2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ ଭାରତ ସରକାର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସମୁଦାୟ ପରିମାଣର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ବର୍ଷ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭାଜନ ପରିଶିଷ୍ଟ 3.7.5 ରେ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ଆରଏଲଟିଏପି-35, ଆରଭିପି.-9, ରାୟଗଡା - ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି-62, ଏନଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ-8, ଆରଏଲଟିଏପି-20, ନୁଆପଡା - ଡିପିଏପି -142, ଆରଏଲଟିଏପି-10, ଏନଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ -6, କଳାହାଣ୍ଡି - ଡିପିଏପି-271, ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି-12, ଆରଏଲଟିଏପି-10, ନବରଙ୍ଗପୁର - ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି-62, ଏନଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ -10, ଆରଏଲଟିଏପି- 25 ଏବଂ ଦେବଗଡ - ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି-26, ଏନଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ -3, ଆରଭିପି.-9 ଜଳଛାୟା ।

3.7.4.2 ପାଣି ନିର୍ଗମନରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ

ମଞ୍ଜୁରୀ ଆଦେଶନାମା ଓ ପ୍ରଣୀତ ନୀତି ନିୟମରେ ଯେମିତି ଅବଧାରଣ କରାଯାଇଅଛି ପାଣି ପ୍ରାପ୍ତିର 15 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପାଣି ଗୁଡ଼ିକୁ ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା/ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଜଳ ବିଭାଜିକାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପାଦନ ସଂସ୍ଥା ଓ ଜଳ ବିଭାଜିକା କମିଟିକୁ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ 2008 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ 273.77 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 232.14କୋଟି ଟଙ୍କା (85 ପ୍ରତିଶତ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ଏମ୍ କ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ତିଆରିତ ଏ / ପିଡି, ଜଳବିଭାଜିକା ମାନଙ୍କୁ 18 ଦିନରୁ 16 ମାସର ବିଳମ୍ବତା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପିଡି, ଜଳ ବିଭାଜିକା ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ 16 ଦିନରୁ 32 ମାସର ବିଳମ୍ବତା ମଧ୍ୟରେ କମିଟି ଗୁଡ଼ିକୁ ପାଣି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପାଣି ଉପଯୋଗର ବିଳମ୍ବତା ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ କିଛି ପ୍ରଦାନ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପସ୍ଥାପନାର ବିଳମ୍ବତା ଏବଂ ଶେଷରେ ଜଳ ବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପ ସମାପ୍ତିରେ ବିଳମ୍ବର କାରଣ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ପାଣି ପ୍ରବାହର ତଦାରଖ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ପାଣି ତଦାରଖ ପଦ୍ଧତିକୁ ଆପଣା ଯିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିରାକୃତ ହୋଇଛି ଯାହା ଅପ୍ରେଲ 2014 ରୁ ସମ୍ପାଦିତ ହେବ ।

3.7.4.3 ଅସଙ୍ଗତ ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ ଅଧିନରେ 2002 ରୁ 2007 ମଧ୍ୟରେ 53.89 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ 2007 ରୁ 2012 ମଧ୍ୟରେ 63.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଆର.ଭି.ପି ପାଇଁ 15.88 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ 2.31 କୋଟି ଟଙ୍କା³⁷ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣଙ୍କ ପି.ଏଲ୍ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଓ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ନ ହୋଇ ପଡି ରହିଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଆକାଉଣ୍ଟସରେ ପଡି ରହିଥିବା ପାଣିର ତୁରନ୍ତ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ପିଡି, ଜଳବିଭାଜିକା ମାନଙ୍କୁ ଓ ଅବ୍ୟୟିତ ପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟ ଅବଶେଷର ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣଙ୍କୁ ଆଦେଶ ନାମା ଜାରି କରାଯିବ ।

3.7.4.4 ଅମାମାଂଶିତ ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଆର.ଭି.ପି ଯୋଜନାର 1.13 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପାଣିର ଅନୁପଯୋଗ ହେତୁ ଅମାମାଂଶିତ ଥିଲା (ଜୁଲାଇ 2013) । ଉପରୋକ୍ତ

³⁷ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ -ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ-0.75 କୋଟି ଟଙ୍କା , ଆର.ଭି.ପି- 0.04 କୋଟି ଟଙ୍କା, ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, କୋରାପୁଟ - ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ- 0.09 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଆର.ଭି.ପି- 01 କୋଟି ଟଙ୍କା, ନବରଙ୍ଗପୁର- ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ - 0.46 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଦେବଗଡ- ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ - 0.07 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଆର.ଭି.ପି - 0.59 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସୁନ୍ଦରଗଡ - ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ- 0.13 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଆର.ଭି.ପି -0.13 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ରାୟଗଡା - ଏନ୍.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ- 0.04 କୋଟି ଟଙ୍କା ।

ବ୍ୟତିରେକ ଅନ୍ୟ ପରିକଳ୍ପନା ଗୁଡ଼ିକରେ ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ରର ବିନିଯୋଗ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା ।

ସାରଣୀ ନଂ. 3.3 ଅମାମାଂଶିତ ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ରର ପ୍ରଦର୍ଶନ

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

କ୍ର.ସଂ	ପରିକଳ୍ପନାର ନାମ	ଅବଧି	ମୋଟ ପ୍ରାପ୍ତି	ସୁସ୍ଥି ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ	ସୁସ୍ଥି ଅମାମାଂଶିତ	ଅମାମାଂଶିତ ସୁସ୍ଥିର ପ୍ରତିଶତ
1	ଡିପିଏସି(ଷଷ୍ଠ ରୁ ଦ୍ଵାଦଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ)	2000-13	153.84	129.12	24.72 ³⁸	16
2	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି(ଦ୍ଵିତୀୟ ରୁ ପଞ୍ଚମ)	2006-13	87.37	71.16	16.21 ³⁹	19
3	ଆରଏଲଟିଏପି	2008-13	72.62	42.29	30.33 ⁴⁰	42
4	ଜୀବିକା	2007-13	31.68	3.66	28.02 ⁴¹	88
	ମୋଟ		345.51	246.23	99.28	

(ଉତ୍ସ- ଏମପିଆର, ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟରୁ)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ନମ୍ବୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 10 ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ 99.28 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅନ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ବକେୟା ଅମାମାଂଶିତ ଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ।

ସରକାର ତଥ୍ୟ ସମ୍ପର୍କିତ ସ୍ଥିତିକୁ ଗ୍ରହଣ କଲେ କିନ୍ତୁ ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ରର ଉପସ୍ଥାପନା ପାଇଁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସୂଚନା ଦେଲେ ନାହିଁ ।

3.7.4.5 ଅବଶେଷ ପାଣ୍ଡିର ପ୍ରତ୍ୟାପଣ ନ ହେବା

ଭାରତ ସରକରଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ (ଜୁଲାଇ 2011) ପ୍ରାକ୍ ହରିୟାଲି (ଡିପିଏସି/ ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି), ହରିୟାଲି (ଡିପିଏସି/ ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି) ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ଯଥାକ୍ରମେ ମାର୍ଚ୍ଚ ଓ ଡିସେମ୍ବର 2012 ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ପାଦନ ହେବାର ଥିଲା । ଯେହେତୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକଳ୍ପ ଅବଧି ମାର୍ଚ୍ଚ 2012 ଓ ଡିସେମ୍ବର 2012 ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଅବ୍ୟୟିତ ଅବଶେଷକୁ ପ୍ରତ୍ୟାପଣ କରାଯିବାର ଥିଲା ।

ଭାରତ ସରକାର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ 1862 ଗୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପର⁴² ଥିବା 52.76 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅବ୍ୟୟିତ ଅବଶେଷ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ପ୍ରତ୍ୟାପଣ କରା ଯାଇ ନଥିଲା ।

³⁸ ଡିପିଏସି- ଭବାନୀପାଟଣା 8.96 କୋଟି ଟଙ୍କା, ନୂଆପଡା 5.10 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର 2.40 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗିର 8.26 କୋଟି ଟଙ୍କା ।
³⁹ ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି- ଭବାନୀପାଟଣା 0.35 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସୁନ୍ଦରଗଡ 1.34 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଦେବଗଡ 0.18 କୋଟି ଟଙ୍କା, କୋପାପୁଟ 0.97 କୋଟି ଟଙ୍କା, ମାଲକାନଗିରି 3.78 କୋଟି ଟଙ୍କା , ନବରଙ୍ଗପୁର 0.89 କୋଟି ଟଙ୍କା, ରାୟଗଡା 6.16 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର 0.43 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ବଲାଙ୍ଗିର 2.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ।
⁴⁰ ଆରଏଲଟିଏପି- ଭବାନୀପାଟଣା 1.59 କୋଟି ଟଙ୍କା, କୋରାପୁଟ 5.34 କୋଟି ଟଙ୍କା, ମାଲକାନଗିରି 11.88 କୋଟି ଟଙ୍କା, ନବରଙ୍ଗପୁର 4.10 କୋଟି ଟଙ୍କା, ନୂଆପଡା 2.09 କୋଟି ଟଙ୍କା, ରାୟଗଡା 1.69 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର 2.68 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ବଲାଙ୍ଗିର 0.96 କୋଟି ଟଙ୍କା ।
⁴¹ ଜୀବିକା- କୋରାପୁଟ 1.85 କୋଟି ଟଙ୍କା, ମାଲକାନଗିରି 5.26 କୋଟି ଟଙ୍କା, ନବରଙ୍ଗପୁର 13.04 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ରାୟଗଡା 7.87 କୋଟି ଟଙ୍କା ।
⁴² ଡିପିଏସି (635) 6.92 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି (617)12.46 କୋଟି ଟଙ୍କା , ଆରଏଲଟିଏପି (150) 14.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଜୀବିକା(460)18.98 କୋଟି ଟଙ୍କା, ସୁଧ ଡିପିଏସି ଏବଂ ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି (ଓଡବ୍ଲୁଡିଏମ କ୍ୟାଏ ରୁକ୍) 0.0063 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 0.0049 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ।

ସରକାର କହିଲେ ଯେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଅବ୍ୟୟିତ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରତ୍ୟାପଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲୁଅଛି ।

3.7.4.6 ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନାରେ ଅନିୟମିତତା

ମୋଟ 15.22 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଠିର ଅପବ୍ୟବହାର ଆରୋପ କରି ଗୋଟିଏ ଅଭିଯୋଗ ଜଣେ ପି.ଆଇ.ଏଙ୍କ⁴³ ଦ୍ୱାରା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟରୁ 10.30 ଲକ୍ଷ⁴⁴ ଟଙ୍କା ଅସାମୟିକ ପାଣ୍ଠି ଉଠାଣ ସମନ୍ୱୟ ଓ 4.91 ଲକ୍ଷ⁴⁵ ଟଙ୍କା ପ୍ରାୟକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଅଜ୍ଞାତସାରରେ ଉଠାଣ ସମନ୍ୱୟ ଥିଲା ।

ସେହିପରି ତିନି ଜଣ ପିଡି⁴⁶ ତିନି କୋଟି ଟଙ୍କା ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ପରିକଳ୍ପନା ଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ 1990 ରୁ 2009 ମଧ୍ୟରେ ଅଗ୍ରାମ ଦେଇଥିଲେ ଯାହା ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଅନୁପଯୋଗୀ ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପିଡି, ଜଳବିଭାଜିକା ମାନଙ୍କୁ ସେପରି ବିଚ୍ୟୁତିର କାରଣ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ କୁହା ଯାଉଅଛି ଏବଂ ଅନୁପଯୋଗୀ ଅଗ୍ରାମର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଖିଲାପି ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଅସାମୟିକ ଉଠାଣ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ସରକାର କହିଲେ ବିଷୟଟି ବ୍ୟାଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ତଦନ୍ତାଧୀନ ଅଛି ।

3.7.5 ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ

ଜଳ ବିଭାଜିକା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପାଦନାର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ରାଜ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ତରରେ ହେବାର ଥିଲା । ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ଜଳ ବିଭାଜିକା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକର ଭୌତିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ସଫଳତାର ତଥ୍ୟ ମାସିକ ଅଗ୍ରଗତି ବିବୃତି ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ଯାହା ମାସର ପରିକଳ୍ପନା ଅନୁଯାୟୀ ଭୌତିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଅଗ୍ରଗତି ଏବଂ କ୍ରମ ବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ଅଗ୍ରଗତିକୁ ସୂଚାଇ ଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହି ବିବୃତି ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନୁଯାୟୀ ଅଗ୍ରଗତି କିମ୍ବା ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପାଦନାରେ ଅନ୍ତରାୟକୁ ସୂଚିତ କରୁନାହିଁ । ସମ୍ପାଦିତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଭୂତଳ ଜଳ ସ୍ତର, ଚାଷ ପ୍ରଣାଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ପଡିତ ଭୂମି / ଚାରଣ ଭୂମିର ହ୍ରାସକରଣର ଭରସା ଯୋଗ୍ୟ ଓ ସାମୟିକ ତଥ୍ୟ ବଜାୟ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ସେମିତି କିଛି ତଥ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟ ନଥିଲା, ତେଣୁ ଜଳ ବିଭାଜିକା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସରକାର କହିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ କ୍ଷେତ୍ର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପାଦିତ ଜଳ ବିଭାଜିକା ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଭର ଯୋଗ୍ୟ ସାମୟିକ ଭୂତଳ ଜଳ ସ୍ତର ସମନ୍ୱୟ ତଥ୍ୟ, ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପରିବର୍ତ୍ତନ, ପଡିତ ଭୂମି / ଚାରଣ ଭୂମିର ହ୍ରାସକରଣ, ଭବିଷ୍ୟତରେ ଯେକୌଣସି ପରିକଳ୍ପନାର ଜଳ ବିଭାଜିକା

⁴³ ପିଆଇଏ- ଥୁଆମ୍ବୁଲ ରାମପୁର-II, କଳାହାଣ୍ଡି

⁴⁴ ଡିଜିରିଟୁଆଁ ଝରଣା, କୋଦାବେଡା ନଳା, ବାଗବୋମାଳା, ଥୁଆମ୍ବୁଲ ରାମପୁର-II ର ଚିଙ୍ଗଦା ଝରଣା ଏବଂ ଝଙ୍କାରନଳା ଏମତବୁଏସ, କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲା ।

⁴⁵ ଡିଜିରିଟୁଆଁ ଝରଣା, କୋଦାବେଡା ନଳା, ଥୁଆମ୍ବୁଲ ରାମପୁର-II ର ତୁଙ୍ଗୁରିଝରଣା ଏବଂ ଝଙ୍କାରନଳା ଏମତବୁଏସ, କଳାହାଣ୍ଡି ।

⁴⁶ ପିଡି ବଲାଙ୍ଗିର 0.08 କୋଟି ଟଙ୍କା, କଳାହାଣ୍ଡି 0.13 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ରାୟଗଡା 2.79 କୋଟି ଟଙ୍କା ।

ପ୍ରକଳ୍ପର ସମ୍ପାଦନା ସମୟରେ ଏବଂ ଚାଲୁ ରହିଥିବା ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବ ସମାକ୍ଷା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବ ।

3.7.6 ଉପସଂହାର

ବିଭିନ୍ନ କୈଣ୍ଡିକ ପୃଷ୍ଠପୋଷକତା/ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ପରିକଳ୍ପନା ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ପତ୍ର ସମାକ୍ଷା ପ୍ରକଟ କଲା ଯେ ଶିଖରରୁ ଉପତ୍ୟକା କୌଶଳ କିଛି ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଆପଣା ଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପ ଯୋଜନାର ମନୋନୟନ ଅଯୋଗ୍ୟ ଭୂମିରେ କରାଯାଇଥିଲା । ସକ୍ଷ ପାଣ୍ଠିର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହେତୁ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପାଦନାରେ ମନ୍ଦୁର ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଜଳବିଭାଜିକା ଗୁଡ଼ିକ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା ।

ପରିକଳ୍ପନା ପାଣ୍ଠି ଗୁଡ଼ିକୁ 16 ଦିନରୁ 32 ମାସର ବିଳମ୍ବତାରେ ଜଳବିଭାଜିକା କମିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପାଦନାରେ ମନ୍ଦୁର ଗତି ହେତୁ 82.54 କୋଟି ଟଙ୍କା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ହରାଇଯାଇଥିଲା । ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ସାରିଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ଜଳବିଭାଜିକା କମିଟି ଗୁଡ଼ିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପାଦନାରେ ମୋଟ 394.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଫଳପ୍ରସ୍ତୁ ଓ ବର୍ଜନୀୟ ଥିଲା ।

3.8 କୃଷି ସମନ୍ବୟ ସରଞ୍ଚାମ ଓ ଉପକରଣ ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ଯୋଗାଣ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ରାଜ୍ୟ କୃଷି ନୀତି 2008 ରେ ଘୋଷଣା କଲେ ଯେ ସଠିକ୍ କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଗୁଡ଼ିକୁ ବୃହତାକାର ଅର୍ଥଗତ ସହାୟତା ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ଉପଲବ୍ଧକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରି କୃଷି ଯାନ୍ତ୍ରୀକରଣକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯିବ । ଷ୍ଟେଟ୍ ପ୍ଲାନ, ଡ୍ୱାର୍କ ପ୍ଲାନ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କୃଷି ବିକାଶ ଯୋଜନା (ଆରକେଭିଡ୍ୱାଇ) ଯେଉଁଠା କି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଶତ ପ୍ରତିଶତ ସହାୟତା ଥିବା ଏକ ପରିଯୋଜନା, ଏମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଯେଉଁ ପାଣ୍ଠି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତାହା କୃଷି ଯାନ୍ତ୍ରୀକରଣକୁ ସର୍ବସିଦ୍ଧି ପ୍ରଦାନ କରେ । ପରିଯୋଜନାର ସମାକ୍ଷାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବ ପ୍ରକଟ ହେଲା ।

3.8.1 ଭୁଲ ସର୍ବସିଦ୍ଧି

ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ବୈଷୟିକ କମିଟି (ଏସ୍.ଏଲ୍.ଟି.ସି) ଏହା ଦାବୀ କଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2008) ଯେ ହାଇଡ୍ରଲିକ୍ ଟ୍ରେଲରର ନିର୍ମାତାମାନେ ସର୍ବସିଦ୍ଧି ପରିଯୋଜନାରେ ଉପକରଣର ବିକ୍ରି ସମୟରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଓଜନ ସେତୁ ଓ ଏଥିରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ଟ୍ରେଲର ଓଜନକୁ ଅଧିପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ସଂଯୋଗ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯେହେତୁ ହାଇଡ୍ରଲିକ୍ ଟ୍ରେଲରର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ଓଜନ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଘଟକ । ଏସ୍.ଏଲ୍.ଟି.ସି ର ବିବରଣୀରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଗଲା ଯେ ବିନା ଓଜନ ସେତୁ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଦସ୍ତଖତରେ ସର୍ବସିଦ୍ଧି ର ଦାବୀ, ସର୍ବସିଦ୍ଧି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବ ନାହିଁ । ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ 113 ଟି ହାଇଡ୍ରଲିକ୍ ଟ୍ରେଲରସ୍ ପାଇଁ ସର୍ବସିଦ୍ଧି ଦାବିରେ ଓଜନ ସେତୁ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ଓ 24 ଟି ମାମଲାରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କର ତତ୍କ୍ଷଣ ଚାହିଦା ଯୋଗୁଁ ଟ୍ରେଲର ଯୋଗାଣ କରାଗଲା ଏବଂ ଉପେକ୍ଷା ଇଚ୍ଛାକୃତ ନଥିଲା ।

3.8.2 ହିତାଧିକାରୀଙ୍କର ସ୍ୱଳ୍ପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତତା

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କୃଷି ଯାନ୍ତ୍ରୀକରଣ ମାର୍ଗଦର୍ଶୀ ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯେ, 16 ପ୍ରତିଶତ ହିତାଧିକାରୀ ତତ୍ପରିଲଭୁକ୍ତ ଜାତିରେ, 8 ପ୍ରତିଶତ ତତ୍ପରିଲଭୁକ୍ତ ଉପଜାତିରେ ଓ 30 ପ୍ରତିଶତ ମହିଳା ଚାଷୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଛନ୍ତି । ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ମହିଳା ଚାଷୀ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ସବସିଡି ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ 2008-09 ରୁ 2010-11 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୃଷି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ (ଡି.ଏ.ଏଫ.ସି) ଦ୍ୱାରା ତଥ୍ୟ ଅନୁରକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 2011-12 ଏବଂ 2012-13 ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ମହିଳା ହିତାଧିକାରୀ ଯଥାକ୍ରମେ କେବଳ 5 ପ୍ରତିଶତ ଓ 6 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲେ । ତତ୍ପରିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଶତକଡ଼ା ହାର 2011-12 ଏବଂ 2012-13 ରେ ଯଥାକ୍ରମେ 25 ପ୍ରତିଶତ ଓ 24 ପ୍ରତିଶତ ହ୍ରାସ ପାଇଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ମହିଳା ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଜମି ବନ୍ଧକ ପକାଇ ବ୍ୟାଙ୍କ ରଣ ଉପଲକ୍ଷ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ ଯେହେତୁ ଜମିର ଦଲିଲ ପୁରୁଷ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନାମରେ ଥିଲା । ସେହିପରି, ତତ୍ପରିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି ଏବଂ ତତ୍ପରିଲଭୁକ୍ତ ଉପ ଜାତି ହିତାଧିକାରୀ ମାନେ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ରଣ ପାଇବା ଲାଗି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅମାନତ ଯୋଗାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

3.8.3 ନିଶ୍ଚିତ ପାଣ୍ଠି

ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ ନିଗମ (ଏ.ପି.ଆଇ.ସି.ଓ.ଏଲ) ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ, ଜିଲ୍ଲା କୃଷି ଅଧିକାରୀଙ୍କଠାରୁ ସବସିଡି ଦାବୀ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ସବସିଡିକୁ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରିବ । ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ସବସିଡି ଯାହାର ମୂଲ୍ୟ 10.71 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 48.98 କୋଟି ଯଥାକ୍ରମେ ଆପିକଲ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଅନୁପଯୋଗ ରହିଗଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ପରମିଟ୍ ପ୍ରଦାନରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରିବା ପରେ, ଅତିମ ସବସିଡି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

3.8.4 ଅବ୍ୟୟୀତ ରାଶିର ବିନିଯୋଗ ପତ୍ର

ପାଣ୍ଠିର ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ କୃଷି ବିଭାଗ, ସବସିଡିର ଓ ମଞ୍ଜୁରୀ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପରିଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ସବସିଡି ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଅଧିକାଂଶ ମାମଲାରେ ଏକଦା ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ହୋଇ ସାରିବା ପରେ ଏହା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଦର୍ଶାଯାଉଛି । ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ ନିଗମ (ଆପିକଲ) ଓ ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା କୃଷି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପଠାଯାଇଥିବା ବିନିଯୋଗ ପତ୍ର ଯାହା କୃଷି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ (ଡି.ଏ.ଏଫ.ସି) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ବ୍ୟୟକୁ ତୁଳନା କଲେ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ 143.80 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅବ୍ୟୟୀତ ରହିଗଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ଯାହାକି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ବିବୃତ୍ତିରେ ବ୍ୟୟୀତ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ଅସଙ୍ଗତ ବିବରଣୀ ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜବାବ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳିପାରି ନାହିଁ ।

3.8.5 ବିନିଯୋଗ ପତ୍ରର ଉପସ୍ଥାପନ

କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ସବସିଡିର ଦେୟ ପରେ ବିଭାଗରେ ବିନିଯୋଗ ପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପଡିଥିଲା । ପାଣ୍ଟିର ବିନିଯୋଗ ଓ ବିନିଯୋଗ ପତ୍ରର ଉପସ୍ଥାପନ ଉଭୟଙ୍କର ସ୍ଥିତି ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଗଲା ।

- i. ଆପିକଲ ଓ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ (ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ) 575.75 କୋଟି ଟଙ୍କା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ 2008-09 ରୁ 2012-13 ମସିହା ମଧ୍ୟରେ କିନ୍ତୁ କେବଳ 209.75 କୋଟି ଟଙ୍କା (36 ପ୍ରତିଶତ) ଲୋକାର୍ପଣ କରିଲେ ଏବଂ ବିନିଯୋଗ ପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କଲେ । ଅବଶିଷ୍ଟ ରାଶି ଅବ୍ୟୟ ରହିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ।
- ii. ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଷ୍ଟେଟ୍ ପ୍ଲାନରେ 229.29 କୋଟି ଟଙ୍କା (81 ପ୍ରତିଶତ) ର ବିନିଯୋଗପତ୍ର ପଡିରହିଥିଲା । ଡ୍ଵାର୍କ୍ ପ୍ଲାନରେ ଲୋକାର୍ପଣ ହୋଇଥିବା 63.34 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ, 26.32 କୋଟି ଟଙ୍କା (45 ପ୍ରତିଶତ) ର ବିନିଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ପଡି ରହିଥିଲା । ଆର.କେ.ଭି.ଡ୍ଵାଇ ରେ ଲୋକାର୍ପଣ ହୋଇଥିବା 252.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ, 117.48 କୋଟି ଟଙ୍କା (48 ପ୍ରତିଶତ) ବିନିଯୋଗ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପଡିରହିଥିଲା ।
- iii. କୃଷି ବିଭାଗର ଜିଲ୍ଲା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୁଡିକ 2008-13 ମଧ୍ୟରେ 32.42 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଓ 2.57 କୋଟି ଟଙ୍କା ଲୋକାର୍ପଣ କରିଥିଲେ । ଅବଶିଷ୍ଟ ରାଶି 29.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅବ୍ୟୟୀତ ରହିଗଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଆପିକଲ, ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଓ ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ବିନିଯୋଗ ପତ୍ର ଗୁଡିକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

3.8.6 କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପରିଚାଳନା ଓ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

ମାର୍ଗଦର୍ଶୀକାରେ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇଛି ଯେ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଏକ ଅଙ୍ଗୀକାର ପତ୍ର ଦେବେ ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ଯେ ସେମାନେ ଯତ୍ନପାତି ଗୁଡିକୁ ଦୁଇରୁ ତିନି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କରିବେ ନାହିଁ । ବିଭାଗ ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ସତ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ସଂଚାଳନା କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନପାତି ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ତଥାପି ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ କୌଣସି ସତ୍ୟ ପ୍ରମାଣ 2008-13 ମଧ୍ୟରେ ସଂଚାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଯେ ଯତ୍ନପାତି ବାସ୍ତବରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) ଯେ ଏହା ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିଲା ।

ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ପରିବେଶ ବିଭାଗ

3.9 ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ହୋଇ ନଥିବାରୁ ଏବଂ ବିଭାଗୀୟ ତ୍ରେଜରର ବ୍ୟବହାର ହୋଇନଥିବା ହେତୁ 1.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା

ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ହୋଇ ନଥିବାରୁ ଏବଂ ବିଭାଗୀୟ ତ୍ରେଜରର ବ୍ୟବହାର ହୋଇନଥିବା ହେତୁ 1.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା

ଚିଲିକା ହ୍ରଦର ପାଣି ବିନିମୟ ଏବଂ ଲବଣତା କ୍ରମ ନିମ୍ନ ସ୍ତର ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ପଚୁ ଖୋଳା କାର୍ଯ୍ୟ ଏହା ଏକ ଅବିରତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଟେ । ଚିଲିକା ଉନ୍ନୟନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ସିଡିଏ) ଦ୍ୱାରା 2006-10 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ଦ୍ୱାଦଶ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ଅଧିନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା ପାଣ୍ଠିରୁ ସଞ୍ଚାଳିତ ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଜାଗା ଗୁଡ଼ିକରେ ଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଖୋଳାଯିବାକୁ ଥିବା / ପଚୁ ଉଠା ରୁଚ୍ଛି ଗୁଡ଼ିକ ତିସେମ୍ବର 2006 ଏବଂ ମେ 2009 ମଧ୍ୟରେ 12.78 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ 16.95 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ଖୋଳିବା ପାଇଁ ତିନୋଟି ସିଡିଏର ତ୍ରେଜରଗୁଡ଼ିକରେ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ରୁଚ୍ଛିରେ ଉଡା ତ୍ରେଜରରେ ଜଣେ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ସିଡିଏରେ ନିଜର ଯତ୍ନପାତି ସହିତ ଦୁଇଟି ତ୍ରେଜର ଅଛି । ଖୋଳିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟର ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କର ଲାଭ ବାବଦରେ 10 ପ୍ରତିଶତ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ନଥିପଡ଼ୁର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚରୁ ପ୍ରକଟିତ ହେଲା ଯେ ରୁଚ୍ଛିଗୁଡ଼ିକରେ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କର ଲାଭ ବାବଦରେ 1.16 କୋଟି ଟଙ୍କା (12.78 X 10/110) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଏହା ପରିହାର ହୋଇପାରିଥାନ୍ତା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାହ ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଜଣାଗଲା ଯେ ତିସେମ୍ବର 2008 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2009 ମଧ୍ୟରେ ପାଲୁର କେନାଲ ଖୋଳିବାକୁ ଠିକାଦାରଙ୍କର ତ୍ରେଜରକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ସିଡିଏ ଦ୍ୱାରା 1.02 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଦୁଇଟି ତ୍ରେଜର ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ତ୍ରେଜରର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା । ସିଡିଏର ତ୍ରେଜର ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର ନକରିବା ଦ୍ୱାରା ଉଡା ବାବଦରେ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ 0.46 କୋଟି ଟଙ୍କା ସାମିଲ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ, ସମୁଦାୟ 1.62 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜୁନ/ଜୁଲାଇ 2013) ଯେ ଖୋଳିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ମାନର ବିଶେଷିତ କାମ ଅଟେ ଯାହାପାଇଁ ବିଶେଷିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ କୁଶଳୀ କର୍ମଚାରୀ ଯାହାର 10 ରୁ 15 ବର୍ଷ ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବା ଦରକାର । ଯେହେତୁ ଖୋଳା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ତେଣୁ ଖୋଳା ହେବା କାର୍ଯ୍ୟ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ଅନୁଯୋଜନା କରାଯାଇଥିଲେ 10 ପ୍ରତିଶତ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଲାଭ ବାବଦରେ ଏବଂ ତ୍ରେଜରର ଉଡା ବାବଦରେ ଦେୟ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା ।

3.10 ବାସ୍ତବିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୂଲ୍ୟର ଅଣ ଆଦାୟ

ଜଙ୍ଗଲ ଜମିର ଅନ୍ୟତ୍ର ଉପଯୋଗ ପାଇଁ 24.77 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବାସ୍ତବିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୂଲ୍ୟର ଅଣ ଆଦାୟ

ଜଙ୍ଗଲ (ସଂରକ୍ଷଣ) ନିୟମ, 1980 ଅଧିନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପରିବେଶ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ମହାଲକ୍ଷ୍ୟ (ଏମଓଇଏଫ) ଆଦେଶ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2003) ଅନୁସାରେ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା

ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଅଣ ବନ ବିନିଯୋଗ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦେଇପାରନ୍ତି । ଏମ୍‌ଓଇଏଫ ଦ୍ୱାରା ରୂପାନ୍ତ (କ୍ଷେତ୍ର-II) ଅନୁମୋଦନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିର ବାସ୍ତବିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୂଲ୍ୟ (ଏନ୍‌ପିଭି)ର ସମସ୍ତ ଦେୟ ପଇଠ କରିବା କଥା । ପୁନଶ୍ଚ ଜଙ୍ଗଲର ପ୍ରମୁଖ ମୁଖ୍ୟ ସଂରକ୍ଷକ, ଓଡ଼ିଶା ଜାରୀ କରିଥିବା ପରିପତ୍ର (ମେ 2010) ଅନୁସାରେ, ଏନ୍‌ପିଭି ସମୁଦାୟ ଜଙ୍ଗଲ ଜାଗା ପାଇଁ ଏମିତିକି ଏଫସି ନିୟମ 1980 ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ମଞ୍ଜୁରୀ ହୋଇଥିବା ଖଣି ବିଦ୍ୟା ପଟ୍ଟାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିବା ଜାଗାଗୁଡ଼ିକ ଦେୟ ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

11ଟି ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଜନ⁴⁷ର ନଥିପତ୍ରର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚରୁ ପ୍ରକଟିତ ହେଲା (ଜାନୁଆରୀ ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ଯେ ଏମ୍‌ଓଇଏଫ 1348 ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ ଜମିର 10 ଟି ବ୍ୟବହାରିକ ସଂସ୍ଥା ସପକ୍ଷରେ ଅଣ ଜଙ୍ଗଲ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ 97.80 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏନ.ପି.ସି ର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ମୂଲ୍ୟ ବାବଦରେ ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ସେଥିରୁ ମାତ୍ର 73.04 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟବହାରିକ ସଂସ୍ଥାଠାରୁ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା ଯଦିଓ ଚାରିରୁ 11 ବର୍ଷ ଅତିବାହିତ ହୋଇସାରିଥିଲା । ବଳକା 24.77 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦେୟ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଞ୍ଜୁରୀ ରଦ୍ଦ ହୋଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ 24.77 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 2.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବହାରିକ ସଂସ୍ଥା ଜମା କରିଛନ୍ତି । ଅବଶିଷ୍ଟ 10 ଟି କେସରେ ଖିଲାପ ବ୍ୟବହାରିକ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ସଂପୃକ୍ତ ଡିଏଫ୍‌ଓ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭାଗରେ ଏନପିଭି ର 22.33 କୋଟି ଟଙ୍କା ଶୀଘ୍ର ଜମା କରିବା ପାଇଁ ଅନୁଦେଶ କରାଯାଇଛି । ସରକାର ପୁନର୍ବାର ଜଣାଇଲେ ଯେ ଖିଲାପି ବ୍ୟବହାରିକ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁନର୍ବାର ଏନପିଭି ଜମା କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ସ୍ତୁଳେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

ପୂର୍ତ୍ତ ବିଭାଗ

3.11 ଦକ୍ଷିଣ-ଉତ୍ତର-ସଂଯୋଗିକରଣ ରାସ୍ତା ପ୍ରକଳ୍ପ

3.11.1 ଉପକ୍ରମ

ରାଜ୍ୟର ମାଲ ଓ ଯାତ୍ରୀ ପରିବହନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରେଳପଥ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିପାରୁ ନଥିବାରୁ ସଠିକ ପଥ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଓଡ଼ିଶା ସାମାନ୍ତ ଆଦିବାସୀ ଇଲାକାର ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ ସହିତ ମାଓ ହିଂସା ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ମୋଗୁ-ମାଲକାନଗିରି ସହିତ ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ସାମା ସହିତ ସଂଯୋଗ କରୁଥିବା ଦକ୍ଷିଣ-ଉତ୍ତର କରିତରର ଉନ୍ନତି କରଣ କାର୍ଯ୍ୟ 2007-08 ରୁ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉକ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପୂର୍ତ୍ତ ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱ । ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାର ମିତବ୍ୟୟ, ଦକ୍ଷତା ଓ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ତ୍ତ ବିଭାଗ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯନ୍ତ୍ରୀ (ସିଭିଲ), ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଚୟନ

⁴⁷ ଆଠଗଡ଼, ରାୟଗଡ଼ା, କଳାହାଣ୍ଡି (ଦକ୍ଷିଣ), ବଲାଙ୍ଗିର, ନରଙ୍ଗପୁର, ରାଉରକେଲା, ଦେବଗଡ଼, ବାରିପଦା, କେନ୍ଦୁଝର, ରାଜନଗର (ଡବ୍ଲୁଏଲ୍) ଏବଂ ଅନୁଗୁଳ ।

କରାଯାଇଥିବା 10 ଟି ବିଭାଜନ ଅଫିସ⁴⁸ ରେ ରଖାଯାଇଥିବା ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ନଥିପତ୍ର ଓ ତଥ୍ୟକୁ ସଂଗ୍ରହ ଓ ଜୁଲାଇ 2013 ମଧ୍ୟରେ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା ।

3.11.2 ପ୍ରକଳ୍ପ ଯୋଜନା

ବିଜୟଦ୍ରୋଣା ରାଷ୍ଟ୍ରୀ ରାସ୍ତା ଆନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ (236 କିମି) ରୁ ବାହାରି ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟ ଦେଇ (1219 କିମି) ଝାରଖଣ୍ଡ (177 କିମି) ରେ ଶେଷ ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଯାଇଥିବା ରାସ୍ତା ମଧ୍ୟରୁ 239.30 କିମି ଜାତୀୟ ରାଜପଥ (ଏନଏଚ) ଏବଂ 979.70 କିମି ରାଜ୍ୟ ରାଜପଥ/ ମୁଖ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ରାସ୍ତା/ ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ରାସ୍ତା/ ଗ୍ରାମ୍ୟ ରାସ୍ତା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ଓଡ଼ିଶାର 979.70 କି.ମି. ମଧ୍ୟରୁ 600 କି.ମି. ରାସ୍ତା ମାର୍ଚ୍ଚ 2014 ସୁଦ୍ଧା ଉନ୍ନତୀକରଣ ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର 1200 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଆନୁମାନିକ ମୂଲ୍ୟରେ ମଞ୍ଜୁର (ଅକ୍ଟୋବର 2010) କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର 570.92 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ 280.05 କି.ମି. ରାସ୍ତା ଉନ୍ନତୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ମାର୍ଚ୍ଚ 2014 ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ହାତକୁ ନେଇଛନ୍ତି (2007-12) । ଅବଶିଷ୍ଟ 60 କି.ମି. ଉନ୍ନତୀକରଣ କାମ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ସହାୟତା / ଭାରତ ସରକାର ପାଣ୍ଠିରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2014 ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ ।

ଅବାଧ ବାଣିଜ୍ୟ ପ୍ରବାହିତ କରିବା ପାଇଁ ରାସ୍ତାର ଦୂରତା, ଯାନ ଚାଳନା ବ୍ୟୟ, ଗମନ ସମୟ, ରାସ୍ତାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ କମାଇବା ସହିତ ନିୟୁତ୍ତ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏବଂ ଲୋକ ଓ ସରକାରଙ୍କର ଯୋଗାଯୋଗ ଦୂରତା କମାଇବା ପ୍ରକଳ୍ପର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟର ସାମାନ୍ତ ଆଦିବାସୀ ଜିଲ୍ଲା⁴⁹ ମାନଙ୍କରେ ମାଓ ଦମନ କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ରାସ୍ତା ଦକ୍ଷ ନେଟ ଡ୍ରାକ୍ ଯୋଗାଇ ଦେବ ।

3.11.3 ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା

3.11.3.1 ରାସ୍ତାର ବିକାସ ପାଇଁ ଅଖଣ୍ଡତା ଯୋଜନାର ଅଭାବ

ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପରିଯୋଜନା⁵⁰ ମାଧ୍ୟମରେ ରାସ୍ତାର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶ ବିକାଶ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଥିଲା । ଉପଲବ୍ଧ ସମ୍ବଳ (ପରିଶିଷ୍ଟ 3.11.1) ଅନୁସାରେ ରାସ୍ତା ଅଂଶ ଗୁଡ଼ା ରାସ୍ତାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡିତ କରି ଉନ୍ନତୀକରଣ ପାଇଁ ହାତକୁ ନିଆ ଯାଇଥିଲା । ପ୍ରକଳ୍ପର ସମାପନ ଅବସ୍ଥା ପରିଶିଷ୍ଟ 3.11.2 ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

2007-13 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୁଦାୟ ରାସ୍ତା ବିକାଶର ସଫଳତା ପ୍ରକଳ୍ପ ଦୃଷ୍ଟିରୁ 50 ପ୍ରତିଶତ (34 ରୁ 17) ଏବଂ ଦୂରତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମାତ୍ର 33 ପ୍ରତିଶତ (920 କିମିରୁ 302.78 କିମି) କେବଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

⁴⁸ ରାଇଲଙ୍ଗପୁର, କେନ୍ଦୁଝର, ସମଲପୁର, ଫୁଲବାଣୀ, ଗଂଜାମ-I, ଭଂଜନଗର, ରାୟଗଡ଼ା, କୋରାପୁଟ, ଜୟପୁର ଏବଂ ମାଲକାନଗିରି (ରାସ୍ତା ଓ ଗୃହ ବିଭାଜନ) ।

⁴⁹ ମାଲକାନଗିରି, କୋରାପୁଟ, ରାୟଗଡ଼ା, ଗଜପତି, ଗଂଜାମ, କନ୍ଧମାଳ, ବୌଦ୍ଧ, ସମ୍ବଲପୁର, ଅନୁଗୁଳ, ଦେବଗଡ଼, କେନ୍ଦୁଝର ଏବଂ ମୟୂରଭଂଜ ।

⁵⁰ ଅତିରିକ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା(ଏସିଏ), କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରାସ୍ତା ପାଣ୍ଠି(ସିଆରଏଫ), ଯୋଜନା କମିଶନ ଆଲୋକେସନ(ପିସିଏ) , ରାଜ୍ୟ ପୁନ(ଏସପି), ସତର ଷ୍ଟେଟ୍ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ସଂଯୋଗକରଣ ଆଲୋକେସନ(ଏସଏଆରସିଏ), ରାସ୍ତା ଗମନାଗମନ ଏବଂ ହାଇ ଷ୍ଟେ ମହଣାଳୟ(ଏମଓଆରଟି ଆଣ୍ଡ ଏଚ) ଏବଂ ବାମ ଉପକ୍ରମ(ଏଲଡବ୍ଲୁ) ।

ହୋଇ ପାରିଥିଲା । ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାରେ ଖିଲାପ କମ୍ ସଫଳତାରେ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଥିଲା । 10 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପର 639.95 କିମି ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ମାର୍ଚ୍ଚ 2014 ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ଏମ.ଓ.ଆର.ଟି ଆଣ୍ଡ ଏଚ 1194.98 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ବେଳେ ମାତ୍ର 53.11 କିମି (8 ପ୍ରତିଶତ) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନଥିଲା (ଜୁନ୍ 2013) । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଚାରି⁵¹ ଗୋଟି ଯୋଜନାର 304.80 କିମି ସାମାନ୍ତରାଣୀ କୋରାପୁଟ, ରାୟଗଡ଼ା, ମାଲକାନଗିରି ଓ ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାର ରାସ୍ତା ଉନ୍ନତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ କେତେକ କାମ ଆରମ୍ଭ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ନଥିଲା ।

3.11.3.2 ଖିଲାପ କରିଥିବା ଠିକାଦାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାରେ ଅବହେଳା

ଠିକାଦାରମାନେ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣର ଚୁକ୍ତି ମୁତାବକ ଅନୁମୋଦିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଯଦି କୌଣସି ଅନୁପାତିକ ବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅସଫଳତା ଦେଖା ଦିଏ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାପ୍ତି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଭରଣା ଯୋଗ୍ୟ କ୍ଷତି ବାବଦକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ମୂଲ୍ୟର 10 ପ୍ରତିଶତ ଆଦାୟ କରିବା ଉଚିତ । ଯଦି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ ଖିଲାପ ଦେଖାଦିଏ ନିଯୁକ୍ତ ଦାତା ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ମୂଲ୍ୟର 20 ପ୍ରତିଶତ ଜୋରିମାନା ଆକାରରେ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦାୟ କରି ଚୁକ୍ତି ବାତିଲ କରି ପାରିବେ ।

ବାରମ୍ବାର ଚେତାବନୀ ସତ୍ତ୍ୱେ 20 ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ଠିକାଦାରମାନେ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରିନଥିଲେ । ଚାରିଗୋଟି ବିଭାଜନ⁵²ର ନିର୍ବାହ ଯତ୍ନା ଭରଣା ଯୋଗ୍ୟ କ୍ଷତି ବାବଦକୁ 33.42 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରି ନଥିଲେ । ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ⁵³ର ଚୁକ୍ତିକୁ ବାତିଲ କରି ମାତ୍ର 3.10 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠିକାଦାରଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିଲା । ସମୁଦାୟ 36.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅସୁଲ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ୟ ଜାଗାରେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ମାନେ ମାତ୍ର 4.93 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ/ ସ୍ଵୀକୃତ କରିଥିବା ବେଳେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ଆଦାୟ କରି ନଥିଲେ ।

3.11.4 ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ କାରୀତାରେ ତ୍ରୁଟି

ଓଡିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା ଯତ୍ନାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିୟମ ସ୍ଥିର କରିଛି ଯେ ସେମାନେ ପ୍ରକଳ୍ପମାନଙ୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା କରିବାରେ ମିତବ୍ୟୟ, ଦକ୍ଷତା ଓ ଫଳପ୍ରଦତା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ସମୟରେ ପାଳନ କରିବେ । ନିମ୍ନ ଅଭାବ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।

⁵¹ ଜୟପୁର –ମୋରୁ ରାସ୍ତାର 16 ରୁ 102 କିମି ଓ 149 ରୁ 202 / 700 କିମି ର ଉନ୍ନତିକରଣ କାମ, କୋରାପୁଟ ରାୟଗଡ଼ା – ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି ରାସ୍ତାର 0 ରୁ 30 କିମି, 58 ରୁ 99 କିମି ଏବଂ 149 ରୁ 160 କିମି ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମପୁର ରାୟଗଡ଼ା ରାସ୍ତାର 67/00 to 150/100 କିମି ।
⁵² କୋରାପୁଟ, ପୁଲବାଣୀ, ସମଲପୁର ଏବଂ ଭଞ୍ଜନଗର (ରାସ୍ତା ଏବଂ ଗୃହ) ବିଭାଜନ ।
⁵³ କୋରାପୁଟ ରାୟଗଡ଼ା ରାସ୍ତା (ଏସଏଚ-4) 30 କିମି ରୁ 40 କିମି ର ଉନ୍ନତିକରଣ ।

3.11.4.1 ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଅସମାନତା

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଭାରତ ଓ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା 34 ଗୋଟି ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରୁ 24 ଟିର ଅଟକଳର 10 ପ୍ରତିଶତ ଉପରିଦେୟ ଓ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଲାଭାଂଶକୁ ନେଇ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ । ଅବଶିଷ୍ଟ 10 ଟି ଯୋଜନାର ଆର୍ଥିକ ଓ ବୈଷୟିକ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଏମଓଆର ଆଣ୍ଡ ଏଚ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ସାତ⁵⁴ ଗୋଟି ଯୋଜନାର (3 ଗୋଟିର ଅଟକଳ ଲେଖା ପରୀକ୍ଷାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା) ଅଟକଳରେ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ର ଉପରି ଦେୟ ବାବଦକୁ 8 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ଠିକାଦାର ଲାଭାଂଶ ବାବଦକୁ 10 ପ୍ରତିଶତ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏଣୁ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଅସମାନତା ଯୋଗୁଁ 7 ଗୋଟି ଯୋଜନାରେ ଉପରି ଦେୟ ବାବଦକୁ ଅଧିକ 77.24 କୋଟି ଟଙ୍କା⁵⁵ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଲା ।

ଦକ୍ଷିଣ-ଉତ୍ତର କରିଡରର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ତେଚ

ସରକାର କହିଲେ ଯେ ଏମଓଆର ଆଣ୍ଡ ଏଚ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା କରିଥିବାରୁ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଏମଓଆର ଆଣ୍ଡ ଏଚ ତାଟା ବହି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ 24 ଗୋଟି ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରୁ 21 ଗୋଟି ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଅଟକଳରେ 10 ପ୍ରତିଶତ ଉପରିଦେୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

3.11.4.2 ଉପଲକ୍ଷ ମାଟି ବ୍ୟବହାରରେ ବିଫଳତା

ଏମ୍ ଓ ଆର.ଟି ଆଣ୍ଡ ଏଚ୍ ସ୍ୱତ୍ୱାକରଣ ଅନୁକରଣ କରି ଆଡିବନ୍ଧ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ 34 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପର କାମ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏମଓଆରଟି ଆଣ୍ଡ ଏଚ୍ ବୈଷୟିକ ସ୍ୱତ୍ୱାକରଣ ଅନୁଯାୟୀ ସେହି ଚୁକ୍ତିର ରାସ୍ତା ଖୋଳା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଖୋଳାରୁ ବାହରୁଥିବା ଉପଲକ୍ଷ ମାଟି ହିସାବକୁ ନେଇ ଆଡିବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଦରକାର ମାଟି ଅନୁମୋଦିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ଥଳରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଚିତ୍ । ପ୍ରତିଶତ ଭିତ୍ତିକ ମୂଲ୍ୟ ଚୁକ୍ତିର ପରିକ୍ଷେପ 61 ରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯେ ଖଦନରୁ ଉପଲକ୍ଷ ମାଟି ମିତବ୍ୟୟିତା ଅବଲମ୍ବନ କରି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିନିଯୋଗ କରାଯିବ ।

⁵⁴ ଜୟପୁର-କୋଟା-ମାଲକାନଗିରି-ମୋରୁ ରାସ୍ତା 0ରୁ 16 ରୁ 102 କିମି, 102 କିମି ରୁ 149 କିମି, 149 ରୁ 202/700 କିମି, କୋରାପୁଟ ଲକ୍ଷ୍ମୀପାପର ରାସ୍ତାଗତା ରାସ୍ତା 0ରୁ 00 ରୁ 30 କିମି, 58 ରୁ 99 କିମି ଏବଂ 149 ରୁ 160 କିମି, ବ୍ରହ୍ମପୁର-ତପ୍ତପାଣି ରାସ୍ତାଗତା ରାସ୍ତା 0ରୁ 67 ରୁ 150/100 କିମି, ଜଗନ୍ନାଥପୁର-ବ୍ରହ୍ମପୁର-ଫୁଲବାଣୀ ରାସ୍ତା 0ରୁ 46/300 ରୁ 62 କିମି ଏବଂ ଚାରିଟିକିଆ ରାସ୍ତା ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାକେଜରେ ରାଇରଙ୍ଗପୁର(ଆର ଆଣ୍ଡ ବି) ବିଭାଜନ ।

⁵⁵ ସାତୋଟି ମାମଲାରେ ଆକଳିତ ମୂଲ୍ୟ 1042.68 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଓଭରହେଡ ଚାର୍ଜସ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ 10 ପ୍ରତିଶତ(ନର୍ମ ଅନୁଯାୟୀ) 965.44 କୋଟି ଟଙ୍କା । ତେଣୁ ଅଧିକ ଓଭରହେଡ / ଠିକାଦାରଙ୍କ ଲାଭକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ 77.24 କୋଟି ଟଙ୍କା ।

ଯେତେବେଳେ 7 ଟି ବୁକ୍ସରେ ରାସ୍ତା ଖନନର ଉପଲବ୍ଧ ମାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ (100 ପ୍ରତିଶତ) ଉପଯୋଗର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ 16 ଟି ବୁକ୍ସରେ 27.20 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ଉପଲବ୍ଧ ମାଟିରୁ ମାତ୍ର 14.09 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ମାଟି ଉପଯୋଗ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଉପଯୋଗ ହାର ବୁକ୍ସର ମାତ୍ର 11 ରୁ 83 ପ୍ରତିଶତ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟରେ କମ୍ ଉପଯୋଗର କାରଣ କିଛି ଦର୍ଶାଯାଇ ନଥିଲା । ବର୍ଷ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ର ଅନ୍ୟ 3 ଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ⁵⁶ ରିପୋର୍ଟରେ 1.09 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ମାଟି ଫୋପାଡ଼ିବା ବାବଦକୁ 0.48 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ବଳକା ମାଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥାଇ 146.00 ଟଙ୍କାରୁ 81.00 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ଘନ ମିଟର ହାର ମୂଲ୍ୟରେ 26.44 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ମାଟି ବାହାରୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ବୁକ୍ସରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ବାହାରୁ ମାଟି ଆଣିବା ପାଇଁ ଅଧିକ 3.91 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଓ ତହିଁରୁ 0.60 କୋଟି ଟଙ୍କା 12 ଟି କାମର ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ଦିଆ ସରିଲାଣି (ଜୁନ୍ 2013) ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ ଖନନ ମାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଯୋଗ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ କାହିଁକିନା ଖନନ ମାଟି ଆଡ଼ିବନ୍ଧ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନଥିଲା । ଯାହାହେଉ ମାଟିର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ନଥିଲା ।

3.11.4.3 ଆବଶ୍ୟକତା ଠାରୁ ଅଧିକ ଦୂରତର ମୂଲ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା

ନିର୍ମାଣ ସାମଗ୍ରୀ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ନିକଟତମ ଓ ସିଧା ରାସ୍ତା ଗ୍ରହଣ କରି ଅଟକଳ ଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକତମ ମିତବ୍ୟୟୀ ରୀତିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା ଅନୁବନ୍ଧ କରିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଦୁଇ ପ୍ରକଳ୍ପର ନିର୍ବାହ ଯନ୍ତ୍ର ପାଖରେ ଥିବା ଖାଦାନକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ଛଅ ଓ ଚାରି ଖାଦାନର ହାରାହାରି ଦୂରତା ଗ୍ରହଣ କରି ଅଟକଳ କରିବାରୁ ଅନାବଶ୍ୟକ ଫାଇଦା 2.06 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ତଳେ ଦିଆଗଲା ।

କ୍ର.ସଂ.	ଅତିର୍ ଅବକରଭେଦସନର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ	ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଭାବ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)
1	ଜୟପୁର-ମଗୁ (ଏସଏଚ-25) ରାସ୍ତାର 102 ରୁ 149 କିମିର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟରେ ଦୁଇ ମିଲ୍ଟର ⁵⁷ ଖାଦାନର ହାରାହାରି 26 କିମି ଦୂରତା ନେଇ ଗ୍ରାନାଇଟ୍ ପଥର ଆଣିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରା ଦିଆଯାଇଥିଲା (ଜୁନ୍ 2010)। କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ପାଖ ରିଟ 149 ରୁ 202/ 700 କିମିରେ 6 ଟି ଖାଦାନ ⁵⁸ ର ହାରାହାରି 98 କିମି ଦୂରତାକୁ ନେଇ ମଞ୍ଜୁର ଦିଆଯାଇଥିଲା (ଜାନୁଆରୀ 2011) । ପ୍ରଥମ ରିଟର ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ରିଟର ଦୂରତା ଅଧିକତମ 76 କିମି ⁵⁹ ହେବା କଥା । ଅଟକଳରେ 6 ଟି ଖାଦାନର ହାରାହାରି ଦୂରତା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଯଥାର୍ଥତା ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇ କାର୍ଯ୍ୟ 149.80 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ଦୁଇ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଜୁନ୍ 2013 /	1.15

⁵⁶ (i) କୋରାପୁଟ ରାସ୍ତାଗତା ରାସ୍ତା 40 କିମି ରୁ 58 କିମି (ii) କୋରାପୁଟ ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି ରାସ୍ତା 149 କିମିରୁ 160 କିମି ଏବଂ ବନ୍ଦରପୁର ରାସ୍ତାଗତା ରାସ୍ତା 67/100 କିମି ରୁ 150/100 କିମି (iii) ଜଗନ୍ନାଥପୁର ପୁଲବାଣୀ ରାସ୍ତା 46/300 ରୁ 86 କିମି ଏବଂ ଚିକଟ ଆସା ରାସ୍ତା 35/300 ରୁ 62 କିମି ।

⁵⁷ ଛାଲାଗୁଡ଼ା ଓ ବାଲିମେଳା ରାସ୍ତା 3 କିମି ।

⁵⁸ ଛାଲାଙ୍ଗୁଡ଼ା, ବାଲିମେଳା, ଏମଭି-17, ଜୟପୁର ଏମଭି 51 ଏବଂ ପ୍ରଧାନିଗୁଡ଼ା ।

⁵⁹ 149 କିମି + 202.700 କିମି /2 -102 କିମି + 149 କିମି /2 + 26 କିମି = 76 କିମି ।

କ୍ର.ସଂ.	ଅତିରିକ୍ତ ଅବଜରଭେସନର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ	ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଭାବ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)
	<p>ମାର୍ଚ୍ଚ 2014 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିଲା (ଡିସେମ୍ବର 2010/ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2011) । କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଳର ପାଖ ଖାଦାନକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଦ୍ୱିତୀୟ ଚିତ୍ରେ 6 ଟି ଖାଦାନର ହାରାହାରି ଦୂରତାକୁ ଅନୁମୋଦନ ଦ୍ୱାରା 1.15 କୋଟି ଟଙ୍କା⁶⁰ ଅହେତୁକୁ ଅନୁକମ୍ପା ଓଡ଼ି ମିଳୁ ମକାଦମ (ଡବ୍ଲୁଏମଏମ) ପାଇଁ ଠିକାଦାରକୁ ସଂପ୍ରସାରଣ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ।</p> <p>ସରକାର କହିଲେ ଯେ ଆବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ପାଖ ଖାଦାନରେ ମିଳିବାର ସମ୍ଭାବନା ନଥିବାରୁ 6 ଟି ଖାଦାନର ହାରାହାରି ଦୂରତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ ଓପିଡବ୍ଲୁଡି / ଏସଓଆର ହାରାହାରି ଦୂରତା ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି କରୁନାହିଁ ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ପାଖ ଖାଦାନର ଅଲଭ୍ୟ ରିପୋର୍ଟ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା ।</p>	
2	<p>ଜଗନ୍ନାଥପୁର - ବ୍ରହ୍ମପୁର-ଫୁଲବାଣୀ (ଏସଏଚ-7) ରାସ୍ତାର 46/300 ରୁ 86 କିମି ଉନ୍ନତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଳର ପାଖରେ ଥିବା ଚାରୋଟି କ୍ରସର⁶¹ ଖାଦାନର ଦୂରତା 14 ରୁ 57.70 କିମି ଭିତରେ ଅବସ୍ଥିତ । ମୁଖ୍ୟଯତ୍ନ ପଥର ସାମଗ୍ରୀ ଆଣିବା ପାଇଁ ନିକଟତମ କଣ୍ଟାଇମାଲ୍ ଖାଦାନ ଯାହାକି କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଳ ଠାରୁ ମାତ୍ର 14 କିମି ପରିବର୍ତ୍ତେ 4 ଟି ଖାଦାନର ହାରାହାରି 34 କିମି ଦୂରତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ମଞ୍ଜୁରା କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଟି ଜେ.ଭି ଠିକାଦାରକୁ ଫେବୃଆରୀ 2014 ରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2011) କରାଯାଇଥିଲା । ପଥର ସାମଗ୍ରୀ ଆଣିବା ପାଇଁ 20 କିମି ଅଧିକ ଦୂରତା ଦିଆଯାଇଥିବାରୁ ଅହେତୁକୁ ଅନୁକମ୍ପା ବାବଦକୁ 0.91 କୋଟି ଟଙ୍କା⁶² ଓଡ଼ି ମିଳୁ ମକାଦମ (ଡବ୍ଲୁଏମଏମ) ପାଇଁ ଠିକାଦାରକୁ ସଂପ୍ରସାରଣ କରିବା ପାଇଁ ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇଥିଲା ।</p> <p>ସରକାର କହିଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ ପାଖ କ୍ରସର ଖାଦାନରୁ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ସାମଗ୍ରୀ ମିଳିବାର ସମ୍ଭାବନା ନଥିଲା । ଏହା ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ କାରଣ ରାଜସ୍ୱ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ପାଖ ଖାଦାନର ଅଲଭ୍ୟ ରିପୋର୍ଟ ନଥିଲା ।</p>	0.91
	ମୋଟ	2.06

3.11.4.4 ଆଇଟମ୍ ରେଟର ଭୁଲ ଗଣନା ଦ୍ୱାରା ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ

ଏସଓଆର ଅନୁସାରେ 200 ଘ.ମି ମାଟି ସମତୁଲ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ମୋଟର ଗ୍ରେଡରର ଘଣ୍ଟାକୁ ଭଡା 1545.00 ଟଙ୍କା କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଚାରୋଟି କାମର⁶³ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟରେ 100 କ୍ୟୁମି ମାଟି ସମତୁଲ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଘଣ୍ଟାକୁ 1545.00 ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି

⁶⁰ 85948 କ୍ୟୁମି x ₹ 596.40/98 କିମି x (98କିମି - 76 କିମି) = 1,15,07,209 ଟଙ୍କା ।
⁶¹ କାନଟାଲ ପାଲ୍ଲୀ, ଝାଗାଦେଇ, କୁକୁଡାଖଣ୍ଡି ଏବଂ ବରହମପୁର ।
⁶² ଜଗନ୍ନାଥପୁର ଫୁଲବାଣୀ ରାସ୍ତା(ଏସଏଚ-7) 46/300 ରୁ 86 କିମି : ଡବ୍ଲୁ.ଏମ.ଏମ ପରିମାଣ 66453 କ୍ୟୁମି x 287/34x(34 କିମି - 14 କିମି) x 19.23 ପ୍ରତିଶତ କମ୍ ଟେଣ୍ଡର ମୂଲ୍ୟ = 1961449 ଟଙ୍କା ।
⁶³ ଅନଲି-ବାଗାଡିଆ-ଛେଣ୍ଡିପଦା ରାସ୍ତାର 00 ରୁ 11.529 କିମି ଏବଂ ଛେଣ୍ଡିପଦା-ବୁଢାପାଳ (ଏସଏଚ-63) ରାସ୍ତାର 00 ରୁ 11.600 କିମି, ଟଙ୍କାବିଲା ରୁ ସାହାରାପଡା(ଏସଏଚ-49) ରାସ୍ତାର 45.740 ରୁ 65.85 କିମି କରଞ୍ଜିଆ ବାଇପାସ୍ ସହିତ ଏବଂ ରାଇରଙ୍ଗପୁରରୁ ଡିରିଙ୍ଗା ରାସ୍ତାର 29.300 ରୁ 65.00 କିମି (ଏସଏଚ-50) ବହଳଦା ବାଇପାସ୍ ସହିତ, ଜୟପୁର-କୋଟା-ମାଲକାନଗିରି-ମୋଟୁ ରାସ୍ତାର 149 ରୁ 202/ 700 କିମି ଜଗନ୍ନାଥପୁର-ବରହ୍ମପୁର-ଫୁଲବାଣୀ ରାସ୍ତା ।

ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟର ଅଧିକ 1.21 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ 0.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଦିଆ ସରିଲାଣି (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) ।

ସରକାର କହିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2014) ଯେ 100 ଘନ ମିଟର ସମତୁଲ କରିବା ପାଇଁ ଅଟକଳରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ ଆଲୋଚ୍ୟ ଚାରୋଟି କାମରେ ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯଦିଓ ଅନ୍ୟ କାମ ଗୁଡ଼ିକରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

3.11.4.5 ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟରେ ଅନାବଶ୍ୟକ ବୋର୍ଡେଇ

କୋରାପୁଟ-ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁର -ରାୟଗଡ଼ା (ଏସଏଚ-4) ରାସ୍ତାର 40 ରୁ 58 କିମି ଉନ୍ନତିକରଣ ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରାବଳୀକୁ ସଂଯୋଗ କରୁଥିବା ଆଇଟମ୍ ଓ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରତିଶତ ହିସାବକୁ ନେଇ 33.94 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଟକଳ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2009) । କିନ୍ତୁ ବିଲ୍ ଅଫ୍ କ୍ଲାଷିଫି (ବିଓକ୍ୟୁ) ରେ ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗାଡ଼ି ସହିତ ଡ୍ରାଇଭର, ଡେଲ ଓ ଲୁହ୍ରିକେଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାତ କରି ଦିନକୁ 1000 ଟଙ୍କା ଦରରେ 1460 ଦିନ ପାଇଁ 14.60 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟରେ ଅନାବଶ୍ୟକ ବୋର୍ଡେଇ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାକି ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଦିଆ ସରିଲାଣି । ଯେହେତୁ ଏସଓଆର ଅନୁସାରେ ଉପରୋକ୍ତ ଆଇଟମ୍ ଅଗ୍ରହଣୀୟ, ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଭାଗକୁ ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ ଯେହେତୁ ପ୍ରାପ୍ତି ପରିମାଣର ଗାଡ଼ି କୋରାପୁଟ (ରାସ୍ତା ଓ ଗୃହ) ଅନୁବିଭାଗରେ ନ ଥିବାରୁ ଉନ୍ନତ ପରିଚାଳା ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ପାଇଁ ବିଲ୍ ଅଫ୍ କ୍ଲାଷିଫି ରେ ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ ଏସଓଆର ଏହିପରି ଆଇଟମ୍ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ।

3.11.5 ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା

3.11.5.1 ଅବଶ୍ୟକୀୟ ବଜେଟ୍ ଅନୁଦାନ

ସରକାରଙ୍କ ବଜେଟ୍ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ବଜେଟ୍ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥାଇ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ବା ଆର୍ଥିକ ବୋର୍ଡ୍ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନିୟମ ବିରୁଦ୍ଧ । ସେଥିପାଇଁ ବିଭାଗ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରକୃତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହିସାବକୁ ନେଇ ବଜେଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉଚିତ୍ । ସମର୍ପଣ / ବଳକା ଅର୍ଥ ପୁନର୍ବିନିଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଆଗୁଆ ଜଣାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପାଣ୍ଠିର ବିନିଯୋଗ କରିବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିକାରୀ (ସିଇ) ର ଦାୟିତ୍ୱ । ଯାହାହେଉ ପ୍ରକୃତ ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତିକରଣ ସହିତ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କିଛି ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ନଥିଲା ଯାହାଫଳରେ ବହୁ ପାଣ୍ଠି ବିନିଯୋଗ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଆବଣ୍ଟିତ 643.17 କୋଟି ଟଙ୍କା (ପରିଶିଷ୍ଟ 3.11.3) ମଧ୍ୟରୁ ମୋଟାମୋଟି 590.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା 92 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ । ଅନୁମୋଦିତ ପ୍ରକୃତ (1765.90 କୋଟି ଟଙ୍କା) ପାଇଁ ଆବଣ୍ଟିତ ପାଣ୍ଠି ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟର ମାତ୍ର 36 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ ଜଙ୍ଗଲ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଦୂରୀକରଣ, ବିସ୍ଫୋରଣ ଅନୁମତି ଓ ଉପଯୋଜନା ଅପସରଣରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧତା ଥିବାରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ରାରେ ପାଣ୍ଠି ଉପଯୋଗ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ପାଣ୍ଠିର ଉପଯୋଗରେ ଉନ୍ନତି ସମ୍ଭବରେ ଉତ୍ତର ନୀରବ ଅଛି ।

3.11.5.2 ପ୍ରଶାସନୀୟ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚ

ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତାର ଅନୁକ୍ଷେପ 3.7.1 ଅନୁସାରେ ପ୍ରଶାସନୀୟ ଅନୁମୋଦନ ବିନା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ଜିମା ଆର୍ଥିକ ବୋଧ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସଂହିତା ବିରୁଦ୍ଧ । କିନ୍ତୁ 93.55 କୋଟି ଟଙ୍କାର ତିନୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପ⁶⁴ର ନିଲାମ ପ୍ରଶାସନୀୟ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦନ (ନଭେମ୍ବର 2008/ ଫେବୃଆରୀ 2009/ ମାର୍ଚ୍ଚ 2009) କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ 27.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠାକାଦାରମାନଙ୍କୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଦେଇସାରିଲେଣି ।

ସରକାର ଏହାକୁ ଭୁଲ ବୋଲି ସାକାର କରି କହିଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ ଯୋଜନା ଓ ସମନ୍ବୟ ବିଭାଗ ପାଖରୁ ଅନୁମୋଦନ ଅଣାଯିବ ।

3.11.5.3 ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଅନିୟମିତ ଖର୍ଚ୍ଚ

କୋରାପୁଟ -ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁର-ରାୟଗଡ଼ା-ଗୁଣ୍ଟୁପୁର (ଏସଏଚ-4) ରାସ୍ତାର 99/00 ରୁ 119/250 କିମି ଉନ୍ନତିକରଣ କାମ ପାଇଁ ସରକାର 39.82 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ଅନୁମୋଦନ (ଅଗଷ୍ଟ 2009) କରିଥିଲେ । ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା ଯେ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ଏସଏଆରସିଏ ଦ୍ଵାରା ଯୋଜନା ଓ ସମନ୍ବୟ ବିଭାଗ ମାଧ୍ୟମରେ ପାଣ୍ଠିର ଉପଲବ୍ଧ ଓ ବିନିଯୋଗ ହିସାବକୁ ନେଇ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବନ୍ଧରେ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରାଙ୍କ ବରାଦ ଅନୁସାରେ ଖଲାସ କରାଯିବ ।

ଏସଏଆରସିଏ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ 34.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିବା ବେଳେ ନିର୍ବାହ ଯନ୍ତ୍ରା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଜମା କରା ହୋଇଥିବା ଟଙ୍କାରୁ 2.02 କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଶି ମୋଟ 36.87 କୋଟି ଟଙ୍କା ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ ଯାହା ଏସଏଆରସିଏ ଠାରୁ ଭରଣା ହୋଇ ପାରି ନଥିଲା (ଜୁନ୍ 2013) ।

ସରକାର କହିଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ ଏସଏଆରସିଏକୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ରାଶି ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

⁶⁴ ବରହମପୁର-ଫୁଲବାଣୀ (ଏସଏଚ-7) ରାସ୍ତାର 145 ରୁ 157 କିମି ଉନ୍ନତି କରଣ -ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା: 20.90 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଠାକାଦାର ଦିଆଯାଇଛି 20.64 କୋଟି ଟଙ୍କା, 157 ରୁ /162.500 କିମି ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା - 9.22 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଠାକାଦାରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି -7.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ କିଆକଟା-ଦେବଗଡ଼ ରାସ୍ତାର 36/0 ରୁ 65/ 200 କିମି - 63.43 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠାକାଦାରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି 44.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ।

3.11.6 ବୃଦ୍ଧି ପରିଚାଳନା

3.11.6.1 ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅଧିକ ଦେୟ

ଜଗନ୍ନାଥପୁର-ବରହମପୁର-ଫୁଲବାଣୀ (ଏସଏଚ-7) ରାସ୍ତାର 112 ରୁ 128 କିମି (ଡିନି ରିଟେସ) ଉନ୍ନତିକରଣ କାମ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2012 ରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଡିନି ଜଣା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 56.23 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦାନ (ଅକ୍ଟୋବର 2011) କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କାମରେ 0.30 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର କଠିନ ପଥର 74.56 ଟଙ୍କା ରୁ 175 .70 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କ୍ୟୁମି ହାରରେ ଖନନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଖନନ ପରିମାଣରେ 50 ପ୍ରତିଶତ ଅସୁଲି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଳରୁ 1000 ମି ଦୂରରେ ଉତ୍ତାବଶେଷ ଫିଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ କଠିନ ପଥର ଖାଦାନରୁ ଆଣି ବିଭିନ୍ନ ଆଇଟମ୍‌ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ବୃଦ୍ଧିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଠିକାଦାର ଖନନ କରିଥିବା 0.56 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର କଠିନ ପଥରରୁ 0.28 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ଉପଯୋଗ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ହେବା କଥା । ସୁତରାଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ଉପଲବ୍ଧ ପରିମାଣର କଠିନ ପଥର ପାଇଁ ପରିବହନ ଓ ରକ୍ଷାଳିତ ବାବଦକୁ ଠିକାଦାରମାନେ କିଛି ପାଇବା ପାଇଁ ହକ୍ଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଯାହାହେଉ 0.28 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ପଥର ପାଇଁ ପଥର ମୂଲ୍ୟ, ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ, ରକ୍ଷାଳିତ ଓ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରିମିୟମ ମିଶି ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 0.72 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦିଆଗଲା ।

ସରକାର କହିଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ ଖନନରୁ ଅସୁଲି ପଥର ପାଇଁ ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଠିକାଦାରଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରାଯିବ ।

3.11.6.2 ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଫାଇଦା ପ୍ରଦାନ

514.50 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ 24 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପର ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ ବିକ୍ଷେପିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ କର୍ମଚାରୀ ଶ୍ରମିକ ଏବଂ କାମ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ଠିକାଦାରମାନେ ବହନ କରିବେ । ଜଳ ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଦାବି ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନିଲାମ ତକାଲି ତାହାର ଦର ଉଚ୍ଚତ କରିଥାଏ ।

ସମାକ୍ଷାରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ଏହିପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସତ୍ତ୍ୱେ 24 ଟି ଅଟକଳରେ ମାଟି କାମ, ଗ୍ରାନୁଲାର ସବ୍‌ବେସ (ଜି.ଏସ.ବି) ଏବଂ ଡ୍ରେଟ୍ ମିକ୍ସ ମାକାଦମ (ଡବ୍ଲୁ.ଏମ୍.ଏମ୍) କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନାରେ ଜଳର ମୂଲ୍ୟ ଓ ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦକୁ 6.58 କୋଟି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ନିଲାମ ତକାଲି ତାହାର ଦର ଉପରୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଆଧାର କରି ଉଚ୍ଚତ କଲା ଏବଂ ବୃଦ୍ଧିନାମା ସେହି ଅନୁସାରେ ହେଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରିମିୟମକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ 6.72 କୋଟି ଟଙ୍କା⁶⁵ ର ଅହେତୁକ ଫାଇଦା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା, ଯେଉଁଥିରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା 5.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇ ସାରିଛି ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ, ନିଲାମ ତକାଲି କର୍ମଚାରୀ ଓ ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜଳ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ତାର ଦର ଉଚ୍ଚତ କରିଥିଲା । ତାହାସତ୍ତ୍ୱେ ଜଳର ମୂଲ୍ୟ,

⁶⁵ ଚିଠା ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ଅହେତୁକ ଫାଇଦା 6.58 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରିମିୟମକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ 6.72 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଫାଇଦା ।

ଆଇଟମ୍ ରେଟର ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦ୍ୟପି କର୍ମଚାରୀ, ଶ୍ରମିକ ଓ କାମ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ଠିକାଦାରର ନିଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଦାୟିତ୍ୱରେ ହେବା କଥା ।

3.11.6.3 ଅଗ୍ରହଣୀୟ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ

ଶତକଡା ହାରରେ ଦର ଉତ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ତକାଯାଇଥିବା ନିଲାମର ଏନ.ଆଇ.ଟି ର ବ୍ୟବସ୍ଥା⁶⁶ ଅନୁସାରେ ଫେୟାର ଡ୍ରେଦର ରାସ୍ତା, ସର୍ଭିସ ରୋଡ ଓ ତାଇଭରସନ ରୋଡ ପାଇଁ ଜମି/ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ/ଭଡା ଏବଂ ଏହାର ଅପସାରଣ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ମିଶାଇ ନିଲାମ ତକାଳି ତାହାର ଦର ଉତ୍ତୁତ କରିଥାଏ । କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ସମୟରେ ଯାତାୟତ ପରିଚାଳନା ଓ ରାସ୍ତାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ଠିକାଦାରର ଦାୟିତ୍ୱ । ନିଲାମ ସାକ୍ଷୁତି ସଂସ୍କରଣ ପତ୍ରରେ ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥାନ୍ତି ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ସମୟରେ ଯଦି ବୁଲା ବାଟ ଆବଶ୍ୟକ ପଡେ ତେବେ ଏହାର ନିର୍ମାଣ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଠିକାଦାର ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ବହନ କରିବେ ।

କୁସୁମଗୁଡ଼ାର କେ.ଏଲ.ଆର ଠାରେ 47/080 କିମି ରାସ୍ତା ତାଇଭରସନ

ପୁନଶ୍ଚ, ସଡକ ପରିବହନ ଓ ରାଜପଥ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକେସନ⁶⁷ ଅନୁସାରେ ନିର୍ମାଣ ସମୟରେ ଯାତାୟତ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଠିକାଦାରର ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥାଏ । ଯେଉଁଠାରେ ସତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୁଲା ରାସ୍ତା ଆବଶ୍ୟକ ଥାଏ ଏହାର ନିର୍ମାଣ, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ, ଭାଙ୍ଗିବା ଓ ଭଗ୍ନାବଶେଷର ନିକାସ ଆଦିର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷତିପୂରଣ ଏକକ ରୁଚ୍ଛି ଦରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସତ୍ତ୍ୱେ, ନଅ ଗୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ/ ରୁଚ୍ଛିନାମାରେ 1.78 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ବୁଲା ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଫାଇଦା ହୋଇଥିଲା ।

ପୁନଶ୍ଚ, ସଡକ ପରିବହନ ଓ ରାଜପଥ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ତଥ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ଅନୁସାରେ ପ୍ରବେଶ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆଇଟମ୍ ରେଟରେ ଥିବା ଉପରି ଦେୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ତିନି ଗୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପ⁶⁸ରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାମାନେ ପ୍ରବେଶ ପଥ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 0.39 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପୃଥକ ଖର୍ଚ୍ଚ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ ବୁଲା ରାସ୍ତା ଓ ପ୍ରବେଶ ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକ ବାଧ୍ୟତା ମୂଳକ ଏବଂ ଏହା ଅସ୍ୱାୟୀ ଓ କାର୍ଯ୍ୟର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ନୁହେଁ ଅଥଚ ରୁଚ୍ଛିର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ଭାବଳୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ବୁଲା ରାସ୍ତାର ନିର୍ମାଣ ଓ ଯାତାୟତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଠିକାଦାରର ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଦାୟିତ୍ୱ ।

⁶⁶ ଶତକଡା ହାରରେ ଉତ୍ତୁତ ନିଲାମ ରାଜିନାମାର ଖଣ୍ଡ- 25, 98 ଏବଂ 115 ।

⁶⁷ ଏମ.ଓ.ଆର୍.ଟି.ଏଚ ଧାରା 100 ରେ 112.3 ଓ 112.6 ।

⁶⁸ ରେଡାଗୋଲରୁ ନାକଟି ଦେଉଳ ରାସ୍ତାର 36 ରୁ 65/ 200 କିମି, କେଙ୍କିକୋଟରୁ ସାହାରାପଡା ରାସ୍ତାର 65/ 855 ରୁ 99/ 750 କିମି ଏବଂ ରାଇରଙ୍ଗପୁର ରୁ ଯଶିପୁର ରାସ୍ତାର 0/0 କିମି ରୁ 10/0 ଉନ୍ନତିକରଣ ।

3.11.6.4 ରୁଚି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଅନୁକୃତ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ

ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା ଅନୁକ୍ଷେପ 3.5.31 ଅନୁସାରେ ପ୍ରଚଳିତ ରୁଚିନାମାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପରିମାଣରୁ ଅଧିକ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ପରିମାଣ ଓ ମୂଲ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ରୁଚିନାମାରେ ନଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା କୌଣସି ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଡିସେମ୍ବର 2008 ରୁ ଅକ୍ଟୋବର 2011 ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ହୋଇଥିବା ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 2010 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2012 ମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପାଇଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଥିବା ଚାରିଗୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପ⁶⁹ରେ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିନା ମଞ୍ଜୁରୀରେ ରୁଚିନାମାରେ ଥିବା ପରିମାଣରୁ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀମାନେ 3.83 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନୁକୃତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ପରିମାଣ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ରୁଚାନ୍ତ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଥିଲା ।

3.11.6.5 ବୀମା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଭାବ

ଏସ.ବି.ଡି ଫରମାଟରେ ସମ୍ପାଦିତ ରୁଚିର ସର୍ତ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 13 ଅନୁସାରେ ବସ୍ତୁଗତ ସମ୍ପତ୍ତି, କ୍ଷତି ଓ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ଥରକୁ 5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସର୍ବନିମ୍ନ ବୀମା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହିସାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭରୁ ତୃଟି ସୁଧାରିବା ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଚାରିଥର ପାଇଁ ନିୟୁକ୍ତ ଓ ଠିକାଦାର ଯୌଥ ନାମରେ ଠିକାଦାର ଯୋଗାଇ ଦେବା କଥା । ବୀମାକୁ ଚାରିଥର ବୈଧ ରଖିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅତିରିକ୍ତ ବୀମା କିଣି ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଭରଣା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଯଦି ଠିକାଦାର ଆବଶ୍ୟକ ବୀମା ପଲିସି ଦାଖଲ ନକଲେ, ନିୟୁକ୍ତ ବୀମା ପଲିସି କରି ଠିକାଦାରକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ୟରୁ ଅସୁଲ କରିବେ ।

408.93 କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜିନାମା ମୂଲ୍ୟରେ ପାଞ୍ଚୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପ⁷⁰ ପାଇଁ ବୀମା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥାଇ ଠିକାଦାର ନିୟୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଯଦ୍ୟପି ଡିସେମ୍ବର 2010 ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ରାଜିନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବୀମା ଭୁକ୍ତ କରି ଠିକାଦାରଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ୟରୁ ବୀମା କିଣି ଭରଣା କରି ନଥିଲେ । ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନେ 32.58 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ, ଭଞ୍ଜନଗର ରାସ୍ତା ଓ ଗୃହ ବିଭାଜନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୀମା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହାସଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ମାନଙ୍କୁ ବୀମା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

⁶⁹ ରାଜ୍ୟ ରାଜପଥ-7 ର 112 ରୁ 117, 117 ରୁ 120 କିମି, ବ୍ରହ୍ମପୁର-ଫୁଲବାଣି ରାସ୍ତାର 134 ରୁ 145 କିମି ଏବଂ ରେବାଗୋଲ ରୁ ନାକଟି ଦେଉଳ ରାସ୍ତାର 36 ରୁ 65.200 କିମି ର ଉନ୍ନତିକରଣ ।
⁷⁰ ଜୟପୁର -କୋଟା-ମାଲକାନଗିରି -ମୋଟୁ ରାସ୍ତା 16 ରୁ 102 କିମି, 102 ରୁ 149 କିମି, 149 ରୁ 202/700 କିମି, କୋରାପୁଟ-ରାୟଗଡା ରାସ୍ତା 0/0 ରୁ 30 କିମି ଓ 58 ରୁ 99 କିମି ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମପୁର -ଗୋବିନ୍ଦପୁର-ରାୟଗଡା ରାସ୍ତା 41 ରୁ 67 କିମି ।

3.11.7 ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା/ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ମୂଲ୍ୟାୟନ

3.11.7.1 କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ନିରୀକ୍ଷଣ ବିବୃତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ନଥିଲା

ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ରୀତି ଅନୁସାରେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଧିକାରୀ (ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ, ଅଧିକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଓ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ) ମାନେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ନିରୀକ୍ଷଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିବା କଥା ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ନିରୀକ୍ଷଣ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ଭାବରେ ଲେଖିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣବତ୍ତା, ନିର୍ଭରତା ଓ ସମାପ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ୱକ୍ଷକରଣ ଅନୁସାରେ ହାସଲ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଯଦ୍ୟପି ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଜଣାଇଲେ (ମେ 2013) ଯେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଦୁଇଥର ନିରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା, କୌଣସି ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ଜାରି ହୋଇ ନଥିଲା । ଅଧିକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ଓ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିଥିବା ବିବୃତି କାଗଜ ପତ୍ରରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳି ନଥିଲା ।

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯନ୍ତ୍ରୀ ତଥା ସଚିବ 2007 ରୁ 2013 ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ତିନି ଥର, ଅପ୍ରେଲ 2011, ଅଗଷ୍ଟ 2011 ଓ ଡିସେମ୍ବର 2012 ରେ କରିଥିଲେ । ଅଧିକ ସମୀକ୍ଷା ବୈଠକରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବିବରଣୀ ଅତିକ୍ରମ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ନଥିଲା ।

3.11.7.2 ଚୁକ୍ତି ପରିଚାଳନା ବୈଠକ

କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ଘଟିଲେ ଲିଖିତ ନୋଟିସ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଚୁକ୍ତିନାମାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ସଂସ୍ଥାର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା ଅନୁକ୍ଷେପ 2.5.1 ଏବଂ 2.5.2 ଅନ୍ତର୍ଗତ 2005 ର ସଂଶୋଧନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଯନ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା ଠିକାଦାର ପରିଚାଳନା ବୈଠକରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ହାଜର ହେବା କଥା । କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା ବୈଠକରେ ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଯୋଜନାର ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ସମକ୍ଷେପିତ ଚେତାବନୀ ଦିଆଯିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥାଏ । ପରିଚାଳନା ବୈଠକରେ ଆଲୋଚିତ ବିଷୟକୁ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ଏହାର ନକଲ ନିଯୋଜ୍ଞା ଏବଂ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯୋଗାଇଦେବା ଉଚିତ୍ ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରିବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଅଧିକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଚୁକ୍ତି ପରିଚାଳନା ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ବୈଠକ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ବିବରଣୀ ଅତିକ୍ରମ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ନଥିଲା ।

3.11.7.3 ଉପସଂହାର

ରାଷ୍ଟ୍ରା ଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡିତ ଭାବରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦ୍ୟପି ମାର୍ଚ୍ଚ 2014 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିଲା, କେବଳ 33 ପ୍ରତିଶତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) । ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହରେ ଖିଲାପ ଯୋଗୁଁ ସଫଳତାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ରାଜିନାମା ସର୍ତ୍ତକୁ ଅନୁପାଳନ ନ କରିବା ଏବଂ ଚୁକ୍ତି ପରଚାଳନାରେ ଅଭାବ ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥିଲା । ଆଇଟିଏମ୍ ରେଟରେ ଚୁକ୍ତି ଏବଂ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ହେତୁ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଫାଇଦା ହୋଇଥିଲା ।

3.12 ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ

ଉତ୍ତର ସେତୁର ନିର୍ମାଣ ଦ୍ୱାରା ଲାଗି ରହିଥିବା ଯାନବାହନ ଯାତାୟତ ଅସୁବିଧା ସୁଧାରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଭୂତଳ ରାସ୍ତାର ନିର୍ମାଣ ଓ ବାଲି ପୋତାର 3.58 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ନିଷ୍ପଳ ହେଲା

ଭୁବନେଶ୍ୱର ନଗରର ରାଜମହଲ ଛକରୁ ସବୁ ଦିଗକୁ ସଂକେତ ମୁକ୍ତ ଓ ରୋଧ-ମୁକ୍ତ ଯାନବାହାନ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଗୋଟିଏ ଛକ ଠାରୁ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଛକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତ୍ରିସ୍ରାୟ ଯାନବାହନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ଏକ ଉତ୍ତର ସେତୁ ଏବଂ ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ଏକ ଛକ ଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ଅନ୍ୟ ଛକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (1000 ମିଟର) ଭୂତଳ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଗଲା । କିନ୍ତୁ ସରକାର ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ କଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2009) ଯେ 66.71 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପୂର୍ବ ଦିଗରୁ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତର ସେତୁ ଏହାର ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ସର୍ତ୍ତ ସମ୍ମତ ଏବଂ ସେତୁର ମଧ୍ୟ ଖମ୍ବ ଠାରେ 60 ମିଟର ଭୂତଳ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ ।

ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆର ଆଣ୍ଡ ବି ବିଭାଜନ ନଂ – II କ୍ଷେତ୍ର ନିୟମିତ ଯାତାୟତ ଜଣାଗଲା ଯେ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଫେବୃୟାରୀ 2011 ସୁଦ୍ଧା 53.26 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ସାରିବାକୁ ଏକ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2009) । ମାର୍ଚ୍ଚ 2013 ସୁଦ୍ଧା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 37.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି (କାର୍ଯ୍ୟର 38.27 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇ ନଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ) । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ 60 ମିଟର ଭୂତଳ ରାସ୍ତାରୁ 39 ମିଟର ଭୂତଳ ରାସ୍ତାର ଖର୍ଚ୍ଚ 3.58 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

1000 ମିଟର ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଭୂତଳ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ନଥିବାରୁ ସେତୁ ତଳେ ନିର୍ମିତ ଭୂତଳ ରାସ୍ତାକୁ 7.23 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ବାଲି ଭର୍ତ୍ତି କରାଗଲା । ଭୂତଳ ରାସ୍ତା ନଥିବାରୁ ରାଜମହଲ ଛକର ସବୁ ଦିଗକୁ ସଂକେତ ମୁକ୍ତ ଓ ରୋଧ ମୁକ୍ତ ଯୋଗାଯୋଗ ସମ୍ଭବ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଏହାଦ୍ୱାରା 3.65 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।

ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ହୋଇ ନଥିବାରୁ 55.61 କୋଟି ବ୍ୟୟ ଅଟକଳରେ ଉତ୍ତର ଦିଗରୁ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୂତଳ ରାସ୍ତାର ନିର୍ମାଣ ତକା ଯାଇଥିବା ଟେଣ୍ଡରକୁ ରଦ୍ଦ କରାଗଲା (ନଭେମ୍ବର 2009) ।

ସରକାର ଜଣାଇଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2013) ଯେ ଯାନବାହନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଅସୁବିଧା ପାଇଁ 60 ମିଟର ଛୋଟ ଭୂତଳ ରାସ୍ତାକୁ 39 ମିଟରରେ ସଂକୁଚିତ କରାଗଲା । ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପରେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ମୁଖ୍ୟ ଭୂତଳ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ 60.74 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ

କରାଯାଇଛି । ଛୋଟ ଭୂତଳ ରାସ୍ତାର ନିର୍ମାଣର 3.65 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ନିଷ୍ଠଳ ହେବ ନାହିଁ କାରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେତୁର କ୍ଷତି ନ ହୋଇ ଏହା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ତେବେ ଯାହାହେଉ, ଉତ୍ତରା ସେତୁ ନିର୍ମାଣ ପୂର୍ବରୁ ମୂଳ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ ଆକଳନ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ମୂଲ୍ୟ କାଟ କରି ରୁକ୍ଷିପତ୍ରକୁ ଅବସାନ କରିବା ଓ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସମକାଳିନ ନକରିବା ଦ୍ଵାରା 3.65 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ଠଳ ବ୍ୟୟ ହେଲା । ଏହାର ଉପଯୋଗ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ପାରିଲାନି ।

ଭୁବନେଶ୍ଵର
ତାରିଖ-

(ସୁନିଲ ଏସ୍ ଦାଡ଼େ)
ପ୍ରମୁଖ ମହାଲେଖାକାର
(ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ରାଜସ୍ଵ କ୍ଷେତ୍ର ଲେଖାପରୀକ୍ଷା)
ଓଡ଼ିଶା

ପ୍ରତିସ୍ଵାକ୍ଷରିତ

ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ
ତାରିଖ-

(ଶଶି କାନ୍ତ ଶର୍ମା)
ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକ

ପରିଶିଷ୍ଟ

ପରିଶିଷ୍ଟ -3.1.1

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.1.5.3 ଦ୍ରବ୍ୟମୟ ପୃଷ୍ଠା 35)

ଓ.ଏଚ୍.ପି.ସି ଠାରୁ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ଭାର ଅସ୍ଥଳ ଯୋଗ୍ୟ

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

କ୍ର.ସଂ	ପ୍ରକଳ୍ପର ନାମ	ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ପରିଚାଳନା ଖର୍ଚ୍ଚ	ଶତକଡ଼ା ଆଦାୟ	ଆଦାୟ ହେବାକୁ ଥିବା ଟଙ୍କା
1	ହୀରାକୁଦ	100.10	33.3	33.33
2	ଅପର କୋଲାବ	31.14	50	15.57
3	ବାଲିମେଳା	17.85	50	8.92
4	ରେଙ୍ଗାଲି	52.48	46	24.14
	ମୋଟ	201.57		81.96

ଉତ୍ସ: ପ୍ରାଚ୍ଛନ୍ନ ସ୍ମୃତିଗୁଡ଼ିକରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ

ପରିଶିଷ୍ଟ -3.7.1

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.7.2.3 ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ପୃଷ୍ଠା 47)

(କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଜମିର ପ୍ରାବଲ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଳବିଭାଜନା ପ୍ରକଳ୍ପର ବଛାବଛି)

(କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେକ୍ଟରରେ / ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ପିଡି ଜଳବିଭାଜନାଙ୍କ ନାମ	ପରିକଳ୍ପନାର ନାମ	ପ୍ରକଳ୍ପ ଅବଧି	ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା	ମୋଟ ଭୌଗୋଳିକ ଭୂମି	ମୋଟ ମନୋନୀତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଭୂମି	ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟ	ମନୋନୀତ ଅଞ୍ଚଳର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗକରଣ ଶତକଡ଼ା ହାରରେ				
							ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗଷ୍ଟ ଜମି	ସରକାରୀ ରେଭେନ୍ୟୁ / ଗୋଷ୍ଠୀ ଜମି	ପଡିତ ଜମି	ଜଙ୍ଗଲ ଜମି / ଚାରଣ ଜମି	
1	ନବରଙ୍ଗପୁର	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	2002-13	62	39535.18	31404	18.84	22528	8671	0	205
2	ରାୟଗଡ଼ା	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	2000-13	76	49436.56	42454	25.47	9279	6118	23610	3448
3	ନୁଆପଡ଼ା	ଡିପିଏପି (6 ରୁ 8 ବଳ)	2000-12	54	34907	28882.53	16.2	16015.60	4186.86	4899.83	3780.24
		ଡିପିଏପି (9 ରୁ 12 ବଳ)	2003-13	88	61751	32490.12	26.14	19489.33	4314.49	5390.35	3295.95
4	କୋରାପୁଟ	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	2003-13	30	18520	15000	9.00	6952.9	198.51	7713.34	135.25
5	ବଲାଙ୍ଗିର	ଡିପିଏପି (11 ଏବଂ 12 ବଳ)	2005-13	72	41027	36000	21.6	17715	10450	3798	4037
		ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି (IV ଏବଂ V ବଳ)	2006-13	20	12578	10000	6.00	4447	3655	441	1457
6	କଳାହାଣ୍ଡି	ଡିପିଏପି (6 ରୁ 12 ବଳ)	2000-13	271	171408	144384	86.63	101605	31316	1253	10210
		ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	2006-13	12	6952	5600	3.36	2874	2362	0	364

ପିଡି ଜନବିଭାଜନାଙ୍କ ନାମ	ପରିକଳ୍ପନାର ନାମ	ପ୍ରକଳ୍ପ ଅବଧି	ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା	ମୋଟ ଭୌଗୋଳିକ ଭୂମି	ମୋଟ ମନୋନୀତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଭୂମି	ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟ	ମନୋନୀତ ଅଞ୍ଚଳର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗକରଣ ଶତକଡ଼ା ହାରରେ				
							ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବାସ ଜମି	ସରକାରୀ ରେଭେନ୍ୟୁ / ଗୋଷ୍ଠୀ ଜମି	ପଡିତ ଜମି	ଜଙ୍ଗଲ ଜମି / ବାଗିଚା ଜମି	
7	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	2005-13	30	19076	15224	9.13	8817.79	5617.68	0	788.53
8	ମାଲକାନଗିରି	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	2003-13	40	24683	20000	12.00	12000	4000	1400	2600
9	ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	2005-13	10	6431	5000	3.00	2499	788	0	1713
		ଡିପିଏପି	2003-12	37	21862	18500	11.1	9018.61	3041.53	0	6439.86
10	ଦେବଗଡ଼	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	2002-13	26	17083.52	13563	8.16	6160.35	4709.38	0	2693.27
ସର୍ବମୋଟ				828	525250.26	418501.65	256.63	239401.58 <i>57.20 ପ୍ରତିଶତ</i>	89428.45	48505.52	41167.10

ଉତ୍ସ- ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାନଙ୍କର ମାସିକ ଅଗ୍ରଗତି ବିବୃତି

ପରିଶିଷ୍ଟ -3.7.2
(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.7.2.3 ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ପୃଷ୍ଠା 47)

(କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଜମିରେ ପ୍ରାବଲ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଳବିଭାଜନା ପ୍ରକଳ୍ପର ଉପଚାର)

(କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେକ୍ଟରରେ / ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ପିଡି, ଜଳବିଭାଜନାଙ୍କ ନାମ	ପରିକଳ୍ପନାର ନାମ	ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା	ଶତକଡା ହାରରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଞ୍ଚଳର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗକରଣ					ବ୍ୟୟିତ ଅର୍ଥ	ଗାଞ୍ଜ ଜମି ଉପରେ ବ୍ୟୟିତ ଅର୍ଥ	
			ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗାଞ୍ଜ ଜମି	ସରକାରୀ ରେଭେନ୍ୟୁ / ଗୋଷ୍ଠୀ ଜମି	ପଡିତ ଜମି	ଜଙ୍ଗଲ ଜମି / ଚାରଣ ଜମି	ସମୁଦାୟ			
1.	ନବରଙ୍ଗପୁର	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	62	22000	6500	0	617	29117	17.47	13.20
2.	ରାୟଗଡା	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	76	9278.82	6118.14	23609.52	3447.52	42454	24.9	5.44
3.	ନୁଆପଡା	ଡିପିଏସି	54	14815.60	4186.86	4411.76	3780.24	27194.46	16.08	8.76
		ଡିପିଏସି	88	19489.33	4314.49	5390.35	3295.95	32490.12	21.97	13.18
4.	କୋରାପୁଟ	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	30	6780.90	90.51	7713.34	151.30	14736.05	8.88	4.09
5.	ବଲାଙ୍ଗିର	ଡିପିଏସି	72	21406	8329	0	3526	33261	20.29	13.06
		ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	20	4218	4026	0	794	9038	5.44	2.54
6.	କଳାହାଣ୍ଡି	ଡିପିଏସି	271	91773	30591	1747	8986	133097	78.92	54.42
		ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	12	2750	2302	15	364	5431	3.02	1.53
7.	ସୁନ୍ଦରଗଡ	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	30	6986.14	3303.77	0	347	10636.91	7.03	4.62
8.	ମାଲକାନଗିରି	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	40	12393.00	3296	348	96.00	16133	10.56	8.11

ପିଡି, ଜଳବିଭାଜନାଙ୍କ ନାମ	ପରିକଳ୍ପନାର ନାମ	ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା	ଶତକଡା ହାରରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଞ୍ଚଳର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗକରଣ					ବ୍ୟୟିତ ଅର୍ଥ	ବାକ୍ଷ ଜମି ଉପରେ ବ୍ୟୟିତ ଅର୍ଥ
			ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବାକ୍ଷ ଜମି	ସରକାରୀ ରେଭେନ୍ୟୁ / ଗୋଷ୍ଠୀ ଜମି	ପଡିତ ଜମି	ଜଙ୍ଗଲ ଜମି / ଚାଉଣା ଜମି	ସମୁଦାୟ		
9. ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	10	2499	788	0	942	4229	2.47	1.46
	ଡିପିଏପି	37	9018.61	3041.53	0	5915.86	17976	10.85	5.44
10. ଦେବଗଡ	ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	26	2656	1350	0	4050	8056	6.98	2.30
ସର୍ବମୋଟ		828	226064.40	78237.30	43234.97	36312.87	383849.54	234.86	138.15 58.82 ପ୍ରତିଶତ

ଉତ୍ସ- ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ମାନଙ୍କର ମାସିକ ଅଗ୍ରଗତି ବିବୃତି

ପରିଶିଷ୍ଟ -3.7.3

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.7.3.1 ଦ୍ରବ୍ୟ ପୃଷ୍ଠା 49)

ବସ୍ତୁଗତ ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ ସଫଳତା

ଡି.ପି.ଏ.ପି/ ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି/ ଆର.ଭି.ପି/ ଏନ.ଡବ୍ଲୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ, ଆର୍.ଏଲ.ଟି.ଏ.ପି, ଜୀବିକା ଏବଂ ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଏମ.ପି ଯୋଜନା

ଜଳବିଭାଜିକା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ନାମ	ଜଳବିଭାଜିକାପ୍ର କଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା	ମଞ୍ଜୁରୀ ବର୍ଷ	ସମ୍ପାଦନାରେ ବ୍ୟୟିତ ବର୍ଷ ସଂଖ୍ୟା	ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟ ଟଙ୍କା କୋଟିରେ	ଭାରତ / ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ପାଣ୍ଠି	ବ୍ୟୟିତ ଅର୍ଥ କୋଟିରେ	ଜମି ବ୍ୟବହାରର ଲକ୍ଷ୍ୟ (ହେକ୍ଟରରେ)	ସାଫଲ୍ୟତା ହେକ୍ଟରରେ	ସଂପାଦିତ ଜଳବିଭାଜିକା ସଂଖ୍ୟା	ନ୍ୟୁନତା (ହେକ୍ଟରରେ)	ସାଫଲ୍ୟତାର ଶତକଡ଼ା ହାର	
											ଭୌତିକ	ଆର୍ଥିକ
ଆଇଡବ୍ଲୁଡିପି	617	2003-04 to 2006-07	7-10	182.30	166.61	156.62	303839	248329	ଚାଲୁ ରହିଛି	55510	82	94
ଡିପିଏପି	635	2003-04 to 2006-07	7-10	190.50	165.66	161.73	317500	269554	ଚାଲୁ ରହିଛି	47946	85	98
ମୋଟ	1252			372.8	332.27	318.35	621339	517883		103456	83	96
ଆରଭିପି	26	2003-04 to 2006-07	6-9	25.73	21.75	20.62	44493	31622	ଚାଲୁ ରହିଛି	12871	71	95
ଏନଡବ୍ଲୁଡିପିଆରଏ	237	2007-08	5	119.38	68.34	68.34	117564	77113	ଚାଲୁ ରହିଛି	40451	66	100
ଓମ୍ବୁଦାୟ	263			145.11	90.09	88.96	162057	108735		53322	67	99
ଆରଏଲଟିଏପି	150	2008-09	5	73.02	73.02	58.68	75000	61772	ଚାଲୁ ରହିଛି	13228	82	80
ଜୀବିକା	460	2007-08	5	90.47	69.26	50.57	0	0	ଚାଲୁ ରହିଛି	0		73
ଆଇଡବ୍ଲୁଏମପି	2211	2009-10 to 2012-13	3	1595.42	291.63	153.15	1277986	125972	ଚାଲୁ ରହିଛି	1152014	10	52
ସର୍ବମୋଟ	4336			2276.82	856.27	670.99	2811382	814362		1322020		

ଉତ୍ସ- ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓଡ଼ିଶା ଡିଭିଏମ୍ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ

ପରିଶିଷ୍ଟ -3.7.4

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.7.3.4 ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ପୃଷ୍ଠା 52)

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତାର କ୍ଷତି ବିବରଣୀରେ ଦିଆଗଲା

(କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେକ୍ଟରରେ / ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

କ୍ର. ସଂ	ପ୍ରକଳ୍ପର ନାମ	ମଞ୍ଜୁରୀ ବର୍ଷ	ଜଳ ବିଭାଜି କା ସଂଖ୍ୟା	ପ୍ରକଳ୍ପର ଅନୁମୋଦିତ ମୂଲ୍ୟ	କେନ୍ଦ୍ର ଭାଗ	ରାଜ୍ୟ ଭାଗ	ମୋଟ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ଭୂମି	ପ୍ରଦତ୍ତ ପାଣ୍ଠି	କେନ୍ଦ୍ର ଭାଗ	ରାଜ୍ୟ ଭାଗ	ବ୍ୟୟିତ ଅର୍ଥ	ବ୍ୟବହୃତ ଭୂମି	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ହାନୀ
1	ଏନଡିଏସ୍ ଉପାଧାନ	2007-08	237	119.38	107.44	11.94	117564	68.34	61.51	6.83	68.34	77113.39	45.93
2	ଆରଭିପି	2003-04	26	25.73	23.16	2.57	44493.88	21.75	19.58	2.17	20.62	31622.81	3.58
3	ଡିପିଏପି (9 ରୁ 12 ବଳ)	2003-07	635	190.50	142.88	47.62	317500	165.66	124.24	41.42	161.73	269554	18.64
4	ଆଇଡିଏସ୍ ଉପାଧାନ (II ରୁ V ବଳ)	2003-07	617	182.30	167.17	15.13	303839	166.61	152.78	13.83	156.62	248329	14.39
ସମୁଦାୟ			1515	517.91	440.65	77.26	783396.88	422.36	358.11	64.25	407.31	626619.20	82.54

ଉତ୍ସ- ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ଓଡ଼ିଆ ଉପାଧାନ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭାଗ ଓ ରାଜ୍ୟ ଭାଗର ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ଭାରତ ସରକାର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟ ଆବଣ୍ଟନ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ପରିକଳ୍ପନାର ନାମ	ମୂଲ୍ୟ ବନ୍ଧନ	ଟୀକଣା
1	ଡିପିଏପି	75:25	ହେକ୍ଟର ପିଛା 6000 ଟଙ୍କା
2	ଆଇଡିଏସ୍ ଉପାଧାନ	11:1	ହେକ୍ଟର ପିଛା 600 ଟଙ୍କା ଓ ଭାରତ ସରକାର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟ ବନ୍ଧନ ଯଥାକ୍ରମେ 91.7 ଓ 8.3 ପ୍ରତିଶତ
3	ଏନଡିଏସ୍ ଉପାଧାନ	90:10	ହେକ୍ଟର ପିଛା 12000 ଟଙ୍କା
4	ଆରଭିପି	90:10	ହେକ୍ଟର ପିଛା 12000 ଟଙ୍କା

ପରିଶିଷ୍ଟ -3.7.5

(ଅନୁଲେଖ 3.7.4.1 ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ପୃଷ୍ଠା 56)

ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିଚାଳନା

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ପରିଚଳନାର ନାମ	ଜଳବିଭାଜନା ପ୍ରକଳ୍ପର ସଂଖ୍ୟା	ବର୍ଷ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	ସମୁଦାୟ ପ୍ରଦାନ			ମୋଟ ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧ	ଇୟସ	ଅବ୍ୟୟିତ ଅବଶେଷ ଶତକଡ଼ା ହାରରେ
				କେନ୍ଦ୍ର ଭାଗ	ରାଜ୍ୟ ଭାଗ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି/ ସୁଧ			
ଡିପିଏସି	635	2008-09	30.51	25.13	10.93	0.08	66.65	40.08	26.57 (39.86)
		2009-10	26.57	43.30	10.94	0.05	80.86	39.53	41.33 (51.11)
		2010-11	41.33	27.45	10.00	0.20	78.98	37.49	41.49 (52.53)
		2011-12	41.49	11.10	8.47	0	61.06	44.88	16.18 (26.49)
		2012-13	16.18	2.36	0.91	0.0	19.45	12.53	6.92 (35.57)
		Total		109.34	41.25	0.33		174.51	
ଆଇଡବୁଡିପି	617	2008-09	23.26	33.54	3.34	0.15	60.29	22.01	38.28 (63.49)
		2009-10	38.28	27.45	2.50	0.32	68.55	33.15	35.40 (51.64)
		2010-11	35.40	25.29	2.50	0.38	63.57	27.46	36.11 (56.80)
		2011-12	36.11	26.03	1.89	0.22	64.25	30.36	33.89 (52.74)
		2012-13	33.89	5.92	1.06	0.02	40.89	28.43	12.46 (30.47)
		Total		118.23	11.29	1.09		141.41	
ଆଇଡବୁଏମପି	2211	2008-09	0	0	0	0	0	0	0
		2009-10	0	21.77	2.42	0.02	24.21	0.30	23.91 (98.76)
		2010-11	23.91	73.47	8.13	1.44	106.95	17.09	89.86 (84.02)
		2011-12	89.86	77.53	8.65	3.69	179.73	39.33	140.40 (78.11)
		2012-13	140.40	89.70	9.97	1.16	241.23	96.46	144.77 (60.01)
		Total		262.47	29.17	6.31		153.18	
ଆରଏଲଟିଏସି	150	2008-09	0	0	10.69	0	10.69	5.00	5.69 (53.22)
		2009-10	5.69	0	21.37	0	27.06	6.50	20.56 (75.97)
		2010-11	20.56	0	21.37	0	41.93	13.26	28.67 (68.37)
		2011-12	28.67	0	10.69	0	39.36	21.35	18.01 (45.75)
		2012-13	18.01	0	8.91	0	26.92	12.53	14.39 (53.45)

ପରିକଳ୍ପନାର ନାମ	ଜଳବିଭାଜିକା ପ୍ରକଳ୍ପର ସଂଖ୍ୟା	ବର୍ଷ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	ସମୁଦାୟ ପ୍ରଦାନ			ମୋଟ ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧ	ଇୟସ	ଅବ୍ୟୟିତ ଅବଶେଷ ଶତକଡ଼ା ହାରରେ
				କେନ୍ଦ୍ର ଭାଗ	ରାଜ୍ୟ ଭାଗ	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି/ ସୁଧ			
		ମୋଟ		0	73.03	0		58.64	
ଜାବିକା	460	2008-09	7.00	0	7.00	0	14.00	3.52	10.48 (74.85)
		2009-10	10.48	0	8.13	0	18.61	8.94	9.67 (51.96)
		2010-11	9.67	0	10.00	0	19.67	9.99	9.68 (49.21)
		2011-12	9.68	0	15.00	0	24.68	15.54	9.14 (37.03)
		2012-13	9.14	0	22.13	0	31.27	12.58	18.69 (59.76)
		ମୋଟ				62.26			50.57
ଏନଡିଏସିଆରଏ	237	2008-09	0.05	19.55	0.97	0	20.57	8.47	12.10(58.82)
		2009-10	12.10	6.12	1.88	0	20.10	20.10	0.00 (100)
		2010-11	0.00	12.15	1.34	0	13.49	13.47	0.02(0.14)
		2011-12	0.02	7.84	0.87	0	8.73	8.73	0.00(100)
		2012-13	0.00	4.13	0.46	0	4.59	4.59	0.00(100)
		ମୋଟ			49.79	5.52	0		55.36
ଆରଭିପି	26	2008-09	1.13	6.24	0.69	0	8.06	4.76	3.30 (40.94)
		2009-10	3.30	1.08	0.12	0	4.50	2.29	2.21(49.11)
		2010-11	2.21	1.84	0.21	0	4.26	2.94	1.32(30.98)
		2011-12	1.31	1.18	0.13	0	2.62	1.31	1.31(50.00)
		2012-13	1.32	0.47	0.05	0	1.84	0.71	1.13(61.41)
		ମୋଟ			10.81	1.2	0		12.01
ସର୍ବ ମୋଟ	4336			550.64	223.72	7.73		645.68	

ଉତ୍ସ- ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ମୂଲିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ଓଡ଼ିଆ

ପରିଶିଷ୍ଟ -3.11.1

(ଅନୁଲେଖ 3.11.3.1 ବୃଦ୍ଧତା ପୁଷ୍ଟା 65)

ପରିକଳ୍ପନା ଅନୁସାରେ ପ୍ରକଳ୍ପର ସ୍ଥାନ

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

କ୍ର.ସଂ	ପାଣ୍ଠିର ଉତ୍ସ	ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା	ଦୈର୍ଘ୍ୟ (କିମିରେ)	ଦୈର୍ଘ୍ୟ (କିମିରେ)	ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା	ଖର୍ଚ୍ଚ	ଦୈର୍ଘ୍ୟ (କିମିରେ)
1	ଏ.ସି.ଏ	2	40.00	31.50	2	39.47	31.50
2	ସି.ଆର.ଏଫ୍	12	195.08	93.70	8	134.24	72.95
3	ପି.ସି.ସେ	4	100.00	51.70	4	94.73	51.70
4	ଏସ.ପି	3	115.84	46.70	2	72.70	44.77
5	ଏସ.ଏ.ଆର୍.ସି.ଏ	3	120.00	56.45	1	78.49	48.75
6	ଏମଓଆରଟି ଆଣ୍ଡ ଏଚ	9	1125.97	592.95	0	145.17	31.11
7	ଏଲ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଇ	1	69.01	47.00	0	25.31	22.00
	ମୋଟ	34	1765.90	920.00	17	590.11	302.78

ଉତ୍ସ- ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତାକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା

କ୍ର.ସଂ- 1 ରୁ 5 ରାଜ୍ୟ ପାଣ୍ଠିରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ବରାଦ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ (ଦୈର୍ଘ୍ୟ 280.05 କିମି ଏବଂ ଅନୁମୋଦିତ ମୂଲ୍ୟ 570.92 କୋଟି ଟଙ୍କା)

କ୍ର.ସଂ- 6 ଏବଂ 7 ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପାଣ୍ଠିରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ବରାଦ (ଦୈର୍ଘ୍ୟ 639.95 କିମି ଏବଂ ଅନୁମୋଦିତ ମୂଲ୍ୟ 1194.98 କୋଟି ଟଙ୍କା)

ପରିଶିଷ୍ଟ -3.11.2

(ଅନୁକ୍ରମ 3.11.3.1 ବୃଦ୍ଧିପାତ୍ର ପୃଷ୍ଠା 65)

ପ୍ରକଳ୍ପର ବସ୍ତୁଗତ ଅବସ୍ଥା

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ବର୍ଗ	ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟା	ରାଜିନାମା ମୂଲ୍ୟ	ବୈଧିତ୍ୟ (କିମିରେ)	ସମ୍ପାଦିତ କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ	ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ବୈଧିତ୍ୟ (କିମିରେ)	ପ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ରତିଶତ	ଦେୟ ଅସ୍ତୁଲ (ପ୍ରାକଳନ ମୂଲ୍ୟର 10 ପ୍ରତିଶତ)
ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ରାଜିନାମା ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ	1	18.29	21.00	19.80	21.00	3	0
ବିଭାଗୀୟ ବିଫଳତା ହେତୁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ସମୟ ମଞ୍ଜୁରୀ ସହିତ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ	3	103.23	59.65	110.22	59.65	9	0
କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ପରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ସମୟ ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ	13	190.63	108.00	180.51	108.00	38	18.03
କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ପରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ସମୟ ମଞ୍ଜୁରୀ ନ ହୋଇ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ	7	202.35	91.40	109.10	61.02	21	19.41
ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ	10	985.31	639.95	170.48	53.11	29	0
ମୋଟ	34	1499.81	920.00	590.11	302.78		37.44

ଉତ୍ସ- ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନାଳୟ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା

ପରିଶିଷ୍ଟ -3.11.3

(ଅନୁଲେଖ 3.11.5.1 ବୃଦ୍ଧବ୍ୟୟ ପୃଷ୍ଠା 70)

ମଞ୍ଜୁରୀ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅବସ୍ଥା

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ବର୍ଷ		ଏ.ସି.ଏ	ସି.ଆର.ଏ ଫ୍	ପି.ସି.ଏ	ଏସ୍.ପି	ଏସ୍.ଏ.ଆର. ସି.ଏ	ଏମ୍.ଆର.ଟି ଆଣ୍ଡ ଏଚ୍	ଏଲ.ଡି ବୁ.ଇ	ମୋଟ
2007-08	ଏ	9.12	0	0	0	0	0	0	9.12
	ଇ	9.12	0	0	0	0	0	0	9.12
2008-09	ଏ	15.68	98.50	100.00	95.47	0	0	0	293.97
	ଇ	15.68	1.52	0	4.53	0	0	0	21.73
2009-10	ଏ	8.00	0	0	0	0	0	0	8.00
	ଇ	8.00	28.32	28.76	32.29	0	0	0	97.37
2010-11	ଏ	4.64	0.25	0	0	47.00	0	6.24	58.13
	ଇ	4.64	52.89	36.91	25.88	33.49	0	6.24	160.06
2011-12	ଏ	2.03	16.35	0	0	31.16	67.24	5.16	121.94
	ଇ	2.03	29.12	18.82	8.24	35.40	67.24	5.16	166.02
2012-13	ଏ	0	21.77	0	0	16.69	77.93	13.91	130.30
	ଇ	0	22.40	10.24	1.75	9.60	77.93	13.91	135.82
ସମୁଦାୟ	ଏ	39.47	138.37	100.00	100.00	94.85	145.17*	25.31	643.17
	ଇ	39.47	134.24	94.73	72.69	78.49	145.17	25.31	590.11

ଉତ୍ସ- ମୁଖ୍ୟ ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା

ଏ : ଆବଣ୍ଟନ ଏବଂ ଇ : ବ୍ୟୟ, ଏସିଏ: ଅତିରିକ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା, ସିଆରଏଫ: କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଣ୍ଠି, ପିସିଏ: ଯୋଜନା ଆୟୋଗ ବଣ୍ଟନ, ଏସପି: ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା, ଏସଏଆରସିଏ: ବିଶେଷ କ୍ଷେତ୍ର ଗ୍ରାମ୍ୟ ସଂଯୋଗକରଣ, ଏମ୍.ଆର.ଟି ଆଣ୍ଡ ଏଚ୍: ସଡକ ପରିବହନ ଓ ରାଜପଥ ମରାମତି ଏବଂ ଏଲଡିବୁଇ: ବାମ ଚରମ ପନ୍ଥୀ

* ପ୍ରତିପୁରଣକୁ ସାମିତ କରି ଆବଣ୍ଟନ ହୋଇଥିଲା ।

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଶବ୍ଦକୋଷ

ଏ

ଏ.ଏସ.ସି.ଓ	ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ସଏଲ ଜଞ୍ଜରଭେସନ ଅଫିସର
ଏ.ସି	ଏୟାର କଣ୍ଟ୍ରୋଲର
ଏ.ପି.ଆଇ.ସି.ଓ.ଏଲ୍	ଏଗ୍ରିକଲଚର ପ୍ରମୋସନ ଇନଭେଷ୍ଟମେଣ୍ଟ କର୍ପୋରେସନ ଲିମିଟେଡ୍
ଏ.ଡି.ବି	ଏସିଆନ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ବ୍ୟାଙ୍କ
ଏ.ସି.ଏ	ଆଡିସନାଲ ସେଣ୍ଟାଲ ଆସିଷ୍ଟାନ୍ସ

ବି

ବି.ସି.ଏମ୍	ବିଲିୟନ୍ କ୍ୟୁବିକ୍ ମିଟର
ବି.ଓ.ଆଇ	ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ
ବି.ଓ.କ୍ୟୁ	ବିଲ୍ ଅଫ୍ କ୍ଲାଲିଟି

ସି

ସି.ଆର.ଏଫ୍	ସେଣ୍ଟାଲ ରୋଡ ଫଣ୍ଡ
ସି.ଇ	ଟିପ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର
ସି.ଡି.ଏ	ଟିଲିକା ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଅଥରିଟୀ
ସି.ଇ.ବି.ଏମ୍	ଟିପ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଆଣ୍ଡ୍ ରେସିନ୍ ମ୍ୟାନେଜର
ସି.ଏ	ଟାର୍ଗାଡ୍ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ
ସି.ଓ	କଣ୍ଟ୍ରୋଲିଙ୍ଗ୍ ଅଫିସର
ସି.ପି	ସେଣ୍ଟାଲ ପ୍ଲାନସ
ସି.ଏସ.ପି	ସେଣ୍ଟାଲି ସ୍କୋନସରଡ୍ ପ୍ଲାନସ
ସି.ଇ.ସି	ସେଣ୍ଟାଲ ଏମ୍ପାୟାରଡ କମିଟି
ସି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ସି	ସେଣ୍ଟାଲ ଡ୍ଵାଟର କମିଶନ

ଡି

ଡି.ଡି	ଡେପୁଟି ଡାଇରେକ୍ଟର
ଡି.ଡି.ଓ	ଡ୍ରଇଙ୍ଗ୍ ଆଣ୍ଡ ଡିସବର୍ସିଙ୍ଗ୍ ଅଫିସର
ଡି.ଆଇ	ଡିସଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ ରକ୍
ଡି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଆର.ଏସ୍	ଡ୍ରପଲର ରାଡାର ଷ୍ଟେସନ
ଡି.ଓ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଆର	ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଅଫ୍ ଡ୍ଵାଟର ରିସୋର୍ସ
ଡି.ପି.ଏ.ପି	ଡ୍ରର୍ ଏରିଆ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ
ଡି.ପି.ଆର	ଡିଟେଲଡ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ ରିପୋର୍ଟ
ଡି.ଆର.ଡି.ଏ	ଡିଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ୍ ରୁରାଲ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଏଜେନ୍ସି

ଇ

ଇ.ଇ	ଏକଜିକ୍ୟୁଟିଭ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର
ଇ.ଆଇ.ସି.ପି ଆଣ୍ଡ ଡି	ଇଞ୍ଜିନିୟର ଇନ୍ ଟିପ୍ ପ୍ଲାନିଙ୍ଗ୍ ଆଣ୍ଡ ଡିଜାଇନ୍
ଇ.ପି.ଏ	ଏଣ୍ଟ୍ରି ପଏଣ୍ଟ୍ ଆକ୍ସିଭିଟି
ଇ.ଆଇ	ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇନଷ୍ଟାଲେସନ
ଇ.ଓ.ଟି	ଏକ୍ସପ୍ରେନେସନ ଅଫ୍ ଟାଇମ୍

ଏଫ୍

ଏଫ୍.ଏ.ଆର.ଡି	ଫିସରିଙ୍ଗ୍ ଆଣ୍ଡ ଆନିମାଲ ରିସୋରସେସ୍ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
-------------	--

ଏଫ୍.ସି
ଏଫ୍.ଏ.ସି.ଏ.ଓ
ଏଫ୍.ଇ
ଫରେଷ୍ଟ କନଜରଭେସନ୍
ଫାଇନାନସିଆଲ ଆଡଭାଇଜର ଏଣ୍ଡ ଟିଏଫ୍ ଆକାଉଣ୍ଟସ ଅଫିସର
ଫରେଷ୍ଟ ଆଣ୍ଡ ଏନଭାଇରମେଣ୍ଟ

ଜି

ଜି.ଏ
ଜି.ଓ.ଆଇ
ଜି.ଓ.ଓ
ଜି.ଏସ.ବି
ଜି.ଇ.ଡି
ଜି.ପି.ଏଚ୍
ଜେନେରାଲ ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍
ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ
ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଫ ଓଡ଼ିଶା
ଗ୍ରାନ୍ଥୁଲାର ସର୍ବ୍ ବେସ୍
ଜେନେରାଲ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଡିଭିଜନ
ଜେନେରାଲ ପବ୍ଲିକ୍ ହେଲଥ

ଏଚ୍

ଏଚ୍.ଏ
ଏଚ୍.ଏ.ଏଲ
ଏଚ୍.ପି.ସି
ଏଚ୍.ଆଇ.ଏନ.ଡି.ଏ.ଏଲ.ସି.ଓ
ଏଚ୍.ଓ.ଇ.ଏସ.ଡି
ହେକ୍ଟର୍ସ
ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନ ଏରୋନାଉଟିକ୍ସ ଲିମିଟେଡ
ହାଇ ଡ୍ରେ ପାଓ୍ବାର କମିଶନ
ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନ ଆଲୁମିନିୟମ କମ୍ପାନୀ
ହାଇ ସେଲ୍ଟ୍ ଷ୍ଟେନ୍ସୁ ଡିଫର୍ମିଡ

ଆଇ

ଆଇ.ଆର.ସି
ଆଇ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଡି.ପି
ଆଇ.ସି.ୟୁ
ଆଇ.ଓ.ଟି.ଏଫ୍.ଏସ
ଆଇ.ଏମ୍.ଜି
ଆଇ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଏମ୍.ପି
ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ରୋଡ କଂଗ୍ରେସ
ଇଣ୍ଡିଗ୍ରେଟେଡ ଡ୍ରେଷ୍ଟ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ
ଇଣ୍ଟେନସିଭ୍ କେୟାର ୟୁନିଟ୍
ଇଣ୍ଡିଗ୍ରେଟେଡ ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରେଜେରୀ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ସିଷ୍ଟମ୍
ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ମେଟ୍ରୋଲୋଜିକାଲ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
ଇଣ୍ଡିଗ୍ରେଟେଡ ଓ୍ବାର ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ

କେ

କେ.ବି.କେ
କେ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଏଚ୍
କେ.ଟି.ପି.ଏ
କଳାହାଣ୍ଡି, ବଲାଙ୍ଗିର ଆଣ୍ଡ କୋରାପୁଟ
କିଲୋ ଓ୍ବାର୍ ଆଓ୍ବାର
କିଲୋ ଟନ୍ସ ପର୍ ଆନମ୍

ଏଲ

ଏଲ.ଡି
ଏଲ.ଏମ୍.ବି
ଏଲ.ଏମ୍.ସି
ଏଲ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଇ
ଲିକ୍ୟୁଇଡେଟେଡ ଡ୍ୟାମେଜ
ଲୋୟର ମହାନଦୀ ବେସିନ୍
ଲେଫ୍ଟ୍ ମେନ କେନାଲ
ଲେଫ୍ଟ୍ ଉଇଂଗ ଏକ୍ସ୍ପ୍ରିମେଣ୍ଟ

ଏମ୍

ଏମ୍.ଡି.ଆର୍
ଏମ୍.ଆଇ
ଏମ୍.ଆଇ.ପି
ଏମ୍.ଏମ୍.ଏ
ଏମ୍.ଓ.ଇ.ଏଫ୍
ଏମ୍.ଓ.ଆର୍.ଟି ଆଣ୍ଡ ଏଚ୍
ମେଜର ଡିଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ ରୋଡସ
ମାଇନର ଇରିଗେସନ୍
ମାଇନର ଇରିଗେସନ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍
ମାଲ୍ତା ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଅଫ୍ ଏଗ୍ରିକଲଚର
ମିନିଷ୍ଟ୍ରି ଅଫ୍ ଏନଭାଇରନମେଣ୍ଟ ଆଣ୍ଡ ଫରେଷ୍ଟ
ମିନିଷ୍ଟ୍ରି ଅଫ୍ ରୋଡସ ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ ଆଣ୍ଡ ହାଇ ଡ୍ରେ

ଏମ୍.ଓ.ଇ.ଏସ	ମିନିଷ୍ଟ୍ର ଅଫ୍ ୟାର୍ଥ ସାଇନ୍
ଏମ୍.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ	ମେଗା ଡ୍ରାଟ୍
ଏମ୍.କେ.ସି.ଜି.ଏମ୍.ସି.ଏଚ	ମହାରାଜା ଚନ୍ଦ୍ର ଗଜପତି ମେଡିକାଲ କଲେଜ ଆଣ୍ଡ ହସ୍ପିଟାଲ
ଏମ୍.ଏସ୍	ମିଲିଟ ସ୍କାଲ
ଏମ୍.ପି.ଆର୍	ମନ୍ଥୁଲି ପ୍ରୋଗ୍ରେସ ରିପୋର୍ଟ
ଏମ୍.ଆର୍.ପି	ମ୍ୟାକ୍‌ସିମା ରିଟେଲ ପ୍ରାଇସ୍

ଏନ୍

ଏନ୍.ଏ.ଏଲ.ସି.ଓ	ନେସନାଲ ଆଲ୍ୟୁମିନିୟମ କମ୍ପାନୀ
ଏନ୍.ଏଚ୍	ନେସନାଲ ହାଇ ଷ୍ଟେ
ଏନ୍.ଆଇ.ଟି	ନୋଟିସ୍ ଇନଭାଇଟିଙ୍ଗ୍ ଟେଣ୍ଡର
ଏନ୍.ବି.ସି	ନେସନାଲ ବିଲ୍ଡିଙ୍ଗ୍ କୋଡ
ଏନ୍.ପି	ନନ୍ ପ୍ଲାନ
ଏନ୍.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଡି.ପି.ଆର.ଏ	ନେସନାଲ ଡ୍ରାଟ୍‌ରସେଡ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଫର୍ ରେନଫୋର୍ଡ୍ ଏରିଆ
ଏନ୍.ପି.ଭି	ନେଟ୍ ପ୍ରେଜେଣ୍ଟ ଭାଲ୍ୟୁ

ଓ

ଓ ଆଣ୍ଡ ଏମ୍	ଅପରେସନ ଆଣ୍ଡ ମେଣ୍ଟେନାନ୍ସ
ଓ.ଡି.ଏମ୍.ଏ	ଓଡିଶା ଡିଜାଷ୍ଟର ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଅଥରିଟୀ
ଓ.ବି.ଏମ୍	ଓଡିଶା ବଜେଟ୍ ମାନ୍ୟତା
ଓ.ସି.ସି	ଓଡିଶା କନଷ୍ଟ୍ରକସନ କମିଶନରେସନ
ଓ.ଡି.ଆର	ଅଦର ଡିଷ୍ଟିକ୍ଟ ରୋଡ୍‌ସ
ଓ.ଜି.ଏଫ୍.ଆର	ଓଡିଶା ଜେନେରାଲ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲଗୁଲ୍‌ସ
ଓ.ଏଚ୍.ପି.ସି	ଓଡିଶା ହାଇଡ୍ରୋ ପାୱାର କର୍ପୋରେସନ
ଓ.ଇ.ସି.ଏଫ୍	ଓଭରସିଜ୍ ଇକୋନୋମିକ୍ କର୍ପୋରେସନ ଫଣ୍ଡ
ଓ.ଏମ୍.ସି	ଓପ୍ଟିମାମ୍ ମକ୍ସିମାଲ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍
ଓ.ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଡି କୋଡ	ଓଡିଶା ପବ୍ଲିକ୍ ଡ୍ରାକ୍ଟସ୍ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ କୋଡ
ଓ.ଟି.ସି	ଓଡିଶା ଟ୍ରେଜେରୀ କୋଡ
ଓ.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଡି.ଏମ୍	ଓଡିଶା ଡ୍ରାଟ୍‌ରସେଡ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ମିଶନ

ପି

ପି.ଏଲ	ପର୍ସନାଲ୍ ଲେଜର
ପି.ସି.ଏ	ପ୍ଲାନିଙ୍ଗ୍ କମିଶନ ଆଲୋକେସନ
ପି.ସି.ଆର	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ କମ୍ପ୍ଲିଏସନ ରିପୋର୍ଟସ୍
ପି.ଡି	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ ଡାଇରେକ୍ଟରସ୍
ପି.ଆଇ.ଏ	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ ଇମ୍ପ୍ଲିମେଣ୍ଟେସନ୍ ଏଜେନ୍ସି
ପି.ଏଲ.ସି	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ ଲେଭଲ କମିଟି
ପି.ଏଲ.ଟି.ସି	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ ଲେଭଲ ଟେଣ୍ଡର କମିଟି
ପି.ଏଚ୍	ପବ୍ଲିକ୍ ହେଲ୍ଥ
ପି.ଓ.ଏଲ	ପେଟ୍ରୋଲ, ଅଏଲ ଆଣ୍ଡ ଲୁହ୍ରି କାଷ୍ଟ
ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ	ପବ୍ଲିକ୍ ଡ୍ରାକ୍ଟସ୍
ପି.ଆର	ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ

କ୍ୟୁ

କ୍ୟୁ.ପି.ଏମ୍	କ୍ୱାଲିଟି ପ୍ଲୁଟିଙ୍ଗ୍ ମାଟେରିଆଲସ
କ୍ୟୁ.ପି.ଆର୍	କ୍ୱାଲିଟି ପ୍ରୋଗ୍ରେସ ରିପୋର୍ଟ
କ୍ୟୁ.ଏମ୍.ପି	କ୍ୱାଲିଟି ମନିଟରିଂ ପର୍ସନାଲ

ଆର

ଆର.ଡି	ରିଡୁସ୍ଡ ଡିସ୍କାନସ
ଆର.ଏଫ୍	ରିଭଲଭିଙ୍ଗ୍ ଫଣ୍ଡ
ଆର.କେ.ଭି.ଡ୍ରାଲ	ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କୃଷି ବିକାଶ ଯୋଜନା
ଆର.ଏଲ.ଟି.ଏ.ପି	ରିଭାଇଜଡ ଲଙ୍କ୍ ଟର୍ମ ଆକୃନ ପ୍ଲାନ
ଆର.ଏମ୍.ପି	ର ମ୍ୟାଟେରିଆଲ ପ୍ରୋକ୍ୟୁରସ୍
ଆର.ଓ.ବି	ରେଲଡ୍ରେ ଓଭର ବ୍ରିଜ
ଆର.ଡି.କ୍ୟୁ.ପି	ରିସର୍ଚ୍ଚ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଆଣ୍ଡ କ୍ୱାଲିଟି ପ୍ରୋମୋସନ
ଆର.ସି.ସି	ରେନଫୋର୍ସଡ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍
ଆର.ଆଣ୍ଡ ବି	ରୋଡ ଆଣ୍ଡ ବିଲ୍ଡିଙ୍ଗ୍
ଆର.ଭି.ପି	ରିଭର ଭାଲି ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ

ଏସ

ଏସ.ଏ.ସି.ଏ	ସେସିଆଲ ଏରିଆ କନେକ୍ଟିଭିଟି ଅଥରିଟୀ
ଏସ.ବି.ଡି	ସ୍ମାର୍ଟ ବାଇଡିଙ୍ଗ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ
ଏସ.ଇ	ସୁପରିଟେଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର
ଏସ.ଏଚ୍	ସେକ୍ଟ୍ ହାଇ ଡ୍ରେ
ଏସ.ଏଚ.ଜି	ସେକ୍ଟ୍ ହେଲ୍ଥ ଗୁପ୍
ଏସ.ପି	ସେକ୍ଟ୍ ପ୍ଲାନ
ଏସ.ଏମ୍.ସି	ସୁରକ୍ଷିତରେଖା ମେନ କେନାଲ
ଏସ.ଏମ୍.ଏସ୍	ସେଟିମେଣ୍ଟ ମନିଟରିଂ ସେକ୍ସନ
ଏସ.ଓ.ଆର୍	ସାତଲ ଅଫ୍ ରେଟ୍ସ
ଏସ.କ୍ୟୁ.ଏମ୍	ସେକ୍ଟ୍ କ୍ୱାଲିଟି ମନିଟରିଂ
ଏସ୍.ସି.ବି.ଏମ୍.ସି.ଏଚ	ଗ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ମେଡିକାଲ କଲେଜ ଆଣ୍ଡ ହସ୍ପିଟାଲ
ଏସ.ଏଲ.ଟି.ସି	ସେକ୍ଟ୍ ଲେଭଲ୍ ଟେକନିକାଲ କମିଟୀ

ଟି

ଟି.ଏମ୍.ଆଇ.ପି	ଡେଭଲପିଂ ମିଡିୟମ ଇରିଗେସନ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟସ
ଟି.ସି	ଟେଣ୍ଡର କମିଟୀ

ୟୁ

ୟୁ.ସି	ୟୁଟିଲାଇଜେସନ ସାର୍ଟିଫିକେଟସ
ୟୁ.ଏଲ.ବି	ଅର୍ଦ୍ଧାନ୍ ଲୋକାଲ ବଡି

ଭି

ଭି.ଆର୍	ଭିଲେଜ ରୋଡ୍ସ
ଭି.ଏସ.ଏସ.ଏମ୍.ସି.ଏଚ	ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ମେଡିକାଲ କଲେଜ ଆଣ୍ଡ ହସ୍ପିଟାଲ

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଏ.ସି	ଡ୍ରାଟର ଆଲୋକେସନ କମିଟୀ
--------------	----------------------

ଡକ୍ଟ୍ରି.ସି	ଡ୍ରାଟରସେଡ୍ କମିଟିଜ୍
ଡକ୍ଟ୍ରି.ଡି.ଏଫ୍	ଡ୍ରାଟର ସେଡ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଫଣ୍ଡ
ଡକ୍ଟ୍ରି.ଡି.ଟି	ଡ୍ରାଟରସେଡ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଟିମ୍
ଡକ୍ଟ୍ରି.ଏମ୍.ଏମ୍	ଡ୍ରେଟ ମିକ୍ସ ମକାଦମ୍
ଡକ୍ଟ୍ରି.ଆର୍	ଡ୍ରାଟର ରିସୋର୍ସେସ୍
ଡକ୍ଟ୍ରି.ୟୁ.ଏ	ଡ୍ରାଟର ୟୁଜର୍ସ ଆସୋସିଏସନ

© ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକ
www.cag.gov.in

www.agorissa.nic.in